

สื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com

นายชาย วรวงศ์เทพ

ศูนย์วิทยพัชรพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE POSTMODERN MEDIA OF LOMOGRAPHY IN WWW.LOMOTHAI.COM

Mr. Chai Worawongtep

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511790

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟีใน www.lomothai.com

โดย

นายชาย วรวงศ์เทพ

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

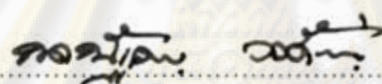
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

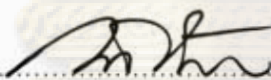
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย

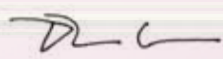
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจวงศ์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาณัฐ วงศ์บ้านดู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ กันภัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชาย วรวงศ์เทพ: สื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟีใน www.lomothai.com. (THE POSTMODERN MEDIA OF LOMOGRAPHY COMMUNITY IN WWW.LOMOTHAI.COM) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.กิตติ กันภัย, 136 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏอยู่ในรูปแบบ และ เนื้อหาของ www.lomothai.com รวมทั้งเพื่อศึกษาว่าผู้ใช้บริการ www.lomothai.com คือใคร และแสดงลักษณะของหลังสมัยใหม่อย่างไร ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากการเก็บ ข้อมูลที่เป็นภาพโลโม และกระทู้ที่กลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เข้ามาทำการติดต่อ สื่อสาร ผ่านการโพสต์ข้อความบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com การสัมภาษณ์เว็บ มาสเตอร์และผู้ใช้บริการ รวมทั้งการจัดการสนทนากลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏอยู่ในรูปแบบ และ เนื้อหาของ www.lomothai.com คือ รูปแบบของภาพโลโมที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป เน้นที่ ความพึงพอใจ และอารมณ์ ความรู้สึก และเนื้อหาของประเด็นการสื่อสารบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com ที่เป็นการสื่อสารที่เต็มเปี่ยมไปด้วยอารมณ์ ความรู้สึก ในส่วนของ ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com และลักษณะหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏอยู่ในตัวผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com เป็นกลุ่มคนที่มีทัศนคติต่อ ศิลปะในทิศทางเดียวกัน คือ มองว่าศิลปะไร้กฎเกณฑ์ อะไรก็เป็นศิลปะได้ และเป็นกลุ่มคนที่ให้ ความสำคัญกับความพึงพอใจ และอารมณ์ ความรู้สึกเป็นหลัก ซึ่งเป็นลักษณะของหลังสมัยใหม่ แต่ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังมีทำที่ด้านอื่นๆ ที่มีความปนเปื้อนกับลักษณะของก่อน สมัยใหม่ และสมัยใหม่อยู่ แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังไม่มีความเป็นหลัง สมัยใหม่อย่างเต็มที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ๖๘..... วรรณศิลป์

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา.....2551.....

5084684528: MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS: LOMOGRAPHY / POSTMODERN / WEBBOARD / WEBSITE

CHAI WORAWONGTEP: THE POSTMODERN MEDIA OF LOMOGRAPHY
COMMUNITY IN WWW.LOMOTHAI.COM. ADVISOR: ASSST. PROF.KITTI
GUNPAI, Ph.D., 136 pp.

The main purposes of this qualitative research are to study the postmodern characteristics in terms of the patterns and contents displayed at www.lomothai.com and to study the web users as well as their postmodern characteristics. This research is based on the LOMO data and information posted on the bulletin board of this website. In addition, the research employed interview techniques with its webmaster and users, and group discussions of the users.

It is found that the postmodern characteristics of the patterns and contents of this web are that the lomographs are different from the general photographs in that the lomographs focus on feelings and emotions. As for the contents posted on the board of this website are comments full of emotions. In terms of its users and their postmodern characteristics displayed, it is found that its users are of the same group. They view that art is anything and it is not controlled by any rules. They emphasize feelings and emotions, which are the characteristics of postmodern media. However, they also display other characteristics which can be classified as both pre-modern and modern.

Department : Mass Communication.

Student's Signature : *Chai worawongtep*

Field of Study : Mass Communication.

Advisor's Signature : *K. Gunpai*

Academic Year : 2008

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของ ผศ.ดร.กิตติ กันภัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแนวทางในการศึกษา วิจัย และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ ผศ.ณาดัญฐิธัญ วงศ์บ้านคู่ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำแนะนำ และแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ให้ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาความรู้ด้านการสื่อสารมวลชนของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณ ภญ.อาภาศรี ตามะลี ที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

ขอบคุณเพื่อนๆ MC17 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ด้วยกัน รวมทั้ง น.ส.ณัชศิษฎา โชติสาย ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิสูจน์อักษรงานวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณสมาชิก www.lomothai.com ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณสมาชิกชมรมถ่ายภาพอุดรธานี และเพื่อนๆ นักถ่ายภาพใน www.multiply.com ที่ให้ความช่วยเหลือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการถ่ายภาพด้วยดีเสมอมา

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1.บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำการวิจัย.....	8
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
1.4 ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	8
1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	9
1.6 ขอบเขตการศึกษา.....	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2.แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดหลังสมัยใหม่.....	11
2.1.1 อุดมการณ์ในแนวคิดหลังสมัยใหม่.....	15
2.1.2 ปัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่.....	17
2.1.3 วัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่.....	17
2.2 แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่.....	19
2.2.1 แนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่.....	21
2.3 แนวคิดการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์.....	23
2.4 แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยม.....	24
2.5 แนวคิดเรื่องโลโมกราฟี.....	26
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3.วิธีวิจัย.....	33

3.1 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล.....	34
3.2 ตัวอย่าง จำนวนตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง.....	34
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
3.4 เครื่องมือในการวิจัย.....	36
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
3.6 การนำเสนอผลการวิจัย.....	37
4.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4.1 ลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ในภาพโลโม.....	40
4.1.1 มีการทำซ้ำ.....	40
4.1.1.1 การนำมาใหม่.....	40
ก. การถ่ายภาพด้วยฟิล์ม กระบวนการล้างฟิล์มแบบ ครอสโปรเซส.....	40
ข. การนำกล้องยุคเก่ากลับมาใช้ในการถ่ายภาพโลโม.....	44
4.1.1.2 การทำใหม่.....	46
4.1.2 ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน.....	52
4.1.3 ไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม.....	55
4.1.3.1 การถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์.....	55
4.1.3.2 การเลือกใช้กล้องในการถ่ายภาพโลโม.....	58
4.1.3.3 ภาพที่มีสีสันและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน	59
รวมทั้งมีขอบภาพมืด	
4.1.3.4 ภาพที่มีความแปลก ประหลาด ภาพซ้อน มีสัดส่วนผิดเพี้ยน.....	60
หรือบิดโค้ง	
ก. ภาพที่มีมากกว่า 1 ภาพในกรอบภาพเดียวกัน.....	60
ข. ภาพที่มีความบิดโค้งหรือภาพจากเลนส์ตาปลา.....	61
4.1.4 มีรูปแบบที่สับสน ปนเป มีการรวมสิ่งที่แตกต่างกันเอาไว้ด้วยกัน.....	63
4.1.5 มีลักษณะเชิงละเล่น ล้อเลียนแบบไม่วิพากษ์.....	65
4.1.6 ไม่เคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์ที่เคยปฏิบัติมา.....	71
4.1.7 ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกในการสื่อสาร.....	73
4.1.8 สรุปลักษณะหลังสมัยใหม่ของภาพโลโม.....	77
4.2 ลักษณะหลังสมัยใหม่ในการถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น.....	79
บนกระดานข่าวของ www.lomothai.com	

4.2.1	ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน.....	79
4.2.2	ไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม.....	80
4.2.3	มีลักษณะเชิงละเล่น.....	83
4.2.4	ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกในการสื่อสาร.....	85
4.2.5	สรุปลักษณะหลังสมัยใหม่ในการถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น.....	85
	บนกระดานข่าวของ www.lomothai.com	
4.3	ลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com	86
4.3.1	กิจกรรมที่ทำในวันหยุดสะท้อนความเป็นหลังสมัยใหม่ของปัจเจก.....	87
	ที่ไร้แก่นแกน และเป็นพวกสุขนิยม	
4.3.2	การใช้สินค้าในชีวิตประจำวัน ที่มีความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่.....	88
	และหลังสมัยใหม่	
4.3.3	การเปิดรับสื่อ และความสนใจต่อข่าวสารที่มีความปะปน.....	90
	ของวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคสมัยใหม่และวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่	
4.3.4	การวางแผนอนาคต และทัศนคติต่ออาชีพอิสระ.....	92
	ที่มีความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่	
4.3.5	ทัศนะ ความเชื่อ ความศรัทธาต่อศาสนาที่มีความปะปน.....	98
	ของแนวคิดก่อนสมัยใหม่ สมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่	
4.3.6	ทัศนะต่อศิลปะที่สะท้อนความเป็นหลังสมัยใหม่.....	100
4.3.7	การหย่อนคลายที่สะท้อนความเป็นหลังสมัยใหม่.....	102
4.3.8	สรุป ลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com	104
4.4	ลักษณะของกลุ่มและการรวมกลุ่ม (เครือข่าย).....	105
	ของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทย ผ่าน www.lomothai.com	
4.5	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....		111
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	111
5.1.1	ลักษณะหลังสมัยใหม่ของรูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com	111
5.1.2	ลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com	112
5.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	114
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	117
5.4	ข้อจำกัด.....	118

รายการอ้างอิง.....	119
ภาคผนวก.....	121
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงอัตลักษณ์ในแนวคิดหลังสมัยใหม่.....	15
2	ตารางแสดงกรอบการวิจัย.....	33

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพแสดงกรอบการวิจัย.....	29
2	ภาพแสดงภาพที่มีสีสันผิดเพี้ยน.....	42
3	ภาพแสดงภาพซ้อนที่ไม่คำนึงถึงความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ..... และความหมายของภาพ	43
4	ภาพแสดงกล้อง Zorki.....	44
5	ภาพแสดงกล้อง Olympus XA.....	45
6	ภาพแสดงกล้อง Olympus Pen.....	45
7	ภาพแสดงกล้อง Lomo L-CA.....	46
8	ภาพแสดงภาพที่ได้จากกล้อง Lomo L-CA.....	47
9	ภาพแสดงกล้อง Diana.....	48
10	ภาพแสดงกล้อง Holga.....	48
11	ภาพแสดงภาพที่ได้จากกล้อง Holga.....	49
12	ภาพแสดงกล้อง Lubitel.....	50
13	ภาพแสดงภาพที่ได้จากกล้อง Lubitel.....	51
14	ภาพแสดงภาพที่น่าสนใจของในชีวิตประจำวันมาเป็นวัตถุในการถ่ายภาพ.....	52
15	ภาพแสดงภาพโลโมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน.....	54
16	ภาพแสดงภาพโลโมที่ไร้กฎเกณฑ์ด้านสถานที่ในการถ่ายภาพ.....	56
17	ภาพแสดงภาพโลโมที่ไร้กฎเกณฑ์ด้านเวลาในการถ่ายภาพ.....	55
18	ภาพแสดงตัวอย่างกล้อง Toy.....	58
19	ภาพแสดงภาพแบบ half frame.....	60
20	ภาพแสดงภาพจากกล้อง Fisheye.....	61
21	ภาพแสดงภาพที่มีองค์ประกอบซับซ้อนวุ่นวาย.....	63
22	ภาพแสดงภาพที่มีความสับสน ปนประหว่างความเป็นตะวันออก-ตะวันตก.....	64
23	ภาพแสดงภาพที่มีความสับสน ปนเปื้อนด้านยุคสมัย.....	65
24	ภาพแสดงภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น.....	66
25	ภาพแสดงภาพสิ่งที่ไม่มีความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ.....	65
26	ภาพแสดงภาพที่ไม่มีความตั้งใจในการถ่ายทอดความงามตามหลักการ..... ถ่ายภาพและการสื่อความหมาย	74

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กล้องโลโมถือกำเนิดขึ้นในปี ค.ศ. 1982 ในเมือง St.Petersburg ประเทศรัสเซีย และถูกผลิตออกมาจำนวนมาก เพื่อความพึงพอใจของความรุ่งโรจน์ทางคอมมิวนิสต์ และเพื่อให้ชาวคอมมิวนิสต์ทุกคนมีติดตัวไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือบันทึกเหตุการณ์ชีวิตชาวรัสเซียและสภาพบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้น

จากนั้นกล้องโลโมก็ได้ถูกผลิตออกมามากมาย ในชื่อ Lomo LC-A และจำหน่ายให้แก่สมาชิกคอมมิวนิสต์ ทั้งในรัสเซีย และประเทศคอมมิวนิสต์อื่นๆ เช่น เวียดนาม คิวบา และเยอรมันตะวันออก เป็นต้น

ในปี ค.ศ.1991 สายการผลิตของกล้อง Lomo LC-A ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว มีกล้อง Lomo LC-A คงเหลืออยู่แค่จำนวนไม่มากที่ค้างอยู่ในคลังสินค้าแต่ได้มีนักศึกษาชาวออสเตรเลีย 2 คน ไปพบกล้อง Lomo LC-A ที่ร้านขายของเก่าในเมืองปราก สาธารณรัฐเชก แล้วซื้อมาถ่ายเพียงเพื่อความสนุกสนาน และเมื่อนักศึกษาทั้งสองคนเดินทางกลับถึงออสเตรเลีย แล้วนำฟิล์มที่ถ่ายจากกล้อง Lomo LC-A นี้ไปล้าง พวกเขาประหลาดใจกับสิ่งที่ได้พบ รูปทั้งหมดได้แสดงอารมณ์สถานการณ์ ลักษณะภาพในแบบต่างๆ ออกมาได้เป็นที่น่าประทับใจ แบบที่ไม่เคยเห็นหรือสัมผัสภาพแบบนี้จากกล้องตัวไหนมาก่อน ทำให้พวกเขาเริ่มไปถึงการนำกล้อง Lomo LC-A และการถ่ายภาพแบบ “โลโมกราฟี” (Lomography) หรือ “โลโม” ออกมาเผยแพร่ จนในที่สุด ปัจจุบันนี้ กล้อง Lomo LC-A ถูกผลิตใหม่อีกครั้ง (<http://www.lomothai.com/about.html>, 27 กรกฎาคม 2551)

กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมจะมีแนวทางการถ่ายภาพที่เป็นเอกลักษณ์ และโดดเด่น คือ การถ่ายภาพด้วยความอิสระ เสรี ไร้กฎเกณฑ์ ดังกฎ 10 ข้อของโลโม คือ 1.พกกล้องโลโมของคุณไปทุกที่ 2.ใช้มันตอนไหนก็ได้ - ทั้งกลางวันและกลางคืน 3.โลโมไม่ใช่สิ่งสอดแทรก แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณ 4.ถ่ายจากเอว 5.เข้าใกล้วัตถุที่คุณต้องการความโลโม ให้ใกล้ที่สุดเท่าที่จะทำได้ 6.ไม่ต้องคิด 7.ทำให้เร็ว 8.คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม 9.และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน 10.ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรอก (<http://www.lomothai.com/10rules.html>, 27 กรกฎาคม 2551)

ภาพโลโมจะไม่เน้นภาพที่มีสีสันแปลกตา ผิดเพี้ยนไปจากภาพถ่ายทั่วไป เน้นการถ่ายภาพ เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมากกว่าการถ่ายภาพเพื่อความงามตามหลักสุนทรียะ หรือเน้นชีวิต วัฒนธรรม (Way of life) มากกว่าศิลปวัฒนธรรม รูปแบบ วิธีการ รวมทั้งผลงานภาพโลโมจะไม่ฉูดฉาด แตกต่างไปจากการถ่ายภาพตามหลักวิชาการที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา หรือตามหลักการของสมาคมการถ่ายภาพที่เป็นสถาบันอย่างเป็นทางการ เช่น ในกรณีของประเทศไทย คือ สมาคมการถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งการถ่ายภาพโดยทั่วไปจะให้ความสำคัญกับเรื่อง แสง สี การจัดองค์ประกอบภาพ และการสื่อความหมายของภาพ แต่ภาพแนวโลโมจะไม่ประูเศรแนวคิดหรือหลักการเหล่านั้น และเน้นที่อารมณ์ ความรู้สึกเป็นสำคัญ

ธวัชชัย ศักดิ์มังกร (อ้างถึงในคุณปรีเทริน, 2548) ให้ความเห็นว่า คนไทยเองเพิ่งรู้จัก กล้องโลโมผ่านอินเทอร์เน็ตไม่นาน เริ่มจากเห็นว่ามิลส์ไคล์ที่แปลก ต้องใช้อุปกรณ์เฉพาะ เทคนิคเฉพาะ และตัวภาพจากกล้องโลโมเองก็ต่างจากที่ได้จากกล้องทั่วไป อย่างแรก มันเป็นภาพที่ใช้บันทึกชีวิตประจำวันอะไรก็ได้ ไม่ใช่ภาพพิเศษอย่างภาพขาว หนังสือพิมพ์หรือถ่ายรูปครอบครัว ความที่เป็นภาพถ่ายเล่นแสง สี และเงา ทำให้นักเล่นกล้องหลายคนชอบ โดยบอกว่ามันเป็นงานศิลปะดิบดีๆ และแหกกรอบ สำหรับกลุ่มคนที่เบื่อกรอบ พอโลโมเข้ามาก็ไปตรงใจพอดี เพราะคอนเซ็ปต์ของมันคือ ถ่ายไปเถอะ อย่งไรก็ได้ ถ่ายในสิ่งที่ตัวเองอยากเห็น ไม่ต้องสนใจคอมโพสิชั่นหรือหลักการอะไรทั้งนั้น

ในหมู่นักเล่นกล้อง กล้องโลโมอาจเป็นกล้องคนละหมวดหมู่กับกล้องมืออาชีพ ที่ต้องมีความละเอียดและคมชัดสูง แต่ด้วยคุณสมบัติ "เกือบติ" ของภาพถ่ายจากกล้องชนิดนี้ มีหลายคนชอบมาก จนเกิดเป็นมหกรรมการแข่งขัน "โลโมลิ้มปิก 2000" ขึ้นในปี ค.ศ. 2000 (คุณปรีเทริน, 2548)

ปัจจุบันการถ่ายภาพโลโมได้รับการเผยแพร่ไปทั่วโลก มีการแต่งตั้งทูตโลโม หรือ Lomo Embassys อย่างเป็นทางการจาก Lomographic Society International ประจำประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย เพื่อเป็นตัวแทนในการจัดกิจกรรม และส่งข่าวในประเทศนั้นๆ ทำให้มีกลุ่ม ชุมชนต่างๆ ที่เกี่ยวกับโลโมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มากมาย และไร้ขอบเขต พร้อมๆ กับผลงานภาพถ่ายจากทั่วโลกที่หลากหลาย แหวกแนว (<http://www.lomothai.com/about.html>, 27 กรกฎาคม 2551)

ศศิขวัณ ศรีกระจ่าง (2551) กล่าวว่าโลโม กำลังกลายเป็นตำนาน "แรงเฉื่อย" ของโลก อนุาล็อก (analogue) อันงดงาม ถึงขนาด BBC ได้นำมาทำเป็นภาพยนตร์สารคดี "Lomo Documentary" และเพราะเสน่ห์อย่างยากที่จะเลียนแบบ กล้องโลโมจึงถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม "Toy camera" บ้าง "สินค้าแฟชั่น" บ้าง มีไซ้กล้องที่มีไว้เพื่อการใช้งาน ด้วยแนวคิดหลักของความสุข ในการถ่ายภาพและความสวยงามของภาพถ่ายที่มักเกิดขึ้นบนพื้นฐานของ "ความฟลุค (fluke)" ศักยภาพใหม่ของอารยธรรม "โลโม" คาดการณ์ได้ว่า ทางหนึ่งเกิดจาก แนวคิดที่สอดคล้องกับความ เพิ่งฟูของป๊อปอาร์ต (Pop Art) ที่ไม่เห็นด้วยกับอัจฉริยภาพทางศิลปะ พวกเขาเห็นว่าศิลปะไม่ จำเป็นต้องสูงส่ง ด้วยสามารถนำวัตถุใบใกล้ตัวมาใช้สร้างความงามได้ ดังเช่นแนวคิดการทำซ้ำ ของ Andy Warhalls ศิลปินป๊อปอาร์ตชื่อดัง

ในจังหวะเดียวกันกับที่กระแส Vintage มาแรง ไอเท็ม (Item) ต่างๆ ในตำนานอย่างสไตล์ เวสป่า เทรสสัน สร้อยลูกปัด สมัยคุณแม่ยังสาวถูกนำมาปิดฝุ่นใหม่ กระแสความนิยมข้าวของใน อดีตถูกนำเข้ามาในเมืองไทย พร้อมๆ กับการอุบัติขึ้นของคำว่า "เด็กแนว" ที่ช่างแสวงหา "ความ ต่าง" ใส่ตัว หนึ่งใน "Cool Item" ของคนยุคนี้จึงหนีไม่พ้นกล้องโบราณบุคลิกสนุกอย่างโลโม จน กลายเป็น "Prop" หรือ "Accessories" ที่ช่วยแสดงถึงความเป็นตัวตนแบบแนวๆ ของพวกเขา (ศศิขวัณ ศรีกระจ่าง, 2551)

กล้องโลโมได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ในกลุ่มนักเรียนมัธยมปลาย นักศึกษา และ คนทำงานรุ่นใหม่ เนื่องจากไม่ต้องอาศัยทักษะใดๆ มารองรับการถ่ายภาพ ความต่างที่สร้างได้ง่าย พกพาได้สะดวกด้วยน้ำหนักที่เบา ผลลัพธ์ของภาพของที่มีความสามัญ เรียบง่าย ไม่ต้องอาศัย กระบวนการที่ซับซ้อน และสามารถสะท้อนมุมมองแบบธรรมชาติของคนนั้นๆ ทำให้ปัจจุบันโลโม ยังได้รับความนิยมในฐานะของฝากจากต่างประเทศอีกด้วย กระทั่งมีสินราคาค่า "ฝากซื้อ" หาก สั่งซื้อกับบุคคลปลายทางในเว็บไซต์

มณีนแดง กุลทวิทรัพย์ (อ้างถึงใน ศศิขวัณ ศรีกระจ่าง, 2551) ทูตโลโมประจำประเทศไทย แสดงความเห็นที่ "มันเป็นเทรนด์ (trend) แฟชั่น (fashion) อย่างตอนจตุคามก็ปากต่อปาก เห็น เพื่อนทำก็ทำตามกัน แต่มองในแง่ดีก็แสดงว่าแบรนด์ (brand) เราดี ทำให้เขาหยุด และประทับใจ ได้"

จากยอดขายของร้าน Room Interior Products ผู้นำเข้าและตัวแทนจำหน่ายกล้องโลโม อย่างเป็นทางการในประเทศไทยเป็นเจ้าแรก เมื่อปี พ.ศ.2544 พบว่า กล้องโลโมได้รับความนิยม

มากขึ้นเรื่อยๆ ในช่วง 2 ปีหลัง ร้านนี้มียอดขายกล้องโลโมเพิ่มขึ้นมากกว่า 100% โดยเฉพาะตั้งแต่ช่วงกลางปีพ.ศ. 2550 ที่ผ่านมา (ศศิขวัญ ศรีกระจ่าง, 2551)

ด้วยเหตุนี้ กล้องยุคสงครามเย็นจึงกลับมาเกิดใหม่อีกครั้ง ในฐานะของเล่นชิ้นใหม่ของโลกทุนนิยม (คุนบุรีเทิร์น, 2548)

โลโมเข้ามาสู่ประเทศไทยตั้งแต่เมื่อไร ไม่มีหลักฐานยืนยันที่ชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของคนไทยที่เคยไปเที่ยว หรือไปเรียนอยู่ที่ต่างประเทศและเห็นภาพแนวนี้ แล้วรู้สึกว่าเป็นแปลกใหม่ แปลกตา มีความโดดเด่น จึงเริ่มหันมาถ่ายภาพโลโมกัน แต่เนื่องจากการหาซื้อกล้องยี่ห้อ LOMO นี้ ค่อนข้างจะหาซื้อยากกว่าปกติ เพราะไม่มีจำหน่ายในร้านขายกล้องถ่ายภาพทั่วไป การถ่ายภาพโลโมในขณะนั้นจึงจำกัดอยู่เฉพาะในแวดวงของคนไม่กี่กลุ่มเท่านั้น แต่มาเริ่มแพร่หลายจริงๆ เมื่อครั้งที่เริ่มมีเว็บไซต์เกี่ยวกับโลโมเกิดขึ้นมา เช่น www.lomothai.com หรือในเว็บไซต์ที่มีชื่อเสียง อย่างเช่น www.pantip.com รวมทั้งเว็บไซต์การถ่ายภาพทั่วไป อย่างเช่น www.taklong.com เอง ก็มีห้องเฉพาะสำหรับโลโมเช่นกัน การเข้าถึงการถ่ายภาพแนวนี้ จึงทำได้ง่ายขึ้น และคนในสังคมไทยก็เริ่มรู้จักการถ่ายภาพแนวนี้กันมากขึ้น เพราะมีพื้นที่ให้แสดงผลงานภาพโลโม รวมทั้งสามารถสอบถามข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ (วีรนิจ ทรพรานนท์, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

สำหรับประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับโลโมอยู่หลายครั้ง เช่น นิทรรศการภาพโลโม "เวลา...อารมณ์" เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2550 ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ หรือ การจัดกำแพงแสดงภาพโลโม (Lomo wall) ในงานดนตรี "Tiger Translate Music & Art Festival" เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2551 ณ สวนลุมไนท์บาซาร์ และมีการเผยแพร่เรื่องราว ข่าวสาร เกี่ยวกับการถ่ายภาพแนวโลโมในสื่อหลายแขนง ไม่ว่าจะเป็น สื่อโทรทัศน์ เช่น รายการอูตลุดจุดฝัน ออกอากาศทางช่อง 9 อสมท. เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2551 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร Cheeze ฉบับเดือนมิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม และพฤศจิกายน 2550 นิตยสาร Positioning ฉบับเดือนพฤษภาคม 2551 นิตยสาร I Am ฉบับพิเศษ "falling in Lo(ve)Mo" เดือนกุมภาพันธ์ 2551 ฯลฯ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ เช่น คอลัมน์จุดประกายของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 4 มกราคม 2548 คอลัมน์ไลฟ์สไตล์ของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 17 ตุลาคม 2550 และคอลัมน์วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีของหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 29 เมษายน 2551 เป็นต้น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่ออินเทอร์เน็ต มีสื่ออินเทอร์เน็ตมากมายหลายเว็บไซต์ที่ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร รวมทั้งให้บริการพื้นที่สำหรับชาวโลโม ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ที่มีชื่อเสียง อย่าง www.pantip.com ก็มีการ

ให้บริการ "Lomo & Toy Camera Club" หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการถ่ายภาพโดยตรง เช่น www.taklong.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ยอดนิยมด้านศิลปะ วัฒนธรรมอันดับ 6 ประจำปี 2550 (<http://truehits.net/awards2007/>, 2 ตุลาคม 2551) ก็มีการให้บริการ "ห้อง Lomo" เช่นกัน แต่เว็บไซต์ที่ถือเป็นเว็บไซต์หลักเกี่ยวกับโลโมในประเทศไทย คือ www.lomothai.com ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก Lomographic Society International ให้เป็น Thailand Lomographic Society ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2548 (<http://www.lomothai.com/about.html>, 27 กรกฎาคม 2551)

จุดประสงค์ของการก่อตั้ง www.lomothai.com คือ เพื่อเป็นประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย อันดับที่ 1 คือผู้ถ่ายภาพโลโมชาวไทย 2 ผู้ที่สนใจและอยากทราบข้อมูลเพิ่มเติมเป็นภาษาไทยว่าโลโมคืออะไร 3 ผู้ที่รักการถ่ายภาพทั่วไป 4 ผู้ที่เสาะแสวงหางานอดิเรก โดยก่อนที่จะก่อตั้งเว็บไซต์แห่งนี้ประมาณ 5-6 ปีนั้น ในประเทศไทยมีผู้ถ่ายภาพโลโมอย่างจริงจังเพียงไม่กี่คน เวลานั้นรูปโลโมไปโพสต์หรือแสดงที่ไหน หรือพยายามจะนำเสนอ มักจะมีคนไม่เข้าใจแล้วมาต่อว่าอยู่เสมอๆ กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมจึงต้องพยายามหาทางออกให้สังคมยอมรับมากขึ้น และคิดว่าหากมีพื้นที่ของชาวโลโมเอง โดยเริ่มจากหากกลุ่มคนที่มองทางเดียวกัน รักอย่างเดียวกัน เข้าใจไปในทางที่ตรงกัน และเมื่อเราเติบโตอย่างมั่นคง สังคมก็จะยอมรับ และเริ่มเปิดรับในสิ่งใหม่ๆ บ้าง มีหลายช่วงที่กระแสโลโมในไทยเริ่มเข้าใจกันไปในทิศทางที่ผิด ปัญหาหลักๆ เลยก็คือความไม่เข้าใจจะหว่างแนวทางการถ่ายภาพที่เรียกว่าโลโมกราฟี (Lomography) กับ ยี่ห้อกล้อง LOMO ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างที่พบก็คือเรื่องของความเห็นโลโมเป็นแพชั่น เห็นคนอื่นถ่ายเลยถ่ายตาม ซึ่งมันไม่ได้ผิดอะไร แต่คนเหล่านี้ที่ไม่ได้รัก ไม่ได้ชอบโลโมจริงๆ มักจะตีความหมายของโลโมไปในทางที่ผิด แล้วพอประสบปัญหาที่ไม่เข้าใจ ไม่ได้เป็นไปอย่างที่คิดก็จะโจมตีอย่างหนัก จริงๆ แล้วมีอีกมากมายหลายปัญหา เช่น การค้าขายอย่างไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม การแก้ปัญหาของ www.lomothai.com ก็คือ การพยายามให้ความเข้าใจ ตักเตือน และดึงไม่ให้เป็นไปในทางที่ผิด มีเช่นนั้นเว็บไซต์นี้ หรือแม้แต่โลโมกราฟีในไทยก็จะหมดความนิยมไป เหมือนหลายๆ อย่างที่ตั้งเป็นช่วงๆ แล้วก็ถูกลืมไป ซึ่งทาง www.lomothai.com ไม่ต้องการให้โลโมกราฟีในไทยเป็นเช่นนั้น (มนต์ วัฒนศิริโรจน์, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 22 สิงหาคม 2551)

ภายใน www.lomothai.com จะมีข้อมูลเกี่ยวกับโลโมตั้งแต่ประวัติศาสตร์การกำเนิด ข่าวคราวความเคลื่อนไหว กิจกรรมต่างๆ การแนะนำกล้องโลโมและอุปกรณ์ รวมทั้งกระดานข่าว (Web board) ซึ่งกระดานข่าวนี้นี้เป็นส่วนที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล หรือโพสต์แสดงภาพโลโมได้

www.lomothai.com นี้ เป็นเว็บไซต์ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการนำเสนอ มีการใช้สี สัน ลวดลายกราฟิกต่างๆ เข้ามาผสมผสานกัน มีการใช้รูปแบบการ Cut and Mix คือ การนำสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ศิลปะ และการออกแบบของยุคสมัยใหม่ (Modernity) มาตัดเป็นส่วนๆ แล้วนำมาผสมใหม่ จนกลายเป็นแนวคิดใหม่ที่เป็นกรอบความคิดพื้นฐาน ทั้งการสร้างรูปแบบและการนำเสนอเนื้อหา เกาะไปกับกระแสของยุคหลังสมัยใหม่ หรือ Postmodernity

และหากจะกล่าวถึงยุคหลังสมัยใหม่ จะพบว่าปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของไทยกำลังอยู่ในภาวะหลังสมัยใหม่ (Postmodernity) ซึ่งมีความแปรปรวนในระบบคุณค่า วิถีคิด และรสนิยม วิถีชีวิตของคนยุคใหม่ยึดถือภาพลักษณ์มากกว่าคุณภาพ การดำเนินชีวิตเป็นไปเพื่อแสดงความเป็นคนทันสมัย (ยุรฉัตร บุญสนิท, 2545)

ทั้งนี้ ยุคหลังสมัยใหม่ (postmodernity) เป็นยุคที่เกิดขึ้นจากชนชั้นกลางในเมืองหลังยุคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นช่วงของความสุขสบาย การเติบโตบนความพึงพอใจของชนชั้นกลางเป็นยุคสมัยของความคิดบริโภคนิยม ที่เน้นการบริโภคเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของบุคคลเป็นหลัก ในขณะที่ยุคสมัยใหม่ (Modernity) จะคู่กันกับขั้นตอนของการพัฒนาที่ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรม การเติบโตทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลาดทุนนิยม ความเป็นเมืองและส่วนประกอบทางโครงสร้างส่วนล่าง แต่เมื่อมาถึงยุคสมัยของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี รูปแบบทางสังคมในยุคสมัยใหม่ที่ผลิตทางอุตสาหกรรมเป็นหลักก็เปลี่ยนไป

ยุคหลังสมัยใหม่ มีทั้งผู้ที่มองเป็นยุคประวัติศาสตร์ที่แยกตัวออกจากยุคสมัยใหม่ และมองว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอารมณ์หรือภาวะของจิตใจ (mood or state of mind) ในยุคหลังอุตสาหกรรม มีความต่อเนื่องกับยุคสมัยใหม่ ในขณะที่ยุคสมัยใหม่พยายามเปลี่ยนแปลงชีวิตเชิงคุณภาพ สิ่งแปลกใหม่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วัตถุ ลักษณะชั่วคราว ซึ่งล้วนทำลายตัวเอง แต่ยุคหลังสมัยใหม่รู้สึกต่อความเป็นจริงว่า ชีวิตเป็นเพียงจินตภาพ (image) ไม่มีอดีต ไม่มีอนาคต มีแต่ปัจจุบันที่ไม่สิ้นสุด และยุคหลังสมัยใหม่มีความหมายในเชิงกระบวนการมากกว่าปรากฏการณ์

แม้การวิเคราะห์กระบวนการกลายเป็นยุคหลังสมัยใหม่ในปัจจุบัน จะถูกวิจารณ์ว่ายังไม่เป็นทฤษฎีที่ชัดเจน แต่เราก็อาจสรุปลักษณะของกระบวนการดังกล่าวได้จากผลงานของ Jean Baudrillard ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประกอบไปด้วยการพัฒนาในการผลิตสินค้าสารสนเทศ อันนำไปสู่ความตกต่ำของวัฒนธรรมเชิงสัญลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จนเป็นไปไม่ได้ที่เราจะกล่าวถึงมันในทัศนียภาพชนชั้นหรือบรรทัดฐานได้อีกต่อไป Baudrillard มองว่าผลของกระบวนการ

เหล่านี้คือจุดจบของสังคม ซึ่งรวมถึงการลดความสำคัญของรัฐชาติ เศรษฐกิจแบบทุนนิยมตอนปลาย ที่เป็นยุคของการบริโภคนิยม และ David Harvey มองว่าเป็นการทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้า และมีการผลิตจำหน่ายแจกและบริโภคแบบการค้า

ขณะเดียวกัน นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2545) อธิบายถึงภาวะของโลก สังคม รวมทั้งคนในยุคปัจจุบันว่าโลกทั้งโลกกำลังอยู่ในยุคสมัยของปรากฏการณ์ที่ถูกแยกออกจากกันโดยอิสระ คนพอใจที่จะรับรู้ข่าวสาร มีอารมณ์ มีความรู้สึก มีทรรศนะ มีความคิด มีปฏิกริยาเป็นเรื่องๆ ที่แยกจากกัน แต่ละเรื่องไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับเรื่องอื่น เสร็จสิ้นในตัวเอง

นอกจากนี้ เจิมศิริ เหลืองศุภกรณ์ (2545) อธิบายว่าสภาพสังคมในปัจจุบันนั้นมีความเจริญรุดหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว หากแต่ผู้คนกำลังมีความเปราะบาง อ่อนไหว และอยู่ในสังคมที่เป็นโลกเสมือนจริง ถูกห้อมล้อมประดังประเดด้วยสื่อมวลชน ซึ่งแนวคิดหลังสมัยใหม่ดูจะเป็นคำอธิบายถึงความแปลกแตกต่าง ความกลับทิศ กลับทางของกลุ่มวัยรุ่นได้เป็นอย่างดีถึงยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป และการเกิดวัฒนธรรมย่อยของตัวเองที่ไม่ยึดมั่นในวัฒนธรรมกระแสหลักอีกต่อไป

การศึกษา www.lomothai.com ในฐานะสื่อหลังสมัยใหม่ จึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เพราะจากคำอธิบายของบูรฉัตร บุญสนิท (2545) ดังที่กล่าวมาแล้ว จะพบว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับภาวะหลังสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการบริโภคสินค้าเพื่อภาพลักษณ์มากกว่าประโยชน์ใช้สอย เช่น การใช้สินค้าแบรนด์เนม การดำเนินชีวิตเป็นไปเพื่อแสดงความเป็นคนทันสมัย เช่น การแต่งตัวตามแฟชั่นอยู่ตลอดเวลา เป็นต้น และชุมชนเสมือนของชาวโลกโมที่เข้ามาติดต่อสื่อสารกันผ่านเว็บไซต์แห่งนี้ เป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นได้ไม่นาน และยังเป็นกลุ่มที่มีรูปแบบที่ค่อนข้างโดดเด่น แตกต่างจากสังคมของผู้ถ่ายภาพกลุ่มอื่นๆ อย่างชัดเจน

การศึกษาในครั้งนี้จึงสนใจที่จะศึกษาแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่แฝงอยู่ในรูปแบบ และเนื้อหาของ www.lomothai.com ซึ่งมีผู้ใช้บริการที่คาดว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ค่อนข้างชัดเจนและโดดเด่น

ปัญหานำวิจัย

1. รูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com เป็นอย่างไร แสดงลักษณะของแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไรบ้าง
2. กลุ่มผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com คือใคร และแสดงลักษณะของแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่
2. เพื่อวิเคราะห์กลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

1. รูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com เป็นการสื่อสารในประเด็นที่ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์มากกว่าคุณภาพ ให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าหลักเหตุผล เช่น ให้ความสำคัญกับวิธีการถ่ายภาพที่เน้นความเป็นอิสระ ไร้กฎเกณฑ์มากกว่าความหมายของภาพที่ถ่ายออกมา ตัดสินความสวยงามของภาพด้วยอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าหลักการทางความงามของภาพถ่าย
2. ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com เป็นกลุ่มคนที่เบื่อกับกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมตั้งขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นกฎการถ่ายภาพ หรือกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของสังคม ชอบแหกคอก มีความเป็นคนทันสมัยสูง รักอิสระ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สื่อหลังสมัยใหม่ สื่อที่ให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกในการสื่อสารมากกว่าสาระของเนื้อหา มีการผสมผสานลีลาที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ใช้ประโยชน์หรือดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้ว หรือการนำสิ่งของในชีวิตประจำวันมาทำให้เป็นงานศิลปะ เนื้อหาแสดงวิถีคิดที่แตกต่างไปจากเดิม มีการคัดลอก ตัดปะ (cut and mix) ล้อเลียน (parody) ทั้งในส่วนของรูปแบบและเนื้อหา นอกจากนี้ ยังมีการผสมผสานของตะวันออกกับตะวันตกอย่างไม่ลงตัวอีกด้วย

โลโมกราฟีหรือโลโม แนวทางการถ่ายภาพที่ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ใดๆ เน้นความเป็นอิสระของผู้ถ่าย ภาพถ่ายจะมีความผิดเพี้ยนของการถ่ายทอดสีสันและรายละเอียดของภาพ มีขนาดภาพที่แปลกประหลาด มีการเปิดรับแสงที่แหวกแนว คือ อาจจะใช้โอเวอร์หรืออันเดอร์อย่างมาก มีความบิดโค้ง เป็นภาพซ้อนที่ซ้อนกันอย่างแปลกและไม่ลงตัว แตกต่างจากการถ่ายภาพโดยทั่วไปอย่างชัดเจน ไม่มองความงามตามหลักการถ่ายภาพ แต่ใช้อารมณ์ความรู้สึกในการสื่อสาร

ชุมชน การรวมกลุ่มของสมาชิก www.lomothai.com ที่เข้ามาติดต่อ สื่อสาร สนทนา โดยการโพสต์ข้อความ รูปภาพ ได้ตอบกัน บนกระดานข่าวของ www.lomothai.com

ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ผู้ที่เข้ามาติดต่อ สื่อสาร สนทนา รวมทั้งแสดงผลงานภาพโลโมบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com ที่มีการลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิก และเข้าระบบ (log in)

รูปแบบของ www.lomothai.com ความเป็นโลโม คือ กล้องโลโมและการใช้กล้องโลโม การถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์ เช่น ไม่ใช้ตาเล็งภาพ ถ่ายภาพจากระดับเอว ถ่ายภาพแม้สภาพแสงจะไม่เหมาะสม ถ่ายภาพโดยไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพ เป็นต้น รวมทั้งภาพถ่ายที่มีความแปลกประหลาด แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป เช่น ภาพถ่ายที่มีสีสันผิดเพี้ยน มีขอบภาพมืด มีความบิดโค้ง มีการซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว มีสองภาพในหนึ่งกรอบภาพ

เนื้อหาของ www.lomothai.com ภาพโลโม และข้อความต่างๆ ที่ปรากฏบนหน้ากระดานข่าวของเว็บไซต์ www.lomothai.com

กล้องโลโม กล้องถ่ายภาพที่มีรูปร่าง รูปทรงที่แปลกประหลาด เช่น มี 4 เลนส์ หรือเป็นกล้องที่แบ่งครึ่งฟิล์ม จากฟิล์มปกติ 36 ภาพ ให้ถ่ายได้ 72 ภาพ กล้องที่มีเลนส์คุณภาพต่ำซึ่งจะให้ภาพที่มีขอบภาพมืดอย่างชัดเจน และถ่ายทอดสีเส้นและรายละเอียดของภาพได้ไม่ดี กล้องที่ไม่สามารถปรับตั้งค่าการเปิดรับแสง หรืออาจปรับตั้งได้แต่ไม่มีความยืดหยุ่นต่อการใช้งาน เช่น ปรับได้เพียงช่องรับแสงที่ใช้สัญลักษณ์เป็นรูปภาพแทนการบอกค่าเป็น F number หรือการปรับโฟกัสด้วยสัญลักษณ์ที่เป็นรูปภาพแทนสเกลบอกระยะเป็นเมตรหรือฟุต ตามแบบมาตรฐานของกล้องถ่ายภาพทั่วไป กล้องที่มีลักษณะคล้ายของเล่น รวมทั้งกล้องยี่ห้อ LOMO

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจาก www.lomothai.com ในส่วนของกระดานข่าว (Webboard) ซึ่งเป็นส่วนที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการทั้งกระทำ ถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาต่างๆ รวมทั้งสามารถแสดงผลงานภาพโลโมได้ โดยจะศึกษาจากกระทู้ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2551 เป็นเวลา 2 เดือน และศึกษาจากเว็บมาสเตอร์และผู้ให้บริการที่มีการสมัครเป็นสมาชิกของ www.lomothai.com และเข้ามาใช้บริการในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2551

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้สามารถทำความเข้าใจรูปแบบ และเนื้อหาของสื่อเว็บไซต์ รวมทั้งวิถีคิดหรือแนวทางการใช้เว็บไซต์ของคนในสังคมปัจจุบันได้
2. ทำให้สามารถอธิบายหรือสร้างความเข้าใจได้ว่า สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแบบใด เป็นสังคมแบบยุคหลังสมัยใหม่หรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะในระดับกลุ่มย่อยของสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง "สื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com" ได้นำแนวคิด และทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้ คือ

1. แนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)
2. แนวคิดเรื่องศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Art)
3. แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated communication: CMC)
4. แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture)
5. แนวคิดเรื่องโลโมกราฟี (Lomography)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)

แนวคิดโพสต์โมเดิร์นหรือแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ เกิดจากสภาวะความสูญเสียหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งสั่นคลอนความเชื่อ และศรัทธาของมนุษย์ ความเชื่อที่เหลือน้อยอยู่นิตทั้งในศาสนา วัฒนธรรม ประเพณียิ่งลดต่ำลง จนกลายเป็นปฏิเสธทุกสิ่งรอบตัว ความเชื่อในหลักเหตุผลและวิทยาศาสตร์หมดสิ้นไป แนวคิดหลังสมัยใหม่เป็นแนวคิดที่เน้นท่าทีทางความคิด บรรยายากศ ภูมิปัญญา โดยมีหลักคิดที่ไม่สอดคล้องกับความคิด ความเชื่อในยุคสมัยใหม่ที่ให้ความสำคัญกับการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อว่าเป็นทางนำไปสู่ปัญญา มุ่งหวังจะนำไปสู่ความก้าวหน้าของมนุษยชาติ

หลักการของแนวคิดหลังสมัยใหม่คือ ปฏิเสธสิ่งที่เชื่อว่าเป็นความจริงแท้ โดยมีแนวคิดใหม่ว่าไม่มีข้อเท็จจริงใดเป็นความจริงใช้ได้กับทุกเหตุการณ์ ทุกเวลา ทุกโอกาส ทั้งนี้มีได้หมายความว่าไม่ยอมรับความเป็นเหตุ เป็นผล หรือความจริง แต่เชื่อว่าเป็นความจริงนั้นไม่ใช่ข้อสรุปเดียว (ยุรฉัตร บุญสุนิต, 2545)

แนวคิดหลังสมัยใหม่มองว่า ความจริงเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นมาด้วยความรู้แบบวิทยาศาสตร์ และความคิดแบบเหตุผลนิยม ซึ่งสิ่งเหล่านี้วงการสังคมศาสตร์ต่างถือว่าเป็นสิ่งสูงส่ง

และเป็นกลางกว่าสิ่งใดๆ ส่งผลให้ความจริงที่ได้มาจากองค์ประกอบเหล่านี้เป็นความจริงแท้แน่นอนและไม่มีวันผันแปรเป็นอื่นไปได้ แนวคิดหลังสมัยใหม่ตั้งข้อสงสัยกับเรื่องเหล่านี้ และได้แย้งว่าทั้งหมดนี้เป็นเพียงผลผลิตที่ได้มาจากความรู้ ความเข้าใจแบบหนึ่งๆ ซึ่งพิสูจน์ไม่ได้ว่าเป็นความจริงเหนือกว่าความจริงแบบอื่นๆ อย่างไร (ศิริโรจน์ คล้ามไพบูลย์, 2544)

"Post" ในภาษาไทยแปลว่า "หลัง" มีนัยอยู่ 2 ประการคือ ยุคสมัยใหม่ได้ผ่านไปแล้ว หรือ กำลังจะผ่านไปแล้วถูกแทนที่ด้วยยุคหลังสมัยใหม่ เมื่อยุคหลังสมัยใหม่แสดงความหมายง่ายๆ ว่า มาทีหลังก็หมายความว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากยุคสมัยใหม่ หรือเป็นปฏิกิริยาตอบโต้เคียงคู่กับยุคสมัยใหม่ (ณัฐกานต์ ลิ้มสถาพร, 2546)

ในโลกตะวันตก คำว่าหลังสมัยใหม่ถูกใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน 3 เรื่อง (วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์, 2544) คือ

1. หลังสมัยใหม่ในบริบทของสภาพสังคมหมายความว่า สังคมร่วมสมัยทุกวันนี้ส่วนหนึ่งตกอยู่ในสภาวะที่เรียกว่า สภาวะหลังสมัยใหม่ (postmodern condition หรือ postmodernity) ซึ่งเป็นสภาวะที่เกิดความแปรปรวนอยู่ในระบบคุณค่า เกิดความพว่เลือนในพรมแดนที่ใช้แยกสิ่งต่างๆ ความแปรปรวนนี้แสดงให้เห็นในหลายๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัฒนธรรมบริโภคนิยมร่วมสมัยที่ผูกมากับระบบทุนนิยม
2. หลังสมัยใหม่ในบริบทของการสร้างสรรค์วรรณกรรมแนวหนึ่ง ซึ่งท้าทายคติและรสนิยมทางสุนทรียะของสังคมสมัยใหม่ เช่น การแบ่งศิลปะเป็นสูงกับต่ำ เป็นต้น
3. หลังสมัยใหม่ในบริบทของแนวคิดทางวิชาการ ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แนวหนึ่ง ซึ่งก็คือ Poststructuralism หรือแนวหลังโครงสร้างนิยม แนวคิดนี้มีลักษณะเฉพาะตัวตรงที่มักจะเสนอมุมมองใหม่ๆ ที่เกิดจากการตั้งคำถามต่อทฤษฎีและองค์ความรู้ทั้งหลายที่เชื่อกันมาตั้งแต่ยุคแห่งความรู้แจ้ง (Enlightenment) และยังคงมีอิทธิพลในปัจจุบัน

Jean Baudrillard มองยุคหลังสมัยใหม่ในแง่ขั้นตอนหนึ่งของสังคม เขามองว่ายุคหลังสมัยใหม่เป็นยุคที่แยกขาดจากยุคสมัยใหม่โดยสิ้นเชิง เดิมยุคสมัยใหม่เป็นยุคที่ถูกครอบงำโดยการผลิตและทุนนิยมอุตสาหกรรม ขณะที่ยุคหลังสมัยใหม่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้น ทำให้การผลิตซ้ำสินค้าที่เป็นวัตถุและสินค้าเชิงวัฒนธรรมพัฒนาขึ้น ซึ่งความสามารถในการผลิตซ้ำได้อย่างไม่จำกัดนี้เป็นที่มาของสังคมแบบ "ล้ำความจริง" (hyperreality) ซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งจำลอง (simulacrum) จนไม่สามารถแยกแยะระหว่างความจริงกับสิ่งจำลองได้

ขณะที่กระบวนการสำคัญในการจัดระเบียบทางสังคมในยุคสมัยใหม่คือการผลิต แต่กระบวนการสำคัญของยุคหลังสมัยใหม่คือการจำลอง (simulation) จากแบบจำลองของความจริง สังคมยุคนี้เปลี่ยนมาเป็น "สังคมล้าจริง" (hyperreal) เนื่องจากศักยภาพในการผลิตซ้ำได้อย่างไม่จำกัดทำให้นิยามของ "ความจริง" กลายเป็น "สิ่งที่ผลิตซ้ำได้ใหม่เทียบเท่ากับต้นฉบับ" ยิ่งไปกว่านั้นของจริงยังมักจะถูกผลิตซ้ำไปแล้วด้วย ทำให้สิ่งจำลองถูกมองว่าเป็นความจริงในขณะนี้ ตัวอย่างเช่น แผ่นเสียง หรือภาพยนตร์ที่สามารถออกจำหน่าย หรือออกฉายได้พร้อมกันทั่วโลก โดยไม่อาจบอกได้เลยว่าสิ่งไหนเป็นของแท้ดั้งเดิม และอีกสิ่งเป็นการลอกเลียนแบบ (การนิคม ยัมพัธน์, 2548)

ลักษณะสำคัญของแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประชานิยม ซึ่งมีสื่อมวลชน เป็นหัวใจ (กาญจนา แก้วเทพ, 2544) มีดังนี้

1. เส้นแบ่งกันระหว่างวัฒนธรรมกับสังคมหายไป หมายความว่า วัฒนธรรมในรูปแบบวัฒนธรรมประชานิยม ผลิตรกรรมของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ จะซึมผ่านเข้ามารวมเป็นเนื้อเดียวกับชีวิตประจำวัน สถาบันทางสังคมและทุกเสี้ยวของสังคม บรรดาสัญญะต่างๆ ที่ใช้อยู่ในสื่อมวลชนและวัฒนธรรมประชานิยมจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นตัวกำหนดการให้ความหมายแก่ความเป็นจริงแก่สังคม

2. เส้นกันระหว่างวัฒนธรรมประชานิยมกับเศรษฐกิจเลื่อนหายไป จะมีการผสมผสานอย่างเป็นเนื้อเดียวกันระหว่างวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจ การสร้างวัฒนธรรมก็ทำเพื่อและต้องอาศัยเศรษฐกิจ ความเติบโตทางเศรษฐกิจก็ต้องอาศัยวัฒนธรรม วัฒนธรรมประชานิยมจะเป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบการบริโภคของคนในสังคม เช่น เมื่อเราดูโฆษณาตัวอย่างภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ ก็อยากจะไปดูภาพยนตร์เรื่องนั้น และเมื่อเข้าไปดูเราก็อาจเห็นโฆษณายาขนม ทำให้เราต้องออกมาซื้อขมนั้นอีก เป็นต้น

3. การเน้นสไตล์หรือรูปแบบมากกว่าเนื้อหา กล่าวคือทุกอย่างต้องมีการออกแบบ ไม่ว่าจะเป็นชุดแต่งกาย บุคลิกภาพ การประกอบพิธีกรรม การนำเสนอเปิดตัวผลิตภัณฑ์ ฯลฯ การบริโภคที่เกิดขึ้นเป็นการบริโภคสัญญะ หรือภาพลักษณ์มากกว่าประโยชน์การใช้งาน ผลก็คือ สิ่งที่เป็นเปลือกนอก เช่น หีบห่อ การแต่งกาย บรรดาสไตล์ที่ดูเก๋ไก๋จะสำคัญกว่าเนื้อหา สารและความหมาย ดังนั้นเรื่องคุณค่าทางศิลปะ ความงามทางสุนทรียะ การเอาจริงเอาจัง ความลุ่มลึกทางปัญญา ความมีเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีก็ไม่ใช่สิ่งสำคัญอีกต่อไป

4. เส้นกันระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูง (high culture) กับวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) จะเลื่อนหายไป เป็นผลมาจากการเน้นความสำคัญของรูปแบบมากกว่าเนื้อหา ซึ่งเป็นตรรกะที่ใช้แบ่งแยกศิลปะหรือวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม คือ ศิลปะจะมี

เนื้อหาสูงส่ง เหนือกว่าวัฒนธรรมประชานิยม แต่เมื่อเนื้อหาหมดความหมาย ศิลปะก็ร่วงหล่นลงไปรวมกับวัฒนธรรมประชานิยม

5. การปะปนกันเรื่องเวลากับพื้นที่ วัฒนธรรมหลังสมัยใหม่ทำให้คนงงววยว่าตนกำลังอยู่ที่ไหน เวลาอะไร เช่น ในปัจจุบันเราอาจจะรู้ว่าโลกกว้างเกิดอะไรขึ้น แต่ไม่รู้ที่ข้างบ้านเกิดอะไรขึ้น ตรรกะมิติเรื่องพื้นที่ได้เปลี่ยนไป มิติเรื่องเวลาและสถานที่กลายเป็นความไม่แน่นอน เช่น กินอาหารเช้าที่กรุงเทพฯ กินข้าวเที่ยงที่เชียงใหม่ และกินข้าวเย็นที่ภูเก็ต เป็นต้น มิติทั้งสองกลายเป็นเรื่องเข้าใจยาก เช่น เดินทางจากกรุงเทพฯ ไปเชียงใหม่ใช้เวลาน้อยกว่าเดินทางจากต้นถนนสีลมไปท้ายถนน เป็นต้น เกิดความสับสน ไม่ปะติดปะต่อและกระจัดกระจาย

6. การลดความสำคัญของการเล่าเรื่องแบบเส้นตรง (linear) ซึ่งประกอบด้วยการมีต้นเรื่อง ดำเนินเรื่อง และจบท้ายตามลำดับขั้นตอน ซึ่งเป็นหลักการเล่าเรื่องของยุคสมัยใหม่ ไม่ว่าจะอยู่ในบริบทของวิทยาศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ นวนิยาย ภาพยนตร์ ฯลฯ ทุกอย่างมีจุดเริ่มต้นตอนกลาง และลงท้ายที่แน่นอน กลุ่มหลังสมัยใหม่ปฏิเสธการเล่าเรื่องแบบเส้นตรง และตั้งข้อสงสัยรวมทั้งกระตุ้นให้มีการวิพากษ์ วิจาร์ณวิธีการเล่าเรื่องแบบดังกล่าว ซึ่งการปฏิเสธการเล่าเรื่องแบบเส้นตรงได้ส่งผลต่อรูปแบบวิถีชีวิตประจำวัน เช่น การปฏิเสธความสัมพันธ์อันยาวนาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะของการเล่าเรื่องแบบเดิม ที่เน้นมิตรภาพอันยั่งยืน ปฏิเสธการแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียวไปตลอดชีวิต แม้แต่ข้อสรุปของความรู้ต่างๆ ก็ไม่จริงจังยั่งยืน ไม่มั่นคง

Lyotard (อ้างถึงใน Denzin, 1991) กล่าวว่ายุคหลังสมัยใหม่ถูกเขียนขึ้นบนความเคลื่อนไหวของระบบอุตสาหกรรม จุดสนใจเฉพาะนั้นมุ่งไปที่ผลกระทบจากสังคมคอมพิวเตอร์

Real (1996) ได้สรุปและเสนอนิยามของลักษณะแนวคิดหลังสมัยใหม่ไว้ดังนี้

1. เป็นรูปแบบที่เด่นชัดในการผสมกลมกลืนของศิลปะ สถาปัตยกรรมและสุนทรียะทุกอย่าง โดยมีรูปแบบคือการวางเคียงคู่กันของลักษณะที่แตกต่าง เป็นการผสมผสานรูปแบบที่ได้มาจากการผลิตทางวัฒนธรรมในอดีต (Jameson, 1991)

2. คือการล้มล้างเรื่องเล่าแบบดั้งเดิม และลักษณะเฉพาะของปรัชญาการเล่าเรื่องด้วยวิทยาศาสตร์ที่เป็นลักษณะการแก้ไขปัญหามนุษย์โดยทั่วๆ ไปที่มีมา (Lyotard, 1984)

3. ศูนย์กลางเทคโนโลยีการสื่อสารได้จัดให้เกิดการเข้าถึงทั่วโลก ในเรื่องการผลิตซ้ำของวัฒนธรรมประชานิยมและภาพเสมือนจริง (simulacra) ซึ่งก็คือการลอกเลียนแบบโดยไม่มีต้นแบบ (Baudrillard, 1983)

4. วัฒนธรรมการบริโภคของยุคหลังทุนนิยม (Late capitalism) ซึ่งหลักการผลิตได้ถูกแทนที่โดยหลักการค้าเพื่อการบริโภคเป็นใหญ่ (Featherstone, 1990)

5. การแตกแยกย่อยของอารมณ์ความรู้สึก (The fragmentation of sensibility) โดยรูปแบบความไม่ต่อเนื่องทางความรู้และวัฒนธรรม (McGowan, 1990) ซึ่งได้ตั้งความหมายและหลักใหญ่ใจความสำคัญที่ขาดไป (Foucault 1980a, 1980b) การแตกย่อยนี้รวมถึงเครื่องบ่งชี้ทางวัฒนธรรมที่มีจำนวนมาก และเครื่องบ่งชี้ทางศิลปะโดยการล้มรูปแบบดั้งเดิม ตกแต่งใหม่ด้วยหลักใหญ่จากชีวิตส่วนบุคคลและสังคมที่ถือความพอใจเป็นที่ตั้ง การมีสัมพันธภาพความเป็นส่วนตัว ซึ่งถ่ายเทความแตกต่างของลักษณะอื่นๆ (Bauman 1988, 1992) เป็นลักษณะงานศิลปะแบบยุคหลังสมัยใหม่ที่สร้างจากรูปแบบที่เลียนแบบความแตกต่าง

6. การขาดแคลนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ภายในสถานการณ์ระดับชั้นของยุคหลังสมัยใหม่ ทำให้เกิดการอธิบายอย่างทรงพลังของยุคนี้ (Best and Kellner, 1991)

2.1.1 อัตลักษณ์ในแนวคิดหลังสมัยใหม่

จากจุดเด่นสำคัญของแนวคิดหลังสมัยใหม่ อันได้แก่ การตั้งข้อสงสัยกับเหตุผลในฐานะที่เป็นเครื่องมือให้เข้าถึงความเป็นจริง การเปลี่ยนแปลงฐานะและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ศึกษากับผู้ถูกศึกษา และการเปลี่ยนแปลงฐานะของทฤษฎี ซึ่งทั้งหมดก็คือการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของความรู้และการแสวงหาความรู้ ซึ่งมีผลอย่างมากต่อการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ (อภิญา เพ็ญฟูสกุล, 2546)

นิยามใหม่ของอัตลักษณ์เกิดขึ้นจากการทลายมายาคติเรื่องความชอบธรรมของเหตุผล ทำให้เหตุผลที่เคยเป็นแก่นแกนของธรรมชาติมนุษย์ เป็นรากฐานของความสง่างาม ศักดิ์ศรีและศีลธรรมของปัจเจกบุคคลถูกตั้งคำถามในฐานะเครื่องมือแห่งอำนาจ สิ่งก็ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้คือการรื้อถอนแนวคิดเกี่ยวกับปัจเจก ตารางต่อไปนี้แสดงมโนทัศน์เปรียบเทียบปัจเจกภาพระหว่างแนวคิดโมเดิร์นกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ (การนิถ ยัมพัฒน์, 2548)

ตารางที่ 1

ยุคสมัยใหม่ (Modern)	ยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern)
เน้นมีดินามธรรม (เหตุผล)	คำนึงถึงประสบการณ์ภายในทั้งหมด
เน้นความเป็นเอกภาพและความต่อเนื่อง	ไม่มีเอกภาพ ไม่เน้นความต่อเนื่อง
เป็นอิสระระดับหนึ่งจากโลกและสังคม	โลกและสังคมสร้างความเป็นปัจเจก
ละเลยมิติร่างกาย	ร่างกายทั้งสร้างและถูกสร้างโดยปัจเจก
เน้นแก่นแกน	เน้นกระบวนการ

จะเห็นว่ามี การตั้งคำถามกับสิ่งที่ เป็นสารัตถะและความต่อเนื่องในบุคลิกภาพ หรือคุณสมบัติที่เป็นแก่นแกนของความเป็นมนุษย์ นอกจากนั้นการถกเถียงเรื่องคุณสมบัติของปัจเจก ยังเชื่อมโยงกับประเด็นที่เป็นหัวใจของปรัชญาสังคม คือปัญหาของการกำหนด (problem of determination) ว่าความเป็นมนุษย์หรือพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์นั้นถูกกำหนดจากสิ่งใดกันแน่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมมีอิทธิพลเหนือเจตจำนงเพียงใด ประเด็นสารัตถะและประเด็นการกำหนดนี้เกี่ยวข้องกัน เพราะแนวคิดต่างๆ ในสายสารัตถะนิยมพยายามแสวงหาคำตอบสุดท้ายให้คำถามดังกล่าว โดยเสนอคุณสมบัติบางอย่างที่เป็นรากฐานของธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ ส่วนแนวคิดหลังสมัยใหม่มีลักษณะที่ตีความเป็นศูนย์กลางออกจากปัจเจก การรื้อถอนความเป็นศูนย์กลางนี้มีสองความหมาย ประการแรกคือการไม่ให้อภิสิทธิ์แก่ปัจเจกในฐานะผู้กระทำ (agent) หรือเป็นศูนย์กลางของพฤติกรรมทางสังคม อีกนัยหนึ่งคือการทลายมายาคติว่าคนเราจะ เป็นเจ้าของหรือควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ประการที่สองคือการเน้นถึงการไร้ซึ่งสารัตถะอันเป็นสากลของปัจเจกภาพ — สิ่ง ที่เน้นแทนคือลักษณะของปัจเจกที่เป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เปลี่ยนแปลงไปได้ตามยุคสมัย เป็นผลของกระบวนการต่อรองเชิงอำนาจในความสัมพันธ์ทางสังคมหลายระดับ ตั้งแต่ระดับจุลภาคไปจนถึงมหภาค ปัจเจกภาพเป็น เรื่องของกระบวนการสร้างความหมายทางสังคมให้แก่อัตลักษณ์อย่างหนึ่ง อาจเป็นอัตลักษณ์ของปัจเจกหรือกลุ่มก็ได้ ความเป็นปัจเจกจึงถูกเน้นในฐานะที่เป็น “กระบวนการทางสังคมของการสร้างอัตลักษณ์” มากกว่าแก่นแกนของคุณสมบัติบางอย่างที่มีลักษณะตายตัว (Weedon, 1987)

โดยสรุปแล้ว แทนที่ปัจเจกจะเป็นที่มาของรากฐานและประสบการณ์หรือเป็นที่มาของศีลธรรมและมีความสมบูรณ์ในตัวเอง — แนวคิดหลังสมัยใหม่กลับเห็นว่าในทัศนปัจเจกภาพดังกล่าวเป็นเพียงผล (effect) ของวาทกรรมต่างๆ บทบาท “ตัวเรา” แบบต่างๆ ที่วาทกรรมหยิบยื่นให้เปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ สิ่งที่มีจึงเป็นแค่ตัวเราในสถานการณ์เท่านั้น (subject positioning) การไม่อาจหยุดนิ่งตายตัวของอัตลักษณ์ จึงหมายถึงกระบวนการที่ปัจเจกต่อรอง ตั้งคำถาม หรือปฏิเสธตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมที่ถูกยึดเยียดมาให้ ทั้งนี้การปฏิเสธไม่จำเป็นต้องหมายถึงการต่อต้านตรงๆ หรือสร้างอัตลักษณ์ตรงข้ามขึ้นมา บางทีมันเป็นการเล่นกับขีดจำกัดที่ถูกตีกรอบไว้ให้โดยพลิกสร้างนัยยะของความหมายใหม่ขึ้นมาแทน การไม่อาจหยุดนิ่งของกระบวนการนี้จึงบ่งชี้ศักยภาพของการต่อต้านอย่างมีชีวิตชีวา ซึ่งสังคมเมืองในบริบทโลกาภิวัตน์ เป็นเวทีอันอุดมของปฏิบัติการดังกล่าว (อภิญา เพ็ญฟูสกุล, 2546)

2.1.2 ปัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่

ปัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่เป็นคนยึดหยุ่น ให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกภายใน สร้างความเป็นจริงทางสังคมแบบตัวเองขึ้น หากความหมายให้กับตัวเอง แต่ถือเป็นความเห็นส่วนตัว ไม่อ้างว่าความคิดตนคือสัจจะ อยู่กับปัจจุบัน ไม่วางแผนอนาคต สนใจแต่ชีวิตของตัวเอง หากความพอใจด้วยตัวเอง ไม่ยึดติดกับความผูกพันแบบเก่า ไม่ว่าจะป็นชีวิตสมรส ครอบครัว ชาติ ศาสนา ไม่ใส่ใจชุมชนมากนักเพราะมันหมายถึงการกดขี่ เช่น การกล่าวถึงการเสียสละเพื่อชาตินักคิดแนวหลังสมัยใหม่จะถือว่าเป็นคำลวงของผู้มีอำนาจ ทั้งนี้มิได้หมายความว่าชุมชนไม่มี แต่ในทัศนะของนักคิดแนวหลังสมัยใหม่ หากจะมีชุมชนก็เป็นชุมชนที่ไม่มีเอกภาพ แต่มีความหลากหลาย (Rosenau, 1992)

ปัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่ไม่มีอัตลักษณ์ที่แน่นอน ไม่มีความสำนึกในตน ไม่ยอมรับในเกณฑ์หรือบรรทัดฐานใดๆ ที่จะใช้ในการตัดสินว่าอะไรคือสิ่งที่ดี งาม หรือจริง มีทัศนะทางการเมืองเป็นของตัวเอง เป็นอิสระจากโครงการต่อสู้ทางการเมืองแบบองค์รวมทุกรูปแบบ แต่อาจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางสังคมได้เป็นครั้งคราว โดยบางครั้งอาจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวที่หลากหลายและขัดแย้งกันเองก็ได้ ไม่รู้สึกลำบากใจกับความจริงที่หลากหลาย (multiple realities) แม้ว่ามันจะขัดแย้งกันเองก็ตาม เปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์อยู่ตลอดเวลา เป็นเหมือนบุคลิกย่อยๆ ที่มาปะติดปะต่อเข้าด้วยกัน ผลก็คือการนำไปสู่การคิดและวิพากษ์ตนเองอย่างหนัก ชอบถากถาง กระด้างเย็นชา หมกมุ่นกับตนเอง สุขนิยม เจื้อยขา และต่อต้านปัญญาชน (จันทน์ เจริญศรี, 2544)

2.1.3 วัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่

Zigmunt Bauman (อ้างถึงใน จันทน์ เจริญศรี, 2544) อธิบายว่าในยุคหลังสมัยใหม่เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมทุนนิยมที่มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่การผลิตมาเป็นการบริโภค ส่งผลให้กลไกการควบคุมทางสังคมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมด้วยอำนาจหรือการกดขี่ลดความสำคัญลง นั่นคือ แรงงานที่เคยเป็นองค์ประกอบสำคัญในระบบทุนนิยมในยุคสมัยใหม่ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดอีกต่อไป มวลชนซึ่งเป็นผู้บริโภคกลับเพิ่มความสำคัญขึ้น การควบคุมเปลี่ยนจากการกดขี่มาเป็นการล่อลวง (seduction) ทำให้สิทธิอำนาจและความชอบธรรมที่สถาบันปกครองรวมทั้งสถาบันที่ผลิตความรู้พยายามสร้างขึ้น ไม่สำคัญเท่ากับการปลดปล่อยให้มีความแตกต่างหลากหลาย นอกจากนั้น จริยธรรมแบบโปรแตสแตนต์ที่เน้นการทำงานหนัก อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

เพื่อหวังความสำเร็จในระยะยาวกลายเป็นค่านิยมที่ล้าสมัย ขณะที่แนวคิดสุนิยมที่เชื่อว่าความสุขคือความดีสูงสุด (hedonistic) กลับเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับทุนนิยมที่ผลิตซ้ำตัวเองด้วยกลไกการบริโภค

ในยุคหลังสมัยใหม่ นิยามของสินค้าที่เคยเป็น สินค้าที่จำเป็นต่อชีวิต (economic goods) หรือมีประโยชน์ใช้สอย (use-value) เริ่มเปลี่ยนไป ปัจจุบันสินค้ากลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรม (cultural goods) ความสำคัญของสินค้าอยู่บนพื้นฐานของความเป็นสัญลักษณ์ การเป็นตัวแทนของความหมายบางอย่าง ขณะที่การผลิตสินค้าก็เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าแบบมวลชนมาเป็นการผลิตที่แยกย่อยตามความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด ผู้ผลิตไม่เพียงผลิตสินค้าเพื่อให้เกิดการบริโภค แต่ยังต้องสร้างภาพหรือเอกลักษณ์ของสินค้าเพื่อให้ได้กลุ่มผู้บริโภคที่ชัดเจน ส่วนผู้บริโภคซึ่งมีจินตนาการ ความคิดฝัน และความต้องการยกระดับรสนิยม ก็มีหน้าที่เลือกภาพที่ดูดีสำหรับตนเอง การใช้สินค้าในวัฒนธรรมผู้บริโภคไม่ได้เป็นแค่การใช้สอยอย่างเดียว แต่มีบทบาทในการเป็นผู้สื่อสารถึงความหมายต่างๆ ด้วย

Baudrillard อธิบายว่าคุณค่าทางการใช้สอยของสินค้าได้ถูกทำลายลงจากการครอบงำของคุณค่าของการแลกเปลี่ยน (exchange-value) ภายใต้ระบบทุนนิยม ทำให้สินค้ากลายเป็นสัญลักษณ์ การบริโภคจึงไม่ได้เป็นการบริโภคคุณค่าทางการใช้สอย แต่เป็นการบริโภคสัญลักษณ์ บัจเจกบุคคลในวัฒนธรรมผู้บริโภคตระหนักดีว่าข้าวของ เครื่องใช้ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ได้ถูกอ่านความหมาย และสะท้อนถึงรูปแบบการใช้ชีวิต (lifestyle) รวมทั้งลักษณะเฉพาะตัวทางด้านรสนิยม ความเป็นปัจเจกและการแสดงความเป็นตัวตน รูปแบบการใช้ชีวิตลักษณะนี้ไม่จำกัดเฉพาะวัยรุ่นหรือผู้มีเงินเท่านั้น แต่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มอายุหรือชนชั้นใดก็มีโอกาสในการแสดงภาพลักษณ์ของตน สังคมผู้บริโภคจึงเป็นสังคมที่ผู้คนเรียกร้องถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและประสบการณ์ใหม่ คนทำงานหนักเพื่อจะได้สนุกสนาน หาประสบการณ์และแสดงออกได้อย่างคุ้มค่า (การนิภ ยัมพัฒน์, 2548)

นอกจากนี้ Baudrillard ได้อธิบายไว้อีกว่า ยุคหลังสมัยใหม่เต็มไปด้วยสัญลักษณ์ที่ไร้ความหมายอย่างตกดิน สัญลักษณ์ทุกอย่างเกิดจากการนำสิ่งเดิมๆ มาผสมผสานหรือดัดแปลง ไม่มีการสร้างสิ่งแปลกใหม่ การแตกตัวแพร่หลาย (explosion) ในยุคสมัยใหม่เลือนหายไป และเกิดการยุบตัว (implosion) ขึ้น เนื่องจากการขยายตัวจนเกินขอบเขตของสัญลักษณ์ (จันทน์ เจริญศิริ, 2544)

การวิจัยเรื่องสื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com ได้นำแนวคิดหลังสมัยใหม่เกี่ยวกับอัตลักษณ์แบบหลังสมัยใหม่ บัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่ และวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ว่า ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com นั้นมีวิถีชีวิต (lifestyle) ที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร

2.2. แนวคิดเรื่องศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Art)

ศิลปะแบบหลังสมัยใหม่เป็นศิลปะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสังคม สะท้อนภาพที่สัมพันธ์กับชีวิต แสดงความหลากหลายของชีวิตประจำวัน โดยแก่นสาระอยู่ที่ผู้บริโภคผ่านสื่อวัสดุ และมีพื้นที่แสดงโดยทั่วไปในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผู้คนมีส่วนร่วม ไม่เว้นแม้บาทวิถี ศิลปะเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้คนเกี่ยวข้องและสัมผัสจากพื้นฐานของชุมชน ศิลปะไม่ใช่เครื่องประดับในพิพิธภัณฑ์ หรือห้องนิทรรศการอย่างที่เห็นในสังคมสมัยใหม่ (สมโภชน์ ศรีวัชรณ, 2545)

Worthen (1995) สรุปไว้ว่า งานศิลปะในยุคสมัยใหม่มาจากปรัชญาที่เน้นการเป็นอิสระของมนุษย์จากมายาคติ (myth) ความมกมายในเรื่องโชคกลาง โดยเน้นพลังอำนาจของเหตุผล ความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติคือการที่ธรรมชาติเป็นสิ่งที่ควบคุมได้ เป็นความปรารถนาที่จะควบคุมทุกอย่างอย่างเป็นรูปธรรม และอยู่ในรูปของความคิดเป็นเหตุเป็นผล ตามลักษณะประวัติศาสตร์ตะวันตก เช่น การเป็นเหตุเป็นผลของรูปแบบชีวิต การเงิน การปกครอง โลกจะดำเนินไปตามความต้องการที่เป็นระเบียบสมบูรณ์ ความคิดเรื่องอัตลักษณ์ เรื่องเชื้อชาติ เพศ ชนชั้น ไม่ได้ถูกแสดงโดยลักษณะธาตุแท้ แต่สามารถจัดวางได้ตามความเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งสามารถเป็นตัวสร้างวิธีการผลิตสิ่งต่างๆ ในโลกได้

แต่จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและอุดมการณ์ทางความคิด งานศิลปะในยุคหลังสมัยใหม่จึงตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่แตกต่างออกไป หลายประเด็นในงานศิลปะยุคนี้มุ่งไปตั้งคำถามเกี่ยวกับบัจเจกและอัตลักษณ์ทางสังคมที่เป็นอิสระจากมาตรฐานตายตัว เพราะบริบททางสังคมที่กว้างขึ้น และเนื้อหาเฉพาะตัวที่มากขึ้น

การปรากฏตัวของกลุ่มศิลปะและวรรณกรรมแบบดาดา (Dadaism) และกลุ่มป๊อปอาร์ต (Pop art) ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ที่สวนทางกับกลุ่มศิลปะสมัยใหม่ขณะนั้น ซึ่งกำลังมุ่งมั่นสนองตอบอารมณ์นามธรรมส่วนตนบนกรอบผ้าใบแล้วนำไปใส่ในห้องนิทรรศการ นับเป็นความแตกต่างและท้าทายจนอาจกล่าวได้ว่า มีความไร้แก่นสารของนามธรรมเช่นนั้น จิตรกรรมแบบนั้น

ตายไปแล้ว ศิลปินลัทธิดาดาแสดงทัศนคติทางวรรณกรรมและรูปแบบศิลปะด้วยสื่อวัสดุติดตั้งหลายลักษณะ สะท้อนปัญหาสังคมโลก เยาะเย้ย ถากถางสังคม ต่อต้านสังคม ต่อต้านความงามในเชิงศิลปะในแบบที่ชื่นชมกันอยู่ ศิลปะลัทธิดาดาได้ส่งผลกระทบต่อศิลปะแบบหลังสมัยใหม่ในเวลาต่อมา (การนิถุ ยัมพัฒน์, 2548)

ในช่วงปลายทศวรรษ 1950 ป๊อปอาร์ตได้แสดงบทบาทขึ้นในอังกฤษและอเมริกา นำเสนอผลงานศิลปะด้วยภาพวัตถุในชีวิตประจำวัน โดยใช้สื่อ และวัสดุต่างๆ ที่ใครๆ อาจมองข้าม ศิลปินป๊อปอาร์ตเลือกสรรภาพจากวัฒนธรรมประชานิยมที่ทันสมัย (popular mass culture) วัตถุสิ่งพิมพ์ งานโฆษณา นิตยสาร ภาพยนตร์ บรรจุภัณฑ์ ตัวเลข ถูกนำมาแสดงออก ศิลปินติดตามสังคมที่แข่งขันในระบบทุนนิยมผ่านทางสื่อมวลชน และสื่อมวลชนที่เข้ามาครอบคลุมชีวิตประจำวันก็สะท้อนปรากฏการณ์เหล่านั้นเป็นผลงานศิลปะ ผลงานป๊อปอาร์ตอาจไม่ใช่ความงามที่ศิลปินสร้างขึ้นโดยตรง แต่เป็นภาพจากภาพที่ปรากฏในสังคมทุนนิยม ภาพที่เราคุ้นเคยและใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ทุกสิ่งล้วนสวยงาม ศิลปะเป็นสิ่งธรรมดาสามัญที่ไม่ต้องเกรงกลัว ทุกคนชื่นชมป๊อปอาร์ตได้โดยไม่ต้องแสวงหาความรู้หรือไม่ต้องอาศัยการศึกษาที่ซับซ้อน ทุกคนล้วนสัมผัสสื่อเหล่านี้ได้ ผลปรากฏว่าป๊อปอาร์ตได้รับการชื่นชม ต้อนรับจากคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่เป็นอย่างมาก ศิลปะได้กลายเป็นปรากฏการณ์ร่วมสมัยที่สดใส ไม่ใช่ลมหายใจที่เก่าคร่ำครึในพิพิธภัณฑ์อีกต่อไป (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2545)

ขณะที่ศิลปะแนวสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้า (Avant-garde) และความแปลกใหม่ (novelty) พร้อมกับมีเนื้อหาที่เน้นถึงการตรวจสอบตัวเอง และตรวจสอบความเป็นจริง โดยเผยให้เห็นถึงลักษณะของความไม่แน่นอนของความจริง แต่ศิลปะแบบหลังสมัยใหม่มีลักษณะที่อาจจะดูได้ดังนี้ (จินตนิ เจริญศรี, 2544)

1. พยายามที่จะลบล้างเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน เช่นที่ปรากฏในผลงานของ Andy Warhol ศิลปินที่มักถูกใช้เป็นตัวแบบของศิลปะหลังสมัยใหม่ จากภาพเขียน The Campbell Soup Can ซึ่งจอห์น สตอร์รี่ ได้วิจารณ์ว่า Warhol ได้ทำให้การไปจับจ่ายสินค้าในซูเปอร์มาเก็ตของคนทั่วไป ได้กลายเป็นประสบการณ์ทางศิลปะด้วยการนำกระป๋องซูปยี่ห้อ Campbell ที่วางเรียงต่อกันบนชั้นขายของมานำเสนอให้เป็นงานศิลปะ
2. ยกเลิกการแบ่งลำดับชั้นระหว่างศิลปะชั้นสูงกับศิลปะชาวบ้าน คือไม่จัดศิลปะแบบใดแบบหนึ่งเป็นชั้นสูงมองแต่เพียงว่ามันคือความแตกต่างที่เท่าเทียม
3. เน้นรูปแบบและลีลาที่หลากหลาย ผสมผสานหลายๆ รูปแบบเข้าด้วยกัน (eclectic) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผสมผสานลีลาทางศิลปะที่ดูแล้วไม่น่าจะเข้ากันได้

4. มีลักษณะเชิงละเล่น (playfulness) ล้อเลียนแบบไม่วิพากษ์ (blank parody) โดยการนำรูปแบบทางศิลปะในอดีตมาผสมผสานกันโดยไม่เน้นถึงความลึกซึ้งทางความคิด (pastiche)

5. เลิกเชิดชูศิลปินว่ามีความวิริมี และเป็นอัจฉริยะ โดยมองว่าศิลปะเป็นเพียงสิ่งซ้ำซากที่วนเวียนอยู่กับการลอกเลียนแบบสิ่งเก่าๆ

อัญชลีพร ชัยวพร (2543) กล่าวถึงประเด็นการทำซ้ำว่า ลักษณะวัฒนธรรมในยุคหลังสมัยใหม่นั้น แตกต่างจากยุคสมัยใหม่ตรงที่วัฒนธรรมหลังสมัยใหม่เป็นการใช้ประโยชน์หรือดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้ว ขณะที่วัฒนธรรมโมเดิร์นคือวัฒนธรรมของความแตกต่างที่มีแบบฉบับเป็นของตัวเอง

2.2.1 แนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่

สิ่งที่ปรากฏในแนวคิดของกลุ่มแนวคิดหลังสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องศิลปะ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความผันแปรของสุนทรียะ

สุนทรียศาสตร์คือ ทฤษฎีที่ว่าด้วยค่านิยมทางความงาม หรืออาจจะเรียกว่าปรัชญาแห่งความงาม เป็นชื่อที่ถูกบัญญัติขึ้นเมื่อประมาณ 200 ปีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยของพลาโต และอริสโตเติล แต่รู้จักกันในนามคุณค่าของความงามที่เกิดจากศิลปะอันมีต่อมนุษยชาติ

ค่านิยมนั้นจะเปลี่ยนแปลงได้ตามสังคมของมนุษย์ที่มีความเชื่อและทัศนคติไม่คงที่ ยิ่งเป็นค่านิยมทางความงามด้วยแล้ว กาลสมัยมีส่วนอย่างมากที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง บางครั้งก็เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบหมุนเวียนเป็นวัฏจักร งานศิลปะบางชิ้นมีค่านิยมสูงมากสำหรับกาลสมัยหนึ่ง แต่อาจเสื่อมลงในกาลต่อมา และอาจกลับมามีค่าขึ้นอีก เป็นต้น (นิโบล โควาพิทักซ์ เทศ, 2535)

Frederic Jameson (อ้างถึงใน Dunn Robert, 1991) กล่าวว่ากระบวนการทำให้เป็นสินค้า ที่ปรากฏในช่วงปลายยุคทุนนิยมได้ทำลายอิสระภาพของสุนทรียะลง (autonomy of the aesthetic) สังคมโดยรวมถูกทำให้เป็นเรื่องของสุนทรียะ หรือศิลปะเข้าไปปนเปออยู่ในชีวิตประจำวันมากขึ้น เทคนิคของการทำซ้ำก่อให้เกิดการกำหนดความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและความหมาย กล่าวคือ วัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยมจะถูกทำลายลง และแทนที่โดยลักษณะของยุคหลังสมัยใหม่ที่ไม่ให้ความสำคัญกับลักษณะใดเฉพาะ แต่จะนำเอาลักษณะที่

แตกต่างกันมาผสมกัน ไม่ว่าจะเป็นสไตล์ทัศนคติที่เคยมีมาจะถูกแยกออกเป็นส่วนๆ ลักษณะการใช้รหัสที่ผสมผสานกันอย่างหลากหลายแต่มักจะจับอยู่เฉพาะพื้นผิวของวัฒนธรรมเท่านั้น และมีการให้ความสำคัญกับการแสดงออกอารมณ์และความรู้สึก และในขณะที่ประวัติศาสตร์ของยุคสมัยใหม่นิยามตัวมันเองแยกจากการคุกคามของวัฒนธรรมประชานิยมที่ผูกพันกับการค้า ยุคหลังสมัยใหม่กลับแสดงการกระจายกระจายของขอบเขตแดนทั้งสอง ในสภาพเหตุการณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมที่มีลักษณะแยกย่อยดังเช่นปัจจุบัน

โดยสรุป คุณลักษณะของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ คือ (นิโบล โควาพิทักษ์เทศ, 2535)

- การยอมรับการทำซ้ำ ไม่สนใจต้นแบบหรืออัจฉริยะของผู้สร้างงาน
- ไม่มีพรมแดนระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน
- ไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม
- มีรูปแบบที่สับสน ปนเป และมึลักษณะเฉพาะตัวของผู้สร้างงาน
- มีการใช้รหัสที่มีการผสมผสานกันอย่างหลากหลาย แต่มักจะจับอยู่เฉพาะพื้นผิวของวัฒนธรรมเท่านั้น
- มีการรวมสิ่งที่แตกต่างกันเอาไว้ด้วยกัน โดยปราศจากระเบียบและกฎของการอยู่ร่วมกัน
- ปฏิเสธการเล่าเรื่องตามลำดับเวลา
- ไม่เคร่งครัดต่อรูปแบบ กฎเกณฑ์ที่เคยปฏิบัติมา
- ให้ความสำคัญอย่างมากที่อารมณ์และความรู้สึก

จะเห็นว่าแนวคิดศิลปะยุคหลังสมัยใหม่และแนวคิดสุนทรียศาสตร์หลังสมัยใหม่ เป็นการปฏิเสธแนวคิดศิลปะของยุคสมัยใหม่อย่างชัดเจน

การวิจัยเรื่องสื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียะยุคหลังสมัยใหม่มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ว่า เนื้อหาและรูปแบบของ www.lomothai.com นั้นมีความสอดคล้องและแสดงถึงศิลปะและสุนทรียศาสตร์ตามแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไรบ้าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated communication: CMC)

Joseph B Walther (อ้างถึงในกิตติ กัมภย, 2543) ได้ให้ความหมายอย่างกว้างๆ ของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ว่า เป็นการประชุมโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ (computer conferencing) และการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic mail) ซึ่งเกิดขึ้นและดำเนินไปในเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือต่างเวลากัน (asynchronous) โดยที่ผู้ส่งสารใส่รหัส (encode) จากคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งสารไปยังคอมพิวเตอร์ของผู้รับสาร การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์แตกต่างจากสื่อเดิมอย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ในแง่ที่สามารถใช้เมื่อไรก็ได้ (transient) โดยไม่มีเงื่อนไขในเรื่องของเวลามาเป็นข้อจำกัด มีการกระจายตัวอยู่ทั่วไป (widely distributed) มีความหลากหลายของช่องทาง (multi-mode) และเปิดโอกาสให้ผู้สื่อสารสามารถกระทำการใดๆ กับเนื้อหาสารก็ได้ (manipulation of content) และลักษณะสำคัญคือ เป็นเครือข่ายที่มีลักษณะสากลในการลำเลียงข้อมูล ข่าวสาร

ปฏิสัมพันธ์ในบริบทคอมพิวเตอร์กำลังเข้ามาแทนที่การสื่อสารดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์และมีความเป็นมนุษย์ คนจะใช้เวลาหมดไปกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งคอมพิวเตอร์จะลดทอนเวลาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตากันของคนในสังคม แต่คนจำนวนมากก็ยังให้ความสำคัญต่อการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตา โดยที่เทคโนโลยีการสื่อสารไม่อาจจะแย่งความสำคัญของรูปแบบการสื่อสารแบบดั้งเดิมได้

คอมพิวเตอร์มีบทบาทต่อคนทั่วไปในแง่การแยกตัวออกจากสังคมของคนหมู่มากไปสู่กลุ่มย่อย (Isolated clique) การแยกตัวไปนี้จะช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่มหรือสังคมที่มีขนาดย่อมลง หรือถ้าจะกล่าวในทางกลับกันก็คือ คนจะสูญเสียความรู้สึกมีส่วนร่วมทั้งกับสังคมทั้งระบบที่มีขนาดใหญ่ แต่จะแสวงหากลุ่มอ้างอิงใหม่ๆ ภายนอกระบบใหญ่ (external references) การเคลื่อนตัวเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์กับกลุ่มชายขอบนี้จะขยายขอบเขตกว้างขึ้นเรื่อยๆ นั่นคือปัจเจกบุคคล 1 คน อาจมีกลุ่มอ้างอิงที่มากกว่า 1 กลุ่ม

Licklider และ Taylor (1968) ได้เสนอธรรมชาติของชุมชนที่สัมพันธ์กับการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ว่า ชุมชนที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (computer mediated community) ประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ต่างพื้นที่ (geographically separate members) บางครั้งสมาชิกเหล่านี้ก็รวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ บางครั้งก็อยู่โดดเดี่ยว ชุมชนที่ว่ำนี้อาจไม่ได้มีลักษณะร่วมด้านมณฑลที่ตั้ง

(common location) แต่มีความสนใจร่วมกัน (common interest) ผู้ที่บุคคลจะปฏิสัมพันธ์ด้วยในระหว่างออนไลน์ (on-line) คือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วอย่างดีว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติสำคัญ คือมีความสนใจและมีเป้าหมายร่วมกัน (commonality of interests and goals) มากกว่าที่จะถูกเลือกเพราะบังเอิญอยู่ใกล้ๆ กัน (บุญญาภรณ์ วานิชชาติ, 2544)

ความสัมพันธ์จากการสื่อสารในเบื้องต้นไม่ได้เกิดขึ้นระหว่างผู้ส่งและผู้รับสาร แต่เกิดขึ้นจากสภาพบรรยากาศการสื่อสารผ่านตัวกลาง (Computer-mediated environment) ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์กัน นอกจากนั้น ผู้รับสารอาจกลายเป็นผู้ส่งสารได้ อันเนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกัน ในมุมมองนี้ข่าวสารไม่ได้เป็นการส่งผ่านจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเท่านั้น แต่เป็นการส่งผ่านตัวกลางในการสื่อสาร ซึ่งเป็นตัวที่ทำให้เกิดกระบวนการในการสื่อสารที่แท้จริง เมื่อเกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นในการสื่อสารผ่านตัวกลาง ผู้สื่อสารจะรับรู้บรรยากาศของการสื่อสารสองแบบ คือบรรยากาศทางกายภาพที่ผู้สื่อสารนำเสนอออกไป และบรรยากาศในการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (วรวรรณ เขาวนศิริกิจ, 2545)

จากแนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจะนำมาเป็นกรอบในการทำ ความเข้าใจถึงชุมชนใหม่ที่เกิดจากการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์กัน ในรูปแบบใหม่ในสังคม และยังก่อให้เกิดชุมชนรูปแบบใหม่นี้ โดยชุมชนใหม่นี้มีกฎเกณฑ์ บรรทัดฐาน วัฒนธรรม ที่ต่างจากสังคมเดิม ซึ่งชุมชนโลโมใน www.lomothai.com เอง ก็เป็นชุมชนรูปแบบใหม่อีกชุมชนหนึ่ง ที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ และมีกติกา กฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานของชุมชนเป็นของตัวเอง เช่นกัน

2.4 แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) หรือวัฒนธรรมประชานิยม (Mass Culture)

ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง Bernard Rosenberg (อ้างถึงใน รัฐวุฒิ เสนาคำ, 2549) อธิบายว่า สังคมอเมริกันถูกทำลายลงเพราะวัฒนธรรมประชานิยมวัฒนธรรมมวลชนทำลาย ธรรมเนียม และเต็มไปด้วยความโหดร้ายทารุณ Dwight Macdonald (อ้างถึงใน John Storey, 1994) เขียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมมวลชนและโจมตีว่าเป็นวัฒนธรรมของกาฝาก (parasitic culture) ซึ่งคอย บ่อนทำลายวัฒนธรรมชั้นสูงให้ตายไปทีละน้อย Macdonald ไม่คิดว่าสังคมอเมริกันคือสังคมของ วัฒนธรรมประชานิยม แต่สังคมในสหภาพโซเวียตคือสังคมของวัฒนธรรมประชานิยม Ernest van de Haag (อ้างถึงใน รัฐวุฒิ เสนาคำ, 2549) อธิบายว่าวัฒนธรรมมวลชนคือการถดถอยของสังคม

การใช้ชีวิตอยู่ของมวลชนคือความว่างเปล่า ไร้แก่นสาร เป็นการทำตามความพอใจ ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับคำอธิบายนี้ตั้งแต่ต้นก็คือ Leslie Feidler (อ้างถึงในจิรวุฒิ เสนาคำ, 2549) ซึ่งได้กล่าวว่าวัฒนธรรมมวลชนเกิดขึ้นได้ทุกแห่ง เพราะการเผชิญหน้าของวัฒนธรรม จารีต ประเพณีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ Feidler เชื่อว่าวัฒนธรรมมวลชนคือวัฒนธรรมกระแสนิยมที่ไม่ต้องการแหล่งอ้างอิง ไม่มีที่มาหรือไม่มีแหล่งกำเนิดที่ชัดเจน การโจมตีวัฒนธรรมมวลชนก็คือ ความหวาดกลัวในสิ่งที่ผิดแปลกไปจากจารีต ประเพณี Feidler คิดว่าวัฒนธรรมอเมริกันเป็นวัฒนธรรมของการแบ่งช่วงชั้น และมีความหลากหลาย

วัฒนธรรมประชานิยม (Popular culture) หรือวัฒนธรรมประชานิยม (Mass Culture) เป็นแนวคิดสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ผู้รับสาร โดยให้ความสำคัญกับพฤติกรรมการสื่อสาร อันได้แก่การสื่อสารระหว่างบุคคล การเปิดรับสื่อและการใช้สื่อสารมวลชนในชีวิตประจำวันภายใต้บริบททางสังคมของแต่ละบุคคล แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า สื่อสารมวลชนไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการครอบงำความคิด หรือสร้างอุดมการณ์ให้กับผู้รับสาร เพราะบุคคลและกลุ่มคนจะมีศักยภาพในการรับรู้ และปรับความคิดหรืออุดมการณ์ต่างๆ ที่ถ่ายทอดผ่านทางสื่อให้เข้ากับโครงสร้างทางความคิดในกรอบวัฒนธรรมย่อยของตน (ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2534)

McQuail (1994) อธิบายว่าวัฒนธรรมประชานิยมสามารถส่งผลกระทบต่อธรรมเนียม ความพึงพอใจ กิริยา ท่าทาง และวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นจำนวนมาก สำหรับวัฒนธรรมประชานิยมนั้น McQuail ได้ให้ความหมายว่าเป็นวัฒนธรรม ซึ่งได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น และถูกเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเพลง นิยาย วรรณกรรมหรือละครประโลมโลกต่างๆ ที่บุคคลจะต้องพบในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน

John Fiske (1991) กล่าวว่า วัฒนธรรมประชานิยมเป็นกระบวนการสร้างความหมายของคนกลุ่มต่างๆ ที่ด้อยอำนาจ โดยเกิดจากการรับข้อมูลที่ส่งมาจากกลุ่มคนที่มีอำนาจเหนือกว่าในสังคม แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารคือสิ่งที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น โทรทัศน์ เทปเพลง เกม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้สร้างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ และเชิงอุดมการณ์ให้กับกลุ่มผู้มีอำนาจ แต่กลุ่มคนที่ด้อยอำนาจก็มีพลังที่จะต่อต้านหรือหลบเลี่ยงความคิดที่ถูกครอบงำอยู่ วัฒนธรรมประชานิยมจึงเป็นวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งระหว่างความหมาย ที่ถูกสร้างขึ้นจากกลุ่มคนที่มีอำนาจ และกลุ่มคนที่ด้อยอำนาจ เพื่อผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่มนั่นเอง การดิ้นรนเพื่อสร้างความหมายใหม่ๆ นอกจากจะเป็นประโยชน์กับกลุ่มคนที่ด้อยอำนาจแล้ว ยังก่อให้เกิดความพึงพอใจและการยอมรับจากสมาชิกในกลุ่มได้อย่างแท้จริง

วัฒนธรรมประชานิยมเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ผู้รับสาร ในแนววัฒนธรรมศึกษา เพราะเชื่อมั่นในพลังของผู้รับสารในกระบวนการสื่อสาร นับตั้งแต่การเปิดรับสื่อ การตีความ และการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของตนได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การศึกษาวิเคราะห์ผู้รับสารแนวนี้จึงมุ่งไปยังการศึกษาริบททางสังคมของกลุ่มผู้รับสาร ซึ่งเชื่อว่ามีผลต่อการสร้างประสบการณ์ ขอบเขตความสนใจ และปฏิกริยาตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ อันจะนำไปสู่การสร้างสรรควัฒนธรรมรูปแบบใหม่ ในลักษณะเฉพาะของกลุ่มตนเอง (ชลวรรณ วงษ์อินทร์, 2548)

ผู้วิจัยจึงจะนำแนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมนี้ มาใช้ในการวิเคราะห์ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com เนื่องจาก ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com อยู่ในฐานะผู้รับสารชนิดหนึ่ง ที่มีการบริโภคสินค้าในเชิงวัฒนธรรม และการศึกษา วิเคราะห์ผู้รับสารในครั้งนี้มุ่งไปยังการศึกษาริบททางสังคมของกลุ่มผู้รับสาร ซึ่งมีการรวมตัวเป็นชุมชนเสมือนในการติดต่อสื่อสารกันผ่านเว็บไซต์ดังกล่าว อันจะนำไปสู่การสร้างสร้างความเข้าใจถึงวัฒนธรรมของชุมชนของผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร

2.5 แนวคิดเรื่องโลโมกราฟี (Lomography)

กล้องโลโมถือกำเนิดขึ้นในปี ค.ศ. 1982 ในเมือง St.Petersburg ประเทศรัสเซีย และถูกผลิตออกมาจำนวนมาก เพื่อความพึงพอใจของความรุ่งโรจน์ทางคอมมิวนิสต์ และเพื่อให้ชาวคอมมิวนิสต์ทุกคนมีติดตัวไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือบันทึกเหตุการณ์ชีวิตชาวรัสเซียและสภาพบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในระยยะเวลานั้น

จากนั้นกล้องโลโมก็ได้ถูกผลิตออกมามากมาย ในชื่อ Lomo LC-A และจำหน่ายให้แก่สมาชิกคอมมิวนิสต์ ทั้งในรัสเซีย และประเทศคอมมิวนิสต์อื่นๆ เช่น เวียดนาม คิวบา และเยอรมันตะวันออก เป็นต้น

ในปี ค.ศ.1991 สายการผลิตของกล้อง Lomo LC-A ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว มีกล้อง Lomo LC-A คงเหลืออยู่แค่จำนวนไม่มากที่ค้างอยู่ในคลังสินค้าแต่ได้มีนักศึกษาชาวออสเตรเลีย 2 คน ไปพบกล้อง Lomo LC-A ที่ร้านขายของเก่าในเมืองปราก สาธารณรัฐเชก แล้วซื้อมาถ่ายเพียงเพื่อความสนุกสนาน และเมื่อนักศึกษาทั้งสองคนเดินทางกลับถึงออสเตรเลีย แล้วนำฟิล์มที่ถ่ายจากกล้อง Lomo LC-A นี้ไปล้าง พวกเขาประหลาดใจกับสิ่งที่ได้พบ รูปทั้งหมดได้แสดงอารมณ์

สถานการณ์ ลักษณะภาพในแบบต่างๆ ออกมาได้เป็นที่น่าประทับใจ แบบที่ไม่เคยเห็นหรือสัมผัส ภาพแบบนี้จากกล้องตัวไหนมาก่อน ทำให้พวกเขานึกไปถึงการนำกล้อง Lomo LC-A และการถ่ายภาพแบบ “โลโมกราฟี” (Lomography) หรือ “โลโม” ออกมาเผยแพร่ จนในที่สุด ปัจจุบันนี้ กล้อง Lomo LC-A ถูกผลิตใหม่อีกครั้ง (<http://www.lomothai.com/about.html>, 27 กรกฎาคม 2551)

กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมจะมีแนวทางการถ่ายภาพที่เป็นเอกลักษณ์ และโดดเด่น ดังจะเห็นได้จากกฎ 10 ข้อของโลโม คือ

1. พกกล้องโลโมของคุณไปทุกที่
2. ใช้มันตอนไหนก็ได้ - ทั้งกลางวันและกลางคืน
3. โลโมไม่ใช่สิ่งสอดแทรก แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณ
4. ถ่ายจากเอว
5. เข้าใกล้วัตถุที่คุณต้องการความโลโม ให้ใกล้ที่สุดเท่าที่จะทำได้
6. ไม่ต้องคิด
7. ทำให้เร็ว
8. คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม
9. และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน
10. ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรอก

จากกฎทั้ง 10 ข้อของโลโมจะพบว่า เป็นกฎที่ไม่ให้ความสนใจกับกฎเกณฑ์ใดๆ เลย แม้แต่กฎของโลโมเองก็ตาม (<http://www.lomothai.com/10rules.html>, 27 กรกฎาคม 2551)

ภาพโลโมจะเน้นภาพที่มีสีสันแปลกตา ถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยนไปจากภาพถ่ายทั่วไป มีขอบภาพมืด มีขนาดภาพที่แปลก มีการเปิดรับแสงที่ไม่ปกติ คือ อาจจะใช้เว็ลหรืออันเดอร์ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเปิดรับแสงพอดีเสมอไป ไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพตามหลักการถ่ายภาพ เป็นภาพซ้อนที่ซ้อนกันอย่างแปลก ประหลาดหรือไม่ลงตัว เน้นการถ่ายภาพเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมากกว่าการถ่ายภาพเพื่อความงามตามหลักสุนทรียะ หรือเน้นชีวิตวัฒนธรรม (Way of life) มากกว่าศิลปวัฒนธรรม รูปแบบ วิธีการ รวมทั้งผลงานภาพโลโมจะผิดแผก แตกต่างไปจากการถ่ายภาพตามหลักสากลนิยม และภาพโลโมจะให้ความสำคัญที่อารมณ์ ความรู้สึกและความพึงพอใจเป็นหลัก

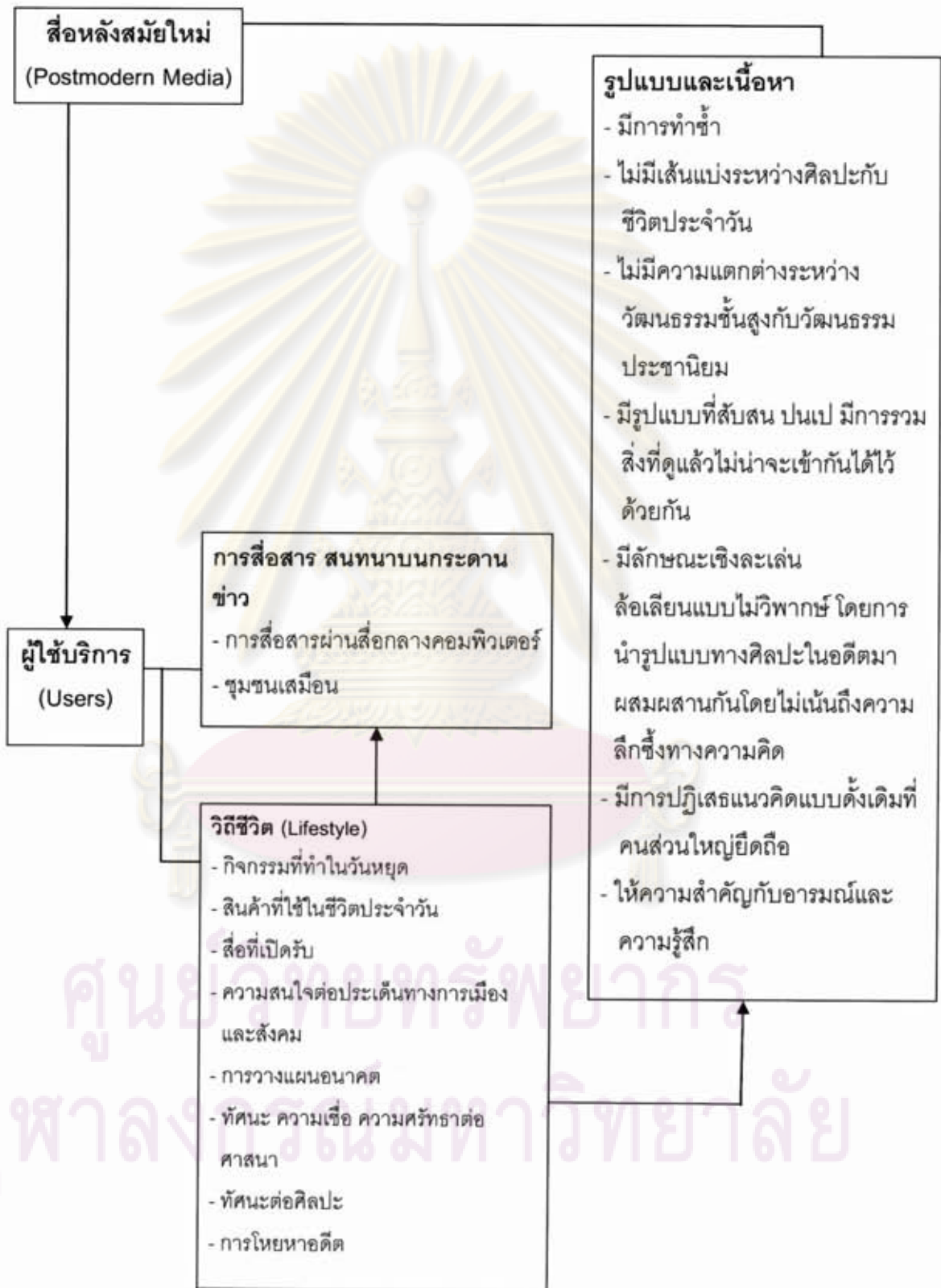
กล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพโลโมมักจะเป็นกล้องถ่ายภาพที่มีรูปร่าง รูปทรงที่แปลกประหลาด เช่น มี 4 เลนส์ หรือเป็นกล้องที่แบ่งครึ่งฟิล์ม จากฟิล์มปกติ 36 ภาพ ให้ถ่ายได้ 72 ภาพ กล้องที่มีเลนส์คุณภาพต่ำซึ่งจะให้ภาพที่มีขอบภาพมืดอย่างชัดเจน และถ่ายทอดสีสั่นและรายละเอียดของภาพได้ไม่ดี กล้องที่ไม่สามารถปรับตั้งค่าการเปิดรับแสง หรืออาจปรับตั้งได้แต่ไม่มีความยืดหยุ่นต่อการใช้งาน เช่น ปรับได้เพียงช่องรับแสงที่ใช้สัญลักษณ์เป็นรูปภาพแทนการบอกค่าเป็น F number หรือการปรับโฟกัสด้วยสัญลักษณ์ที่เป็นรูปภาพแทนสเกลบอกระยะเป็นเมตร หรือทำตามแบบมาตรฐานของกล้องถ่ายภาพทั่วไป กล้องที่มีลักษณะคล้ายของเล่น รวมทั้งกล้องยี่ห้อ LOMO

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1

(กรอบในการวิจัย)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของ การณิก ยิ้มพัฒน์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นิตยสาร A Day กับภาพสะท้อนของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยแบบโพสต์โมเดิร์น เพื่อศึกษาลักษณะแบบหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในนิตยสาร A Day รวมทั้งลักษณะหลังสมัยใหม่ที่สะท้อนในชีวิตของผู้อ่าน พบว่า ลักษณะหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในนิตยสาร A Day ที่พบ จำแนกตามที่มา หรือกระบวนการได้ 4 ประการ คือ ทำที่ของแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่เป็นผลจากผู้ก่อตั้ง ประการที่สอง ความเป็นหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในสิ่งที่ผู้ผลิตหยิบยกขึ้นมาพูด ประการที่สามลีลาการเขียนที่ใช้เทคนิคประพันธ์แบบหลังสมัยใหม่ และประการสุดท้ายคือ เนื้อหาที่สะท้อนลักษณะของผู้คนและสังคมรวมทั้งวัฒนธรรมการบริโภคแบบหลังสมัยใหม่ ส่วนลักษณะหลังสมัยใหม่ที่พบในชีวิตของผู้อ่านนิตยสาร A Day นั้น พบอยู่ในลักษณะที่เกาะอยู่ส่วนผิวของแนวคิดหลังสมัยใหม่เท่านั้น กล่าวคือผู้อ่านมีคตินิยมแบบหลังสมัยใหม่ ในแง่ของรสนิยมทางด้านศิลปะ และรูปแบบที่แตกต่างของนิตยสาร A Day อันเป็นลักษณะหนึ่งของแนวคิดหลังสมัยใหม่เท่านั้น

งานวิจัยของ เพ็ญศิริ เศวตวินาริ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย ของผู้กำกับรุ่นใหม่ ระหว่างปี 2538-2540 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางเนื้อหาและวิธีการนำเสนอของภาพยนตร์ไทย ของผู้กำกับรุ่นใหม่ ตามแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตงาน พบว่า ภาพยนตร์ไทยของผู้กำกับรุ่นใหม่ มีการนำแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ในเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ ในระดับการสื่อความหมายพาดพิงอย่างไม่ลึกซึ้ง ภาพยนตร์ไทยยังไม่ถือว่าเป็นภาพยนตร์ยุคหลังสมัยใหม่อย่างเต็มที่ แต่ปรากฏแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่เพียงบางส่วนเท่านั้น กระบวนการนำแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตภาพยนตร์เกิดจากความคั่งชินของผู้กำกับที่มีต่อลักษณะงานของสื่อมวลชนร่วมสมัย เป็นพัฒนาการที่มาจากความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และอุดมการณ์ของผู้ผลิตโดยตรง กระบวนการผลิตนี้ยังไม่เข้าสู่หัวใจของแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่โดยตรง ภาพยนตร์ไทย ของผู้กำกับรุ่นใหม่ มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในยุคหลังสมัยใหม่ โดยสังคมจะเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดความคิดสร้างสรรค์ของผู้ผลิต ให้เสนอรูปแบบภาพยนตร์ที่มีการรวบรวมความหมายจากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ เพื่อความสนุกของผู้ชมเป็นหลัก

งานวิจัยของ นิโบล โควาพิทักษ์เทศ (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมตามทัศนคติของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของสุนทรียศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในเพลงไทยสมัยนิยม พบว่า มีลักษณะของการทำซ้ำ เป็นโลกแห่งชีวิตประจำวัน มีการเชื่อมโยงระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน มีการปฏิเสฏกฎเกณฑ์ของสุนทรียศาสตร์ดั้งเดิม ทั้งการประพันธ์คำร้องและดนตรี และเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ต้องตระหนักถึง

งานวิจัยของ วรวรรณ เขาวนศิริกิจ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รหัสทางวัฒนธรรมในชุมชนอินเทอร์เน็ตเว็ลด์ไวด์เว็บคอตพันทิปคอตคอม เพื่อให้ทราบถึงสัญลักษณ์และรหัสทางวัฒนธรรม ที่ปรากฏอยู่ในชุมชนอินเทอร์เน็ตเว็ลด์ไวด์เว็บคอตพันทิปคอตคอม พบว่ารหัสทางวัฒนธรรมของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนอินเทอร์เน็ตเว็ลด์ไวด์เว็บคอตพันทิปคอตคอม มีลักษณะแตกต่าง ในแต่ละกลุ่ม ซึ่งถือเป็นรหัสทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม ความต่างทางรหัสของแต่ละวัฒนธรรมนั้นทำให้การถอดรหัสมีความหมายที่แตกต่าง เนื่องจากแต่ละกลุ่มมีความสนใจเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน ทำให้สะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มออกมา

งานวิจัยของ ชลวรรณ วงษ์อินทร์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ชีวิตวัฒนธรรมของกลุ่มแฟนเพลงเฮฟวีเมทัลในประเทศไทย เพื่อศึกษาลักษณะกลุ่ม การรวมกลุ่ม การแสวงหาข่าวสาร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฟังเพลงเฮฟวีเมทัล ของกลุ่มแฟนเพลงเฮฟวีเมทัลในประเทศไทย พบว่าแฟนเพลงเฮฟวีเมทัลในประเทศไทย มีความหลากหลายทางประชากรและมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น การรวมกลุ่มที่สำคัญคือการชมคอนเสิร์ตเฮฟวีเมทัล ซึ่งการรวมกลุ่มนี้ถือว่าเป็นโอกาสที่จะสามารถแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มออกมาได้ และจากการรวมกลุ่มชมคอนเสิร์ตยังขยายความสัมพันธ์ไปสู่การทำกิจกรรมต่างๆ เป็นผลให้เกิดการรวมกลุ่มอย่างเหนียวแน่นและยั่งยืน สื่อหลักที่กลุ่มแฟนเพลงเฮฟวีเมทัลเลือกที่จะเปิดรับเพื่อแสวงหาข้อมูล ข่าวสารคืออินเทอร์เน็ต และยังใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มด้วย

งานวิจัยของ บุญญาภรณ์ วนิชยชาติ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของเว็บไซต์อัญจรีคอตคอม ในการเป็นมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง เพื่อศึกษาบทบาทของเว็บไซต์อัญจรีคอตคอมในฐานะมณฑลสาธารณะของกลุ่มหญิงรักหญิง ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมในเว็บไซต์ รวมทั้งลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้ใช้ พบว่า ลักษณะของมณฑลสาธารณะในเว็บไซต์ของผู้ใช้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรทางด้านอายุ การยอมรับของครอบครัว และความพึงพอใจของกลุ่มหญิงรักหญิงในการเปิดรับสารจากเว็บไซต์

พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างทางประชากรและสังคม การแสดงออกทางเพศ และความถี่ในการเข้าใช้เว็บไซต์กับการรับรู้ถึงบทบาทของมณฑลสาธารณะของเว็บไซต์ สำหรับ การมีส่วนร่วมในเว็บไซต์พบว่า ผู้ใช้มีส่วนร่วมบนกระดานข่าวมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องสื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com นี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะศึกษาถึงลักษณะที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ของ www.lomothai.com และผู้ที่เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์นี้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ (Textual Analysis) การสังเกตการสื่อสารบนกระดานข่าว (Field Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการเก็บข้อมูล

ตารางที่ 2

คำถามนำวิจัย	แนวคิด / ทฤษฎี	เครื่องมือวิจัย
เนื้อหาของ www.lomothai.com เป็นอย่างไร แสดงลักษณะของ Postmodern อย่างไรบ้าง	- แนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) และแนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ (Postmodern Art)	- ศึกษาจากเนื้อหาเว็บไซต์ (Textual Analysis) และการสังเกตการสื่อสารบนกระดานข่าว(Field Observation) - สัมภาษณ์ Webmaster (Interview) และศึกษาจากรูปแบบเว็บไซต์(Textual Analysis)
กลุ่มผู้ให้บริการ www.lomothai.com เป็นอย่างไร แสดงลักษณะของ Postmodern อย่างไรบ้าง	- แนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) - แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมประชานิยม (Popular Culture) - แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated communication: CMC)	- การสัมภาษณ์(Interview) - การสนทนากลุ่ม (Focus Group) - การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

- 3.1 ข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล
- 3.1.1 ข้อมูล
- 3.1.1.1 ข้อมูลประเภทเว็บไซต์ คือ www.lomothai.com
- 3.1.1.2 ข้อมูลประเภทบุคคล คือ เว็บบอร์ดและผู้ให้บริการ www.lomothai.com
- 3.1.2 แหล่งข้อมูล
- 3.1.2.1 แหล่งที่มาของข้อมูลประเภทเว็บไซต์ คือ Internet
- 3.1.2.2 แหล่งที่มาของข้อมูลประเภทบุคคล คือ กระดานกระดานข่าวและผู้ให้บริการของ www.lomothai.com
- 3.2 ตัวอย่าง จำนวนตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง
- 3.2.1 ตัวอย่าง (Samples)
- 3.2.1.1 ตัวอย่างประเภทเว็บไซต์ คือ กระดานข่าวของ www.lomothai.com
- 3.2.1.2 ตัวอย่างประเภทบุคคล คือ เว็บบอร์ดและผู้ให้บริการของ www.lomothai.com
- 3.2.2 จำนวนตัวอย่าง (Sample sizes)
- 3.2.2.1 จำนวนตัวอย่างประเภทเว็บไซต์ จะเก็บตัวอย่างจากกระดานกระดานข่าวของ www.lomothai.com โดยแบ่งเป็นกระทู้ที่ยังไม่มีใครตอบ คือ กระทู้ที่เจ้าของกระทู้โพสต์ข้อความหรือภาพไว้ แล้วยังไม่มีผู้ให้บริการคนใดเข้ามาตอบ (reply) ทุกกระทู้ในแต่ละวัน กระทู้ที่ไม่มีเคลื่อนไหว คือ กระทู้ที่มีการตอบไม่เกิน 10 โพสต์ โดยเก็บข้อมูลจากกระทู้ที่ไม่มีเคลื่อนไหวทุก 2 กระทู้ ในแต่ละวัน กระทู้คำถาม Hot คือ กระทู้ที่มีผู้ตอบมากกว่า 10 โพสต์ โดยเก็บข้อมูลจากกระทู้ Hot ทุก 2 กระทู้ในแต่ละวัน และกระทู้ talk of the town คือ กระทู้ที่มีจำนวนการโพสต์ตอบมากกว่า 40 โพสต์ ทุกกระทู้ในแต่ละวัน เนื่องจากในแต่ละวันมีจำนวนการโพสต์กระทู้และภาพเป็นจำนวนมาก และในจำนวนกระทู้และภาพที่มีมากนั้น พบความซ้ำของกระทู้และภาพอยู่มาก การตัดจำนวนกระทู้และภาพที่มีความซ้ำเป็นจำนวนมากออกไปนั้น จึงไม่ส่งผลต่อการศึกษาในครั้งนี้ โดยเลือกเก็บตัวอย่างจากกระทู้ของวันจันทร์ในระยะเวลา 2 เดือน คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2551 รวมเป็น 8 วันจาก

8 สัปดาห์ เนื่องจากตามสถิติการใช้บริการ www.lomothai.com ซึ่งสำรวจโดย www.stats.in.th (<http://www.stats.in.th/?cmd=stats&user=lomothai&list=d&y=2008&m=11> และ <http://www.stats.in.th/?cmd=stats&user=lomothai&list=d&y=2008&m=12>, 30 ธันวาคม 2551) พบว่า วันจันทร์เป็นวันที่มีค่าเฉลี่ยการเข้าใช้บริการ www.lomothai.com มากที่สุด คือ ในเดือนพฤศจิกายนมีการคลิกเข้าชม www.lomothai.com ในวันจันทร์เฉลี่ย 8779.75 ครั้ง และในเดือนธันวาคมมีการคลิกเข้าชม www.lomothai.com ในวันจันทร์เฉลี่ย 8120.40 ครั้ง

3.2.2.2 จำนวนตัวอย่างประเภทบุคคล คือ เว็บไซต์เตอร์ 1 คน และผู้ให้บริการ จำนวน 30 คน

3.2.3 การเลือกตัวอย่าง(Sampling)

3.2.3.1 การเลือกตัวอย่างประเภทเว็บไซต์ โดยจะแบ่งเป็น กระทั่งที่ยังไม่มีใครตอบ กระทั่งที่ไม่มีความเคลื่อนไหว และกระทั่งคำถาม Hot จะใช้การเลือกตัวอย่างแบบ systematic sampling ส่วนกระทั่ง talk of the town จะใช้การเลือกตัวอย่างแบบ purposive sampling และการเลือกวันในการเก็บข้อมูลจะใช้การเลือกตัวอย่างแบบ purposive sampling

3.2.3.2 การเลือกตัวอย่างประเภทบุคคลใช้การเลือกตัวอย่างแบบ Snowball Technique โดยให้ตัวบุคคลผู้ให้ข้อมูลเป็นแหล่งสำคัญในการสรรหาผู้ให้ข้อมูลรายต่อไป เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลได้ง่ายขึ้น และใช้ Network Technique โดยให้ผู้ให้ข้อมูลแนะนำคนที่รู้จักคุ้นเคยหรืออยู่ในเครือข่ายเดียวกันเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลคนต่อไป รวมถึงการจัดการสนทนากลุ่ม ใช้การเลือกตัวอย่างแบบ purposive sampling โดยจะเริ่มจากสมาชิกที่ชื่อบริษัทแดง กุลทวีทรัพย์ ชื่อที่ใช้ในเว็บไซต์คือ "Embassy" ซึ่งก็คือทูตโลโก้ประจำประเทศไทย เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อและประสานงานกิจกรรม ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของชุมชนโลโก้ในประเทศไทย

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.3.1 การเก็บข้อมูลประเภทเว็บไซต์ ใช้วิธี field observation โดยจะเก็บข้อมูลในเวลา 23.00 น. ของทุกวันอังคาร (1 วันถัดจากวันที่มีการตั้งกระทู้) โดยจะปล่อยให้กระทู้อยู่บนกระดานข่าวเป็นเวลา 1 วันก่อนเก็บข้อมูล เนื่องจากในแต่ละวันจะมีการตั้งกระทู้ใหม่เป็นจำนวนมาก เมื่อระยะเวลาผ่านไปมากกว่า 1 วัน กระทู้จะกลายเป็นกระทู้เก่า และมักไม่ได้รับความสนใจจากผู้ให้บริการอีก สาเหตุที่เลือกเวลา 23.00น. เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่กระดานข่าวค่อนข้างมีความนิ่ง คือ มีการตั้งกระทู้ใหม่ หรือตอบกระทู้เก่าค่อนข้างน้อยหรือไม่มีเลย การเก็บข้อมูลทำโดยการบันทึกและ print out กระทู้บนกระดานข่าวตามจำนวนที่ได้กล่าวถึงในจำนวนตัวอย่างแล้ว เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาของการสื่อสารภายในเว็บไซต์แห่งนี้
- 3.3.2 การเก็บข้อมูลประเภทบุคคล ใช้วิธีสัมภาษณ์ (interview) โดยจะสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ในฐานะผู้ดูแลเว็บไซต์ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับรูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ และสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการที่เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์นี้ รวมทั้งการสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อหาจุดร่วมของผู้ใช้บริการแต่ละคนที่เข้ามารวมอยู่ในเว็บไซต์แห่งเดียวกัน

3.4 เครื่องมือในการวิจัย

- 3.4.1 วิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นภาพโลโก้ ของ www.lomothai.com โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้
- มีการทำซ้ำ (simulacrum)
 - ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน (boundary blur between art and daily life)
 - ไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม (boundary blur between high culture and popular culture)
 - มีรูปแบบที่สับสน ปนเป มีการรวมสิ่งที่แตกต่างกันเอาไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่ดูแล้วไม่น่าจะเข้ากันได้ (eclectic)
 - มีลักษณะเชิงละเล่น (playfulness) ล้อเลียนแบบไม่วิพากษ์ (blank parody) โดยการนำรูปแบบทางศิลปะในอดีตมาผสมผสานกันโดยไม่เน้นถึงความลึกซึ้งทางความคิด (pastiche)
 - ไม่เคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์ที่เคยปฏิบัติมา หรือ มีการปฏิเสธแนวคิดแบบดั้งเดิมที่คนส่วนใหญ่ยึดถือ (violate the traditional rule)

- ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกในการสื่อสาร (emphasize on feeling and emotion)

3.4.2 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com โดยมีประเด็น ดังนี้

- กิจกรรมที่ทำในวันหยุด
- สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
- การเปิดรับสื่อ และความสนใจต่อข่าวสาร
- การวางแผนอนาคต และทัศนคติต่ออาชีพอิสระ
- ทัศนะ ความเชื่อ ความศรัทธาต่อศาสนา
- ทัศนะต่อศิลปะ
- การหยยหาอดีต

3.4.3 การสนทนากลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com โดยมีประเด็น ดังนี้

- ความคิดเห็นต่อโลโมกราฟิ
- ความคิดเห็นต่อการรวมกลุ่ม ในฐานะกลุ่มย่อยในสังคม
- ความคิดเห็นต่อสังคมทั่วไป
- ความคิดเห็นต่อการใช้คอมพิวเตอร์ในการติดต่อ สื่อสาร

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ (Textual Analysis) โดยสังเกตจากสารที่เว็บมาสเตอร์และผู้ใช้บริการแต่ละคนส่งออกมา ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่ายหรือข้อความ การแสดงความคิดเห็นต่างๆ ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร โดยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

3.5.2 วิเคราะห์รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้ใช้บริการตามหลัก AIOs (Activities, Interests, Opinions ของ Plummer) เพื่อหาลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่

3.6 การนำเสนอผลการวิจัย

3.6.1 บทที่ 4 จะใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytic Description) โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ และการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มาเปรียบเทียบยกตัวอย่างให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับ

หลังสมัยใหม่ในบทที่ 2 เป็นกรอบ รวมทั้งนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาอธิบายลักษณะของกลุ่ม และการรวมกลุ่ม (เครือข่าย) ของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทย ผ่าน www.lomothai.com

- 3.6.2 บทที่ 5 สรุปผลและอภิปรายว่าลักษณะที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ ที่ปรากฏในการศึกษารูปและเนื้อหาของเว็บไซต์รวมทั้งกลุ่มผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com มีความสัมพันธ์กับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

www.lomothai.com ออนไลน์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลให้กับกลุ่มผู้ที่ถ่ายภาพโลโมอยู่แล้ว และผู้ที่สนใจจะถ่ายภาพโลโม รวมทั้งผู้ถ่ายภาพทั่วไปและผู้ที่กำลังแสวงหางานอดิเรก เพื่อให้สามารถมีพื้นที่แสดงผลงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับโลโม เนื่องจากภาพโลโมมีรูปแบบที่แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไปค่อนข้างชัดเจน ดังนั้นเมื่อนำผลงานหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับโลโมไปแสดงในเว็บไซต์การถ่ายภาพทั่วไป จึงมักเกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันอยู่เสมอ การเกิด www.lomothai.com จึงเปรียบเสมือนเป็นการเปิดโอกาสและเป็นจุดศูนย์รวมของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทย ที่มีแนวทางการถ่ายภาพไปในทิศทางเดียวกัน ให้สามารถมารวมตัวกันทำการติดต่อ สื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล และแสดงผลงานเกี่ยวกับโลโมได้ง่ายขึ้น (มนต์ วัฒนศิริโรจน์, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 22 สิงหาคม 2551)

จากสถิติของเว็บไซต์ Stat in Thailand พบว่าในปี พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา พบว่า www.lomothai.com มีจำนวนการคลิกเข้าชม (Page views) 3,360,839 ครั้ง จากจำนวนผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ที่มี IP Address ไม่ซ้ำกัน (Unique IP) ในช่วงเวลาหนึ่งปี 341,603 IP และมีการคลิกกลับมาดูซ้ำ (Return) 2,703,614 ครั้ง ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งน่าจะสะท้อนความรู้สึกนึกคิดบางประการของคนในสังคมปัจจุบัน โดยศึกษาผ่านทางเว็บไซต์ www.lomothai.com นี้ ซึ่งมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดของผู้ใช้บริการค่อนข้างชัดเจน (<http://www.stats.in.th/?cmd=stats&user=lomothai&list=y>, 10 มกราคม 2551)

การศึกษาเรื่อง "สื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com" ได้นำแนวคิดหลังสมัยใหม่มาเป็นหลักในการศึกษาคั้งนี้ โดยจะวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร และวิเคราะห์ผู้ให้บริการของ www.lomothai.com ว่ามีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร ตามลำดับ โดยอาศัยแนวคิดหลังสมัยใหม่ในบทที่ 2 เป็นกรอบในการศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหา การสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ และผู้ใช้บริการ รวมทั้งการสนทนากลุ่มผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1 ลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ในภาพโลโม

4.1.1 มีการทำซ้ำ (Simulacrum)

จากการวิเคราะห์รูปแบบของภาพโลโมแล้ว พบว่า หากมองดูผิวเผิน หรือสำหรับผู้ที่ยังเริ่มสนใจการถ่ายภาพ ภาพโลโมเป็นภาพถ่ายที่มีความแปลก แหวกแนว แตกต่างจากภาพถ่ายที่พบเห็นได้ทั่วไปค่อนข้างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นสีส้มที่ดูผิดเพี้ยน ขอบภาพที่มีดอย่างชัดเจน กรอบภาพที่เป็นวงกลมและภาพที่ดูบิดโค้ง ภาพถ่ายที่ซ้อนทับกัน และภาพถ่ายที่มีมากกว่า 1 ภาพอยู่ภายในกรอบภาพเดียว

แต่ในความเป็นจริงแล้ว ลักษณะพิเศษที่สร้างความแปลก แหวกแนวให้กับภาพโลโมนี้ เป็นสิ่งที่เกิดและอยู่กับวงการถ่ายภาพมาช้านาน ไม่ว่าจะเป็น สีส้มของภาพที่ผิดเพี้ยน ซึ่งเกิดจากการใช้ฟิล์มคุณภาพต่ำ และกระบวนการล้างฟิล์ม ขอบภาพที่มีดอย่างชัดเจน ซึ่งเกิดจากการใช้เลนส์ที่มีคุณภาพต่ำ กรอบภาพที่เป็นวงกลมและภาพที่ดูบิดโค้ง ซึ่งเกิดจากผลของเลนส์ชนิดพิเศษ ภาพถ่ายที่ซ้อนทับกัน ซึ่งเกิดจากเทคนิคการถ่ายภาพ รวมทั้งภาพถ่ายที่มีมากกว่า 1 ภาพภายในกรอบภาพเดียว ซึ่งเป็นผลจากการใช้กล้องถ่ายภาพชนิดพิเศษ

แสดงให้เห็นว่าลักษณะที่สร้างความแปลก แหวกแนวของภาพโลโมนี้ ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่ใดๆ แต่เป็นการทำซ้ำสิ่งที่มีอยู่แล้วในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่เรื่องการทำซ้ำโดยมีลักษณะของการทำซ้ำ ดังนี้

4.1.1.1 การนำมาใหม่ (retake) คือ กระบวนการกลับมาใหม่ของลักษณะของสิ่งที่ประสบความสำเร็จมาก่อนแล้ว เพื่อที่จะได้แสวงหาประโยชน์จากสิ่งนั้น

โดยลักษณะการนำมาใหม่ที่พบในภาพโลโม มี 2 ลักษณะที่ชัดเจน คือ

ก. การถ่ายภาพด้วยฟิล์ม กระบวนการล้างฟิล์มแบบครอสโปรเซส (cross

process) และเทคนิคการถ่ายภาพซ้อน หรือที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com และกลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมเรียกกันว่า "การถ่ายเบิ้ล" กลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง

ในอดีตนักถ่ายภาพที่จริงจังหรือช่างภาพอาชีพ จะนิยมถ่ายภาพด้วยฟิล์มสไลด์ เนื่องจากเป็นฟิล์มชนิดที่ให้คุณภาพของภาพที่สูง มีความคมชัด การถ่ายทอดสีสั้น การถ่ายทอดรายละเอียดของภาพที่ดี แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีการถ่ายภาพได้พัฒนาไปมาก การถ่ายภาพด้วยฟิล์มได้ลดจำนวน และความนิยมลง ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้ผลิตฟิล์มถ่ายภาพส่วนใหญ่ลดกำลังการผลิตลง รวมทั้งการที่ผู้ผลิตกล้องถ่ายภาพต่างเลิกพัฒนากล้องใช้ฟิล์ม จนไปถึงยกเลิกสายการผลิตกล้องใช้ฟิล์มไปเกือบหมดแล้ว และนักถ่ายภาพส่วนมากนิยมหันไปถ่ายภาพด้วยระบบดิจิทัลมากขึ้น (http://www.amateurphotographer.co.uk/news/Kodak_The_life_of_film_is_tough_to_predict_news_109_096.html, 30 มกราคม 2552)

แต่ในขณะเดียวกัน กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมกลับหันมาให้ความสนใจการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายภาพด้วยฟิล์มเนกาทีฟ ทั้งสีและขาวดำ หรือฟิล์มรีเวอร์แซล (ฟิล์มสไลด์)

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ว่าผู้ถ่ายภาพโลโมให้ความสำคัญกับการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม รวมถึงการโพสต์ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มักจะบอกไว้ด้วยว่าถ่ายภาพนั้นๆ ด้วยฟิล์มอะไร และคำถามจากผู้ใช้บริการคนอื่นๆ ที่เข้ามาโพสต์ถามว่าเจ้าของภาพหรือผู้ถ่ายภาพใช้ฟิล์มอะไรในการถ่ายภาพนั้นๆ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการใช้ฟิล์ม และกระบวนการเกี่ยวกับฟิล์มที่ใช้ ผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม โดยเฉพาะการถ่ายภาพแบบ "Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ เพื่อสร้างภาพที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไป เป็นการนำมาใหม่ (retake) ของการใช้ฟิล์มในการถ่ายภาพอีกครั้ง ในยุคที่การถ่ายภาพด้วยฟิล์มกำลังลดความนิยมลงไปทุกที

นอกจากความนิยมในการถ่ายภาพด้วยฟิล์มแล้ว ยังพบอีกว่า ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com นิยมใช้เทคนิคของกระบวนการล้างฟิล์มแบบครอสโปรเซส (cross process) ซึ่งก็คือ การล้างฟิล์มชนิดหนึ่ง ด้วยน้ำยาล้างฟิล์มสำหรับฟิล์มอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งในกรณีของภาพโลโมนั้น ผู้ถ่ายภาพโลโมมักจะนิยมถ่ายภาพด้วยฟิล์มสไลด์ แล้วนำฟิล์มสไลด์นี้ ไปล้างด้วยน้ำยาล้างฟิล์มสำหรับฟิล์มเนกาทีฟสี ซึ่งจะส่งผลให้ภาพที่ได้มีสีสันที่ผิดเพี้ยน แตกต่างจากภาพทั่วไป

จากการวิเคราะห์รูปแบบของภาพโลโมใน www.lomothai.com พบว่า มีภาพโลโมจำนวนมากที่ใช้กระบวนการล้างฟิล์มแบบครอสโปรเซส (cross process) ผสมผสานกับลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม โดยเฉพาะการถ่ายภาพแบบ "Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ภาพที่มีสีสันผิดเพี้ยน ตูแปลก แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป

ภาพที่ 2 ภาพที่มีสีสันผิดเพี้ยนจากการล้างฟิล์มแบบครอสโปรเซส (cross process)

(กระหู่ #16229, 24 พฤศจิกายน 2551)

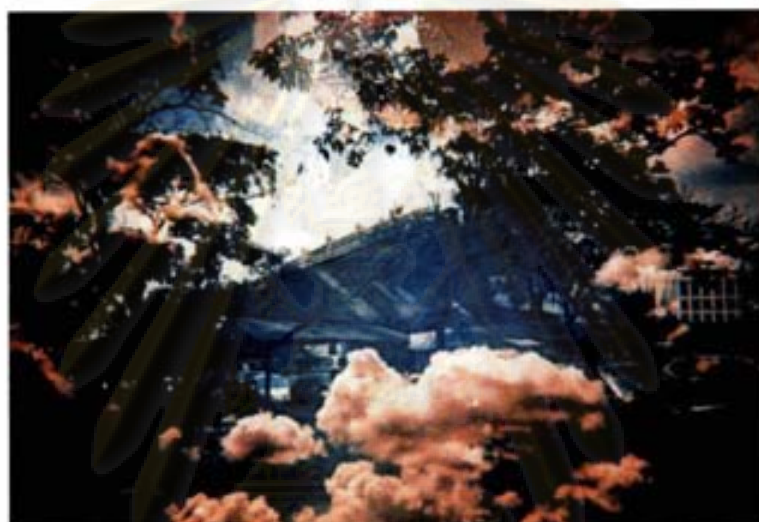
“การถ่ายเบิ้ล” หรือการถ่ายภาพซ้อนเป็นเทคนิคการถ่ายภาพที่มีมาช้านาน ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่แต่อย่างใด เป็นเทคนิคการถ่ายภาพตั้งแต่ 2 ภาพขึ้นไปให้ซ้อนอยู่ในภาพเดียวกัน เพื่อสร้างผลพิเศษให้แก่ภาพที่ถ่ายออกมา

จากการวิเคราะห์รูปแบบภาพโลโมใน www.lomothai.com พบว่ามีภาพโลโมจำนวนมาก ที่นำเทคนิคการถ่ายภาพซ้อนนี้ไปใช้ร่วมกับการผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม โดยเฉพาะการถ่ายภาพแบบ "Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ เพื่อสร้างผลงานภาพโลโมให้มีความแปลก แตกต่างไปจากภาพทั่วไป

รูปแบบของภาพโลโมที่ใช้เทคนิคการถ่ายเบิ้ล หรือการถ่ายภาพซ้อนของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com นั้น เป็นการซ้อนภาพเพื่อความสนุกสนาน ผู้ถ่ายภาพสนุกกับการได้ภาพซ้อนที่แปลก ประหลาด แตกต่างจากภาพทั่วไป มากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาหรือความหมายของ

ภาพ เนื่องจากภาพที่ถ่ายออกมานั้น ไม่มีการจัดองค์ประกอบตามหลักการถ่ายภาพ รวมไปถึงตำแหน่งการซ้อนของภาพนั้น ยังมีการซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว ส่งผลให้ภาพที่ถ่ายซ้อนออกมานั้น มีความสับสน ปนเปื้อนในการสื่อสาร หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นภาพที่มีการซ้อนอย่างไร้ความหมาย และไร้ความสัมพันธ์ของเนื้อหา การซ้อนภาพไม่ได้ช่วยเสริมเรื่องราวหรือความหมายของภาพแต่อย่างใด เช่นภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ภาพซ้อนที่ไม่คำนึงถึงความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพและความหมายของภาพ

(กระหู่ #15832, 3 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่ 3 เป็นภาพซ้อนอาคาร ต้นไม้ ท้องฟ้า และสิ่งต่างๆ มากมาย มีตำแหน่งการซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว องค์ประกอบภาพดูสับสนวุ่นวาย เมื่อชมภาพแล้วไม่สามารถบอกได้ว่าภาพนี้มีความหมายอย่างไร แสดงให้เห็นว่าผู้ถ่ายภาพไม่มีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความงามตามหลักการถ่ายภาพหรือการถ่ายทอดความหมายของภาพ เป็นการถ่ายภาพซ้อนเพียงเพื่อต้องการสนุกกับเทคนิคการถ่ายภาพซ้อน และเพียงต้องการภาพที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการนำกลับมาใหม่ของสิ่งที่เคยได้รับความนิยมในอดีต และกำลังจะหมดความนิยมไป ซึ่งก็คือการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม กระบวนการล้างฟิล์มแบบครอสโปรเซส (cross process) และเทคนิคการถ่ายภาพซ้อน ในฐานะสิ่งแปลกใหม่ของผู้ถ่ายภาพโลใหม่ ผสมผสานกับลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลใหม่ โดยเฉพาะการถ่ายภาพแบบ

"Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ เพื่อสร้างความแปลก แตกต่างให้แก่ภาพถ่ายของตน และนำมายึดถือเป็นรูปแบบหนึ่งของภาพโลโม คือ ภาพโลโมต้องถ่ายด้วยฟิล์ม เป็นภาพที่มีสีสันที่ผิดเพี้ยน เป็นภาพที่ดูแปลกตา แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป แต่ไม่คำนึงถึงความหมายของภาพ

ข. การนำกล้องยุคเก่ากลับมาใช้ในการถ่ายภาพโลโม ไม่ว่าจะเป็กล้องที่ให้ภาพที่มีขอบภาพมืดอย่างชัดเจน เนื่องจากใช้เลนส์ที่มีคุณภาพต่ำ อันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีการผลิตกล้องยุคเก่า ที่ยังไม่พัฒนาเท่าเลนส์ที่ใช้ในกล้องถ่ายภาพยุคปัจจุบัน หรือกล้องที่ให้ภาพที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากภาพทั่วไป

เมื่อพิจารณาจากกล้องถ่ายภาพที่ผู้ให้บริการ www.lomothai.com ใช้ในการถ่ายภาพโลโมแล้ว พบว่ามีผู้ให้บริการ www.lomothai.com จำนวนมากที่ใช้กล้องยุคเก่า ผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม โดยเฉพาะการถ่ายภาพแบบ "Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ ในการถ่ายภาพโลโม เช่น Zorki ซึ่งผลิตระหว่างปี ค.ศ. 1946-1978 หรือ กล้อง Olympus XA ซึ่งผลิตระหว่างปี ค.ศ. 1975-1985 รวมทั้งกล้องที่ให้ภาพที่มีลักษณะพิเศษ เช่น กล้อง Olympus Pen ซึ่งผลิตตั้งแต่ปี ค.ศ. 1959 เป็นกล้องที่ให้ภาพแบบแบ่งครึ่งภาพ (Half Frame) คือ ในหนึ่งกรอบภาพจะมีภาพอยู่ถึงสองภาพ แบ่งครึ่งกันโดยไม่ซ้อนทับกัน (<http://www.photoethnography.com/>, 1 กุมภาพันธ์ 2552)

ภาพที่ 4 กล้อง Zorki

(แหล่งที่มา www.rus-camera.com)

ภาพที่ 5 กล้อง Olympus XA

(แหล่งที่มา www.kenrockwell.com)

ภาพที่ 6 กล้อง Olympus Pen

(แหล่งที่มา www.olympus-global.com)

จากการวิเคราะห์กล้องที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ใช้ในการถ่ายภาพโลไม่พบว่า หากใช้กล้องฟิล์มที่มีเลนส์คุณภาพต่ำ ให้ภาพที่มีการถ่ายทอดสีสั่น และรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน มีขอบภาพมืด ผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลไม่ โดยเฉพาะการ

ถ่ายภาพแบบ "Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ ไม่ว่าจะกล้องชนิดใด แม้จะไม่ใช้กล้องยี่ห้อ Lomo ก็ตาม ภาพที่ถ่ายออกมานั้นก็จะกลายเป็นภาพโลโมโดยปริยาย

เป็นการนำกล้องเก่ากลับมาใช้งานใหม่ เพื่อให้เกิดภาพที่มีความผิดเพี้ยนในการถ่ายทอดสีสันทันและรายละเอียด สร้างภาพที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไป รวมทั้งสร้างภาพลักษณะของผู้ถ่ายภาพโลโมให้เกิดความแปลก แตกต่างจากผู้ถ่ายภาพทั่วไป เนื่องจากกล้องที่ใช้เป็นกล้องชนิดที่คนทั่วไปไม่นิยมนำมาใช้ในการถ่ายภาพแล้ว

4.1.1.2 การทำใหม่ (remake) เป็นการนำลักษณะของสิ่งที่ประสบความสำเร็จมาก่อนแล้ว มาผลิตซ้ำใหม่เพื่อที่จะได้แสวงหาประโยชน์จากสิ่งนั้น

เมื่อพิจารณาจากภาพโลโมและกล้องที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ใช้ในการถ่ายภาพโลโมแล้ว พบว่า ลักษณะการนำมาใหม่ที่พบในการถ่ายภาพโลโม มีลักษณะที่ชัดเจน คือ การนำรูปแบบของกล้องยุคเก่า ที่ถูกยกเลิกสายการผลิตไปแล้ว กลับมาผลิตออกจำหน่ายใหม่อีกครั้ง เช่น

การนำกล้อง Lomo LC-A ซึ่งผลิตออกมาในช่วงปี ค.ศ. 1982 และได้ถูกยกเลิกสายการผลิตไปแล้ว กลับมาผลิตออกจำหน่ายใหม่อีกครั้ง โดยยังคงรูปแบบหลักๆ แบบเดิมไว้

ภาพที่ 7 กล้อง Lomo LC-A

(แหล่งที่มา www.lomographyasia.com)

ลักษณะที่โดดเด่นของกล้อง Lomo LC-A คือ จะให้ภาพที่มีขอบมืด มีความผิดเพี้ยนของการถ่ายทอดสีสันและรายละเอียดภาพ แต่ทั้งนี้ก็มีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แสง ฟิล์มถ่ายภาพ และกระบวนการล้างฟิล์มที่ใช้ด้วย

ภาพที่ 8 ภาพที่ได้จากกล้อง Lomo LC-A

(กระตุ้ #16530, 15 ธันวาคม 2551)

จากภาพที่ 8 จะเห็นว่าเป็นภาพที่มีการถ่ายทอดสีสันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน มีขอบภาพมืด ซึ่งเป็นคุณสมบัติของกล้องชนิดนี้ รวมทั้งเป็นผลจากปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แสง ฟิล์มถ่ายภาพและกระบวนการล้างฟิล์มด้วย

การนำรูปแบบการใช้ฟิล์มของกล้อง 120 ซึ่งเป็นกล้องที่ใช้งานยากและเป็นกล้องสำหรับมืออาชีพที่จริงจังกับคุณภาพของภาพ มาผลิตใหม่เป็นกล้อง Daina และพัฒนาต่อมาเป็น Holga 120 ซึ่งใช้งานง่าย อีกทั้งมีรูปร่าง ลักษณะคล้ายของเล่น และให้ภาพที่แปลก แหวกแนวมากกว่าที่จะให้ภาพที่มีคุณภาพสูง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 9 กล้อง Diana

(แหล่งที่มา <http://forums.overclockzone.com>)

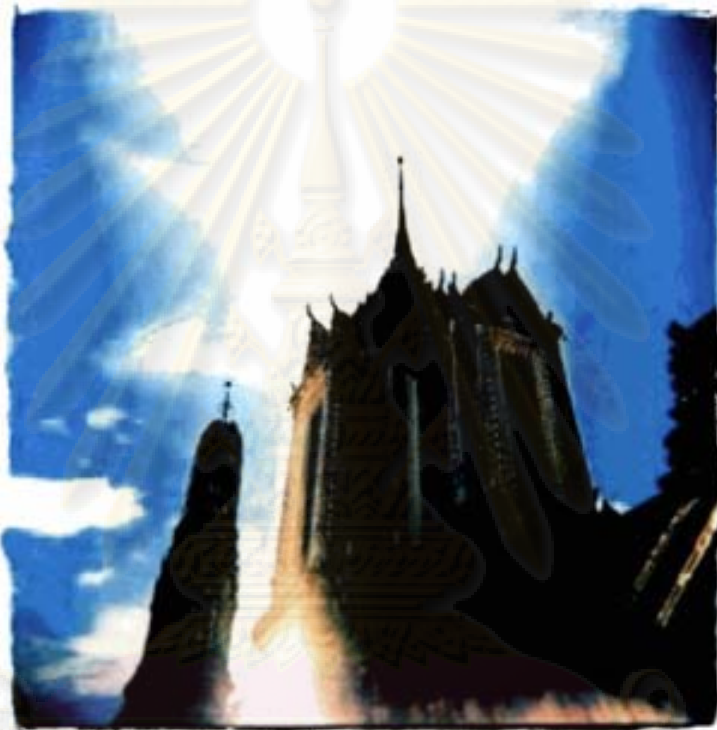
ภาพที่ 10 กล้อง Holga

(แหล่งที่มา www.foundphotography.com)

ลักษณะที่โดดเด่นของกล้อง Diana และ Holga คือ เป็นกล้องที่ใช้ฟิล์มขนาด 120 ซึ่งจะ
ให้ภาพที่มีขนาดที่แปลกตา แตกต่างจากขนาดของภาพจากฟิล์มที่คนทั่วไปใช้ แต่สามารถ
ดัดแปลงโดยการซื้ออุปกรณ์เสริมเพื่อเปลี่ยนมาใช้ฟิล์มขนาด 135 หรือฟิล์มขนาดปกติที่ใช้ทั่วไป
ได้ และยังเป็นกล้องที่มีเลนส์ที่ให้ภาพที่มีการถ่ายทอດสีสันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยนด้วย

ภาพที่ 11 ภาพที่ได้จากกล้อง Holga

(กระตุ้ #15832, 3 พฤศจิกายน 2551)

จากภาพที่ 11 จะเห็นว่าขนาดของภาพมีอัตราส่วนเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ต่างจากภาพทั่วไป
ที่มักจะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า และยังมีภาพถ่ายทอດสีสันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน ซึ่งเป็นคุณสมบัติ
ของกล้องชนิดนี้ รวมทั้งเป็นผลจากปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แสง ฟิล์มถ่ายภาพและ
กระบวนการล้างฟิล์มด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำรูปแบบของกล้อง Lomo Lubitel TLR (Twin Lens Reflect) มาผลิตออกจำหน่ายใหม่ โดยยังคงรูปแบบของกล้อง TLR ไว้ดั้งเดิม แต่มีการปรับเปลี่ยนในรายละเอียดปลีกย่อยตามยุคสมัย เช่น การนำพลาสติกมาใช้ในการผลิตตัวกล้องแทนการใช้โลหะ

ภาพที่ 12 กล้อง Lubitel

(แหล่งที่มา www.lomography.jp)

ลักษณะที่โดดเด่นของกล้อง Lubitel คือ เป็นกล้องที่ใช้ฟิล์มขนาด 120 ซึ่งจะให้ภาพที่มีขนาดที่แปลกตา แตกต่างจากขนาดของภาพจากฟิล์มที่คนทั่วไปใช้ และต้องมองภาพจากด้านบนของกล้อง แตกต่างจากกล้องถ่ายภาพทั่วไปที่มองภาพจากช่องมองระดับสายตา ส่งผลให้เกิดภาพลักษณะของผู้ใช้ที่แปลก แตกต่างจากผู้ถ่ายภาพที่ใช้กล้องทั่วไปด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 13 ภาพที่ได้จากกล้อง Lubitel

(กระชู้ #15832, 3 พฤศจิกายน 2551)

จากภาพที่ 13 จะเห็นว่าเป็นภาพที่มีขนาดภาพเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส แตกต่างจากภาพจากกล้องทั่วไปที่จะให้ภาพเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีการถ่ายทอดสีสันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน ซึ่งเป็นคุณสมบัติของกล้องชนิดนี้ รวมทั้งเป็นผลจากปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แสง ฟิล์มถ่ายภาพ และกระบวนการล้างฟิล์มด้วย

จากการวิเคราะห์รูปแบบของกล้องถ่ายภาพที่ ผู้ให้บริการ www.lomothai.com ใช้ในการถ่ายภาพ พบว่า มีผู้ให้บริการ www.lomothai.com จำนวนมากที่ใช้กล้องที่มาจากการทำใหม่ ไม่ว่าจะเป็น Lomo LC-A, Daina, Holga, Lubitel หรือ กล้องโลโมชนิดอื่นๆ ผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม โดยเฉพาะการถ่ายภาพแบบ "Don't think just shoot" หรือการถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ เพื่อสร้างความแปลก แตกต่างให้กับภาพโลโม รวมถึงสร้างภาพลักษณะที่มีความแปลก แตกต่างจากผู้ถ่ายภาพทั่วไปของผู้ถ่ายภาพโลโมเองด้วย

4.1.2 ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน (boundary blur between art and daily life)

คือ การสร้างผลงานศิลปะด้วยภาพวัตถุในชีวิตประจำวัน โดยใช้สื่อ และวัสดุต่างๆ ที่ใครๆ อาจมองข้าม เป็นภาพที่เราคุ้นเคยและใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน สามารถชมผลงานศิลปะได้โดยไม่ต้องแสวงหาความรู้หรือไม่ต้องอาศัยการศึกษาที่ซับซ้อน เป็นศิลปะที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสังคม สะท้อนภาพที่สัมพันธ์กับชีวิต

จากการวิเคราะห์ภาพโลโม พบว่า มีภาพโลโมจำนวนมากที่นำวัตถุในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดาสามัญ ไม่มีความลุ่มลึกทางความคิดหรือความงาม เป็นสิ่งที่ใครๆ ต่างมองข้ามมา เป็นสื่อหรือวัตถุในการถ่ายภาพ อะไรก็เป็นศิลปะได้ เช่น ไม้หนีบผ้า สายไฟฟ้า รองเท้าแตะ เป็นต้น

ภาพที่ 14 ภาพที่นำสิ่งของในชีวิตประจำวันมาเป็นวัตถุในการถ่ายภาพ

(กระตุ้ #16548, 15 ธันวาคม 2551)

ภาพที่ 14 เป็นภาพสายไฟฟ้าธรรมดาๆ ซึ่งเป็นภาพของวัตถุธรรมดาสามัญที่สามารถพบเจอได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ใครๆ ก็มองข้าม ไม่มีองค์ประกอบทางความงามตามหลักการถ่ายภาพและการสื่อความหมาย

จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า สิ่งที่ใช้บริการ www.lomothai.com นำมาเป็นวัตถุในการถ่ายภาพโลโม่นั้น ไม่ใช่สิ่งสวยงามที่มีความลุ่มลึกทางศิลปะหรือความคิด แต่เป็นสิ่งที่ใกล้ตัว สิ่งแวดล้อมทั่วไปที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com สามารถพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่ใครๆ มักจะมองข้ามและมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะได้

จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่า มีภาพของวัตถุหรือสิ่งของหลายอย่างที่ไม่ใช่สิ่งของสามัญทั่วไปในชีวิตประจำวัน แต่สามารถถือว่าการถ่ายภาพโลโม่ของสิ่งนั้นๆ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากเป็นภาพที่ผู้ถ่ายภาพไม่ได้คำนึงถึงเนื้อหา หรือความหมายของภาพ เป็นการถ่ายเพียงเพื่อความสนุกที่ได้จากการใช้กล้องโลโม่ มากกว่าที่จะเป็นการถ่ายภาพเพื่อถ่ายทอดความงามตามหลักการถ่ายภาพ หรือการถ่ายทอดเนื้อหาความหมายของภาพ แสดงให้เห็นถึงการถ่ายภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน คือ ถ่ายภาพทุกสิ่งทีพบเมื่อต้องการจะถ่ายภาพเมื่อพบเจอสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน มากกว่าที่จะเป็นความตั้งใจที่จะถ่ายภาพเพื่อถ่ายทอดความงามตามหลักการถ่ายภาพ หรือการสื่อความหมายของเนื้อหาภาพ เป็นศิลปะที่เป็นเรื่องธรรมดาสามัญ ที่ไม่ต้องอาศัยทักษะหรือความชำนาญอันสูงส่งในการสร้างสรรค์และการรับรู้เส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวันจึงเลือนหายไป

การที่เส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวันเลือนหายไปนั้น สอดคล้องกับกฎข้อที่ 1-3 และข้อที่ 6, 8, 9 คือ 1.พกกล้องโลโม่ของคุณไปทุกที่ 2.ใช้มันตอนไหนก็ได้ - ทั้งกลางวันและกลางคืน 3.โลโม่ไม่ใช่สิ่งสอดแทรก แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณ และ 6.ไม่ต้องคิด 8.คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม 9.และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน

การถ่ายภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน หรือ การนำกล้องโลโม่ที่ตนมีติดตัวไว้ และพร้อมจะถ่ายภาพอยู่เสมอ คือ ความสอดคล้องกับกฎของโลโม่ข้อที่ 1-3 ถ่ายภาพเพื่อความสนุกจากการใช้กล้องโลโม่ที่ตนมี สนุกกับการได้ภาพที่แปลกประหลาดมากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาของภาพ คือ ความสอดคล้องกับกฎของโลโม่ข้อที่ 6, 8, 9 ดังตัวอย่างที่ชัดเจน เช่นภาพที่ 13

ภาพที่ 15 ภาพโลโมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

(กระตุ้ #15832, 3 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่ 15 เป็นภาพถ่ายเขาวัง จ.เพชรบุรี ซึ่งไม่ใช่สิ่งสามัญทั่วไปหรือวัตถุในชีวิตประจำวัน ที่ใครๆ ก็มองข้าม แต่เป็นสิ่งสวยงามที่มีความลุ่มลึกทางความคิดและศิลปะ แต่ภาพที่ผู้ถ่ายภาพถ่ายมานั้น เป็นภาพที่มีสีสันผิดเพี้ยน ภาพบิดโค้งดูแปลก มีกรอบภาพที่ประหลาด ซึ่งความแปลกประหลาดนี้ไม่ช่วยเสริมเนื้อหาหรือความหมายของภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้ถ่ายภาพถ่ายภาพนี้มาเพียงเพื่อสนุกกับการถ่ายภาพด้วยกล้องโลโมที่ตนมี และถ่ายภาพทุกสิ่งที่ตนพบเมื่อเกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพ ไม่ได้ใช้ความประณีตหรือความลุ่มลึกทางความคิด ไม่ได้คำนึงถึงเนื้อหาของภาพที่จะสื่อออกมา การถ่ายภาพนี้จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ผู้ถ่ายภาพทำในวันนั้นๆ เส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวันจึงเลือนหายไป

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น จะพบว่า สิ่งที่ใช้บริการ www.lomothai.com ใช้เป็นวัตถุในการถ่ายภาพโลโมนั้นมีทั้งวัตถุที่เป็นสิ่งธรรมดาสามัญที่พบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ที่ใครๆ ก็มองข้าม และสิ่งที่ไม่ใช่สิ่งธรรมดาสามัญ แต่สาเหตุที่ทำให้เส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวันของการถ่ายภาพโลโมเลือนไปนั้น คือ รูปแบบหรือวิธีการในการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพเอง ที่นำการถ่ายภาพเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน กล่าวคือ การนำกล้องโลโมติดตัวไว้เสมอ และถ่ายภาพทุกสิ่งที่ตนพบเจอเมื่อเกิดความรู้สึกว่าต้องการจะถ่ายภาพ ไม่ต้องการความรู้หรือความที่ลึกซึ้งทางความคิดที่ซับซ้อนในการสร้างสรรค์และรับรู้ แสดงให้เห็นว่าการถ่ายภาพโลโมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้ถ่ายภาพโลโมนั่นเอง

4.1.3 ไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม (boundary blur between high culture and popular culture)

คือ ยกเลิกการแบ่งลำดับชั้นระหว่างศิลปะชั้นสูงกับศิลปะชาวบ้าน คือไม่จัดศิลปะแบบใดแบบหนึ่งเป็นชั้นสูงมองแต่เพียงว่ามันคือความแตกต่างที่เท่าเทียม เส้นกั้นระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูง (high culture) กับวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) เลือนหายไป เป็นผลมาจากการเน้นความสำคัญของรูปแบบมากกว่าเนื้อหา ซึ่งเป็นตรรกะที่ใช้แบ่งแยกศิลปะหรือวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม คือ ศิลปะจะมีเนื้อหาสูงส่ง เหนือกว่าวัฒนธรรมประชานิยม แต่เมื่อเนื้อหาหมดความหมาย ศิลปะก็ร่วงหล่นลงไปรวมกับวัฒนธรรมประชานิยม

กรณีของภาพโลมोनั้น เมื่อวิเคราะห์จากรูปแบบของภาพโลมอที่ได้ศึกษาแล้ว พบว่า ผู้ถ่ายภาพโลมอเน้นให้ความสำคัญที่รูปแบบของภาพ ดังจะเห็นได้จากภาพโลมอที่ทำการศึกษานั้น เป็นภาพที่มีการใช้สีลาที่หลากหลายนผสมผสานกัน ไม่ว่าจะเป็น การถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ การเลือกใช้อุปกรณ์ในการถ่ายภาพ กระบวนการและเทคนิคพิเศษต่างๆ เพื่อสร้างความแปลก แตกต่างให้กับภาพถ่ายของตน และเมื่อวิเคราะห์ที่เนื้อหาของภาพโลมอ พบว่า ภาพโลมอเป็นภาพที่ไม่ต้องการการตีความ การให้ความหมาย หรือไม่สนใจความหมายของภาพที่จะถ่ายออกมา แสดงให้เห็นว่า ผู้ถ่ายภาพโลมอให้ความสำคัญที่รูปแบบที่แสดงถึงความเป็นโลมอ มากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาหรือความหมายที่จะสื่อออกมาจากภาพนั้นๆ เป็นการบริโภคสัญชญาณ หรือภาพลักษณ์มากกว่าประโยชน์การใช้งาน ดังนั้นเรื่องคุณค่าทางศิลปะ ความงามทางสุนทรียะจึงไม่ใช่สิ่งสำคัญอีกต่อไป

รูปแบบที่แสดงถึงความเป็นโลมอ ที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ให้ความสำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

4.1.3.1 การถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์

ภาพโลมอและการถ่ายภาพโลมอเป็นภาพถ่ายและการถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์ เน้นความเป็นอิสระของผู้ถ่ายภาพ ดังจะเห็นได้จากกฎทอง 10 ข้อของโลมอ ซึ่งท้ายที่สุดก็ปฏิเสธทุกกฎเกณฑ์ รวมทั้งกฎของโลมอเอง

กฎข้อที่ 1 พกกล้องโลมอของคุณไปทุกที่ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระ ไร้กฎเกณฑ์ในเรื่องของสถานที่ถ่ายภาพ สามารถถ่ายภาพโลมอได้จากทุกสถานที่ ไม่เว้นแม้สถานที่นั้นจะเป็น

สถานที่ที่ไม่มีแสงสว่างตามหลักการถ่ายภาพเลย ไม่ว่าจะเป็นข้างถนนธรรมดาๆ ห้องที่อับแสง หรือสถานที่ที่เต็มไปด้วยสิ่งๆที่รกรุงรังไม่น่าดู ดังเช่นภาพที่ 1

ภาพที่ 16 ภาพโลโมที่ไร้กฎเกณฑ์ด้านสถานที่ในการถ่ายภาพ

(กระตุ้ #16087, 17 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่ 16 เป็นภาพสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งอับแสง จนภาพที่ถ่ายออกมานั้นดูมืดทึบ และยังเป็นสถานที่ที่เต็มไปด้วยสิ่งๆที่รกรุงรังมากมาย ไม่ชวนมอง แต่ผู้ถ่ายภาพโลโมก็ถ่ายภาพจากสถานที่นั้นมา

กฎข้อที่ 2 ใช้มันตอนไหนก็ได้ – ทั้งกลางวันและกลางคืน แสดงให้เห็นถึงความไร้กฎเกณฑ์เรื่องเวลาในการถ่ายภาพ ซึ่งในการถ่ายภาพปกติ ทั่วไปจะนิยมถ่ายภาพในเวลาที่ดี แต่สำหรับภาพโลโมสามารถถ่ายได้ทุกเวลาแม้จะเป็นเวลาที่แสงไม่ดี หรือเป็นเวลากลางคืนก็ตาม ดังเช่นภาพที่ 17

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 17 ภาพโลโก้ที่ไร้กฎเกณฑ์ด้านเวลาในการถ่ายภาพ

(กระตุ้ #16214, 24 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่ 17 เป็นภาพถ่ายบุคคลในเวลาากลางคืน ภาพที่ได้มีมีสันและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน และดูมืด เนื่องจากแสงที่ไม่เพียงพอ แต่ผู้ถ่ายภาพก็ถ่ายภาพนี้มาเนื่องจากไม่คำนึงถึงเวลาในการถ่ายภาพ

กฎข้อที่ 4 ถ่ายจากเอว แสดงให้เห็นการถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์คือ โดยปกติในการถ่ายภาพตามหลักการถ่ายภาพจะต้องใช้ตามองและเล็งเพื่อจัดองค์ประกอบภาพที่จะถ่าย แต่การถ่ายภาพโลโก้ไม่สนใจเรื่องนี้ ผู้ถ่ายภาพสามารถมีอิสระที่จะถ่ายภาพโดยไม่ต้องมองหรือเล็งภาพก็ได้

กฎข้อที่ 6 ไม่ต้องคิด เป็นการให้อิสระอย่างมากแก่ผู้ถ่ายภาพโลโก้ คือ ไม่ต้องคิดหรือกังวลต่อเรื่องใดๆ เลย สามารถถ่ายภาพได้อย่างอิสระ ไร้กฎเกณฑ์

กฎข้อที่ 8 คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม เป็นการให้อิสระแก่ผู้ถ่ายภาพ ที่ไม่ต้องคิดหรือวางแผนใดๆ อยากถ่ายภาพเช่นไรก็ถ่ายได้อย่างอิสระ ถ่ายภาพเพียงแค่ว่าอยากถ่าย

กฎข้อที่ 9 และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน เป็นการให้อิสระแก่ผู้ถ่ายภาพโลโม คือ ไม่ต้องกังวลว่าภาพที่ถ่ายไปแล้วจะเป็นอย่างไร หรือถ่ายได้อะไรมา

กฎข้อที่ 10 ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรือกฏ เป็นการปฏิเสธทุกกฎเกณฑ์ รวมทั้งกฎ 10 ข้อของโลโมเองด้วย คือ เป็นการให้อิสระแก่ผู้ถ่ายภาพโลโม ให้สามารถถ่ายภาพได้อย่างอิสระ ไม่ต้องสนใจกฎเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น

หากมองที่ผลงานภาพโลโมจะพบว่า เป็นภาพถ่ายที่ไร้กฎเกณฑ์ ไม่ยึดถือหรือปฏิบัติตามหลักการถ่ายภาพใดๆ ทั้งสิ้น แม้แต่กฎของ 10 ข้อของโลโมเอง ไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพตามหลักการถ่ายภาพ ไม่มีการวัดแสง ไม่คำนึงถึงเนื้อหาหรือเรื่องราวของภาพที่ถ่ายออกมา ถ่ายภาพทุกอย่างที่ต้องการถ่าย และถ่ายภาพทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพ ใช้อารมณ์ความรู้สึกในการถ่ายภาพและการสื่อสารเป็นหลัก

4.1.3.2 การเลือกใช้กล้องในการถ่ายภาพโลโม เป็นกล้องที่คนทั่วไปไม่ใช่ในการถ่ายภาพทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น กล้องที่มีรูปร่างคล้ายของเล่น (กล้อง Toy) ซึ่งไม่น่าจะถ่ายภาพได้จริง กล้องจากยุคเก่าที่มีเลนส์คุณภาพต่ำ รวมทั้งกล้องยี่ห้อ Lomo ที่มักมีคุณสมบัติแปลก ประหลาดจากกล้องถ่ายภาพทั่วไป

ภาพที่ 18 ตัวอย่างกล้อง Toy

(แหล่งที่มา www.f0nt.com/forum)

จากการศึกษาคั้งนี้ พบว่ากล้องที่ผู้ใช้บริการ www.lomothi.com นิยมใช้ในการถ่ายภาพโลโมคือ กล้องยี่ห้อ Lomo กล้องที่มีรูปร่างคล้ายของเล่น (กล้อง Toy) และกล้องจากยุคเก่าที่มีเลนส์คุณภาพต่ำ ซึ่งกล้องทุกประเภทที่กล่าวมานี้มีคุณสมบัติที่เหมือนกัน คือ นอกจากจะให้ภาพที่มีความผิดเพี้ยนของการถ่ายทอสีสันและรายละเอียดแล้ว ยังช่วยสร้างภาพลักษณะของผู้ถ่ายภาพโลโมให้มีความแตกต่างจากผู้ถ่ายภาพทั่วไป เนื่องจากรูปร่าง หน้าตาของกล้องเหล่านี้มีความแปลก แตกต่างจากกล้องถ่ายภาพที่คนทั่วไปนิยมใช้ในการถ่ายภาพในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงการใช้กล้องถ่ายภาพในเชิงการบริโภคสัญญะอีกด้วย เพราะหากต้องการเพียงภาพที่มีความผิดเพี้ยน โดยไม่สนใจภาพลักษณ์แล้ว กล้องถ่ายภาพยุคใหม่ที่มีเลนส์คุณภาพสูง หรือแม้แต่กล้องดิจิทัลก็สามารถสร้างภาพที่มีความผิดเพี้ยน แปลก ประหลาดเช่นนี้ได้ แต่การที่กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมยังคงยึดติดกับรูปแบบการถ่ายภาพด้วยกล้องฟิล์มยุคเก่า กล้องยี่ห้อ Lomo หรือกล้องที่มีรูปร่างคล้ายของเล่น (กล้อง Toy) แสดงให้เห็นว่ามีการให้ความสำคัญที่ตัวกล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพ เป็นการบริโภคนิยมรูปลักษณ์ (image consumerism) หรือการยึดติดกับภาพลักษณ์ของกล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพ และยึดถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการถ่ายภาพโลโม หรือรูปแบบที่แสดงถึงความเป็นโลโมไปแล้วนั่นเอง

และจากสิ่งที่พบจากการศึกษาคั้งนี้เกี่ยวกับการให้ความสำคัญที่รูปแบบ มากกว่าเนื้อหา หรือความหมายของภาพ คือ พบว่าผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่เป็นผู้โพสต์ภาพมักจะโพสต์บอกไว้เสมอว่าใช้กล้องอะไรในการถ่ายภาพ และหากไม่ได้บอกไว้ก็มักจะมิผู้ใช้บริการ www.lomothai.com รายอื่นๆ เข้ามาโพสต์ถามเสมอ ว่าใช้กล้องอะไรในการถ่ายภาพนั้นๆ ไม่พบว่ามีผู้โพสต์บอกเล่า ถาม-ตอบความหมายของภาพ หรือแนวคิดในการถ่ายภาพ แสดงให้เห็นถึงการเน้นที่รูปแบบ คือ กล้องที่ใช้ในการถ่ายภาพ มากกว่าเนื้อหาหรือความหมายของภาพ

4.1.3.3 ภาพที่มีสีสันและการถ่ายทอรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน รวมทั้งมีขอบภาพมืด ซึ่งเป็นผลมาจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็น การใช้ฟิล์มคุณภาพต่ำ กระบวนการล้างฟิล์มแบบครอสโปรเซส (cross process) การใช้กล้องที่มีคุณสมบัติการถ่ายทอสีสันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน ส่งผลให้ได้ภาพที่มีความแปลก แตกต่างไปจากภาพถ่ายทั่วไป

จากการศึกษารูปแบบของภาพโลโมคั้งนี้ พบว่า ภาพโลโมที่ทำการศึกษาทั้งหมดเป็นภาพที่มีสีสันและการถ่ายทอรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน โดยกระบวนการสร้างความผิดเพี้ยนของสีสัน และการถ่ายทอรายละเอียดของภาพที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ กระบวนการล้างฟิล์มแบบ ครอสโปรเซสและการใช้กล้องถ่ายภาพที่มีเลนส์คุณภาพต่ำ เพื่อสร้างภาพที่มีความแปลก

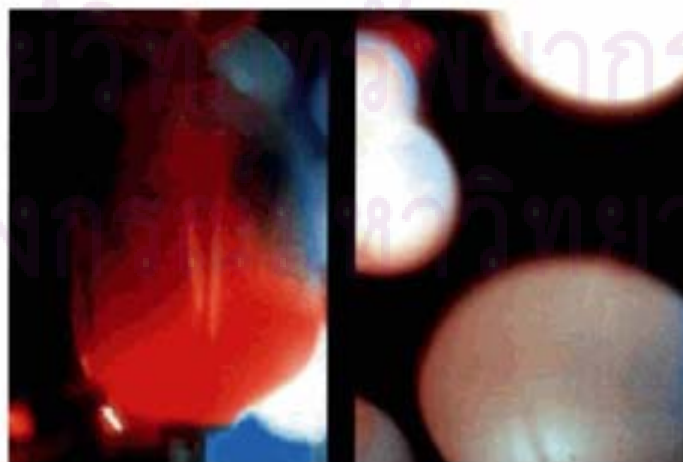
แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป แต่ไม่ได้คำนึงถึงความหมายของภาพที่เกิดจากการสร้างความแปลกนี้ เนื่องจากเมื่อวิเคราะห์เนื้อหาของภาพโลโมแล้วพบว่า ภาพที่ถ่ายออกมานั้นเป็นภาพถ่ายที่ไม่มี ความหมาย หรือไม่ต้องการการตีความ เป็นเพียงภาพที่ต้องการความแปลก แตกต่างจากภาพ ทั่วไปด้วยเทคนิคต่างๆ เพื่อให้เกิดความฉูดฉาดของภาพเท่านั้น แสดงให้เห็นถึงการเน้นที่รูปแบบ ของสีสันและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ฉูดฉาดของภาพมากกว่าที่จะดูเนื้อหาของภาพ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่เป็นเจ้าของกระทู้บนกระดาน ข่าวที่มีการโพสต์ภาพ มักจะโพสต์บอกไว้เสมอว่าใช้ฟิล์มอะไรในการถ่ายภาพ รวมทั้งล้างและ สแกนภาพที่ไหน หากเจ้าของกระทู้ไม่ได้บอกไว้ ก็มักจะมีผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ราย อื่นๆ เข้ามาโพสต์ถามเสมอว่าใช้ฟิล์มอะไร หรือล้างและสแกนฟิล์มที่ไหน ยังไม่พบว่ามีเจ้าของ กระทู้โพสต์บอกเล่าความหมายของภาพ หรือแนวคิดในการถ่ายภาพ รวมทั้งยังไม่พบว่ามี ผู้ใช้บริการรายอื่นๆ โพสต์ถามความหมายของภาพ หรือแนวคิดในการถ่ายภาพ แสดงให้เห็นถึง การเน้นที่รูปแบบของภาพที่มีความฉูดฉาดมากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาหรือความหมายของภาพ

4.1.3.4 ภาพที่มีความแปลก ประหลาด ภาพซ้อน มีสัดส่วนฉูดฉาด หรือบิดโค้ง
ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้กล้องชนิดพิเศษในการถ่ายภาพ เช่น

ก. ภาพที่มีมากกว่า 1 ภาพในกรอบภาพเดียวกัน เป็นผลมาจากการใช้กล้องชนิด พิเศษ ไม่ว่าจะ เป็น "half frame" ภาพซ้อน หรือภาพจากกล้องโลโมชนิดพิเศษที่ให้ภาพมากกว่า 1 ภาพในกรอบภาพเดียว

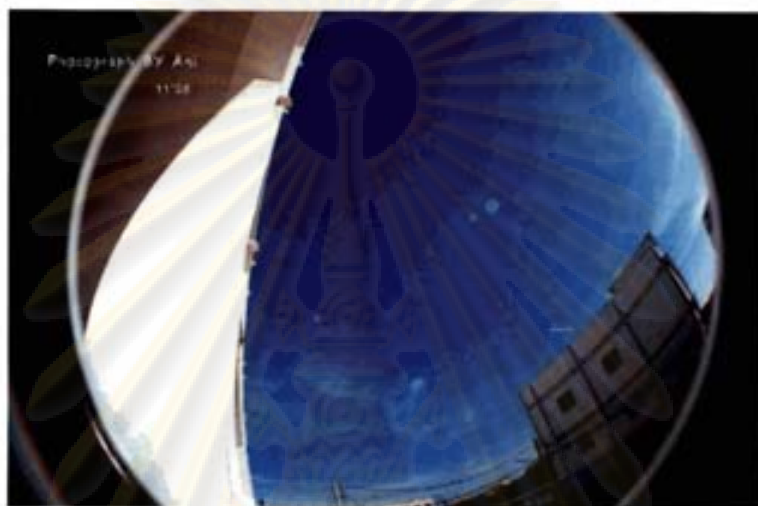
ภาพที่ 19 ภาพแบบ half frame

(กระทู้ #16427, 8 ธันวาคม 2551)

ข. ภาพที่มีความบิดโค้งหรือภาพจากเลนส์ตาปลา (fisheye lens) เป็นภาพที่มีกรอบภาพเป็นวงกลมไม่เต็มกรอบสี่เหลี่ยม และมีความบิดโค้งผิดปกติ เกิดจากเลนส์ของกล้องที่ใช้ เช่น กล้อง Fisheye หรือ Fisheye2 เป็นต้น

ภาพที่ 20 ภาพจากกล้อง Fisheye

(กระตุ้ #15998, 10 พฤศจิกายน 2551)

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบของภาพถ่ายทั่วไปแล้ว จะทำให้เห็นว่า ในภาพถ่ายทั่วไปจะพบลักษณะของความแปลก ประหลาดดังกล่าวอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก และเป็นการถ่ายภาพแบบที่มีการปฏิบัติหรือยึดถือหลักการถ่ายภาพหรือการสื่อความหมาย เช่น ในการถ่ายภาพซ้อนตามหลักการถ่ายภาพ จะมีการคาดคะเนตำแหน่งการซ้อนของภาพไว้ล่วงหน้า ส่งผลให้ภาพที่ซ้อนออกมามีความลงตัว ทั้งด้านตำแหน่งขององค์ประกอบภาพ และความหมายของภาพที่สื่อออกมา ตลอดจนเกิดความกลมกลืนของภาพ หรือการใช้เลนส์ตาปลาเพื่อบันทึกภาพที่ต้องการมุมรับภาพที่กว้างมากๆ แต่ในการถ่ายภาพโลโมนี้ ลักษณะของความแปลก ประหลาดดังกล่าวจะพบได้มากและชัดเจน อีกทั้งเป็นไปอย่างไร้กฎเกณฑ์ ส่งผลให้เกิดภาพที่ไร้ความหมาย หรือเป็นภาพที่ไม่ต้องการการตีความ เป็นการถ่ายภาพที่ต้องการเพียงภาพที่แปลก ประหลาด แตกต่างจากภาพทั่วไป ซึ่งลักษณะที่แปลก ประหลาดนี้ได้กลายมาเป็นรูปแบบหนึ่งของภาพโลโมที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ให้ความสำคัญ และยึดถือเป็นรูปแบบหนึ่งของภาพโลโมไปแล้ว

จากการวิเคราะห์ข้อความที่โพสต์มาในกระทู้ที่มีภาพที่มีความแปลก ประหลาด ดังที่กล่าวมาแล้วนี้ พบว่า โดยส่วนมากนอกจากการโพสต์ชื่นชมความสวยงามของภาพอย่าง ลอยๆ แล้ว จะเป็นการโพสต์แนะนำวิธีการถ่ายภาพหรือการใช้กล้อง เนื่องจากภาพที่มีความแปลก ประหลาดเหล่านี้ เป็นภาพที่ได้จากการใช้กล้องชนิดพิเศษ ซึ่งอาจต้องทำความเข้าใจเล็กน้อยก่อน ถ่ายภาพ ต่างจากกล้องโลโมทั่วไป แต่ก็ไม่ได้ถึงกับต้องใช้ทักษะและความชำนาญในการใช้งานและ ถ่ายภาพ

ตัวอย่างภาพที่เจ้าของกระทู้ได้รับคำแนะนำการใช้กล้องโลโมจากผู้ให้บริการของ www.lomothai.com รายอื่นๆ เช่น ภาพที่ผู้ให้บริการของ www.lomothai.com ใช้กล้อง Fisheye ในการถ่ายภาพ และได้ภาพที่บิดโค้งดูแปลกตา ได้มีผู้ให้บริการ www.lomothai.com รายหนึ่งเข้ามาโพสต์แนะนำว่า “ฝากคาถาพิศอายดีกว่านะคับท่องให้ขึ้นใจ ยิ่งใกล้ ยิ่งเจ็บ รับรองม้วนหน้า สุด ยอดดดดด” เป็นการแนะนำเจ้าของกระทู้ว่า ถ้าใช้กล้องชนิดนี้ควรจะเข้าไปถ่ายใกล้ๆ เพราะยิ่งถ่าย ใกล้ภาพที่ได้จะยิ่งบิดโค้ง

หรือภาพที่เป็นภาพ half frame ที่เจ้าของกระทู้ถ่ายภาพมาแล้วไม่มีความคมชัด และได้โพสต์บอกไว้ว่า “กับฟิล์มบูตๆไม่รู้วากล้องเสียหรือเปล่า แ..ม่ง...ไม่ชัดเลย” และ “ใครรู้ ตอบด้วยครับว่าเป็นเพราะอะไร.....กล้องเจ๊งหรือเปล่า ตอนถ่ายแสงแรงมากเลยนะครับ” และได้มีผู้ให้บริการ www.lomothai.com รายหนึ่งเข้ามาโพสต์ตอบไว้ว่า “มันถ่ายชัดที่ระยะ3m+ครับ”

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นถึงการให้ความสำคัญกับรูปแบบ หรือ ภาพที่แปลก ประหลาด มากกว่าการถ่ายทอดความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ หรือเนื้อหาของภาพ เนื่องจากแม้ว่าเจ้าของกระทู้จะพบว่าภาพถ่ายของตนขาดความคมชัด แต่ก็ยังนำภาพนั้นๆ มา แสดงบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com รวมถึงการโพสต์ถามปัญหาการถ่ายภาพของ เจ้าของกระทู้ ที่ถามถึงเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับกล้อง ยังไม่พบการถามปัญหาเกี่ยวกับความหมายหรือ เนื้อหาของภาพ และการโพสต์แนะนำของผู้ให้บริการ www.lomothai.com รายอื่นๆ ก็แนะนำ เพียงเรื่องการใช้กล้อง ยังไม่พบการแนะนำการจัดองค์ประกอบภาพ หรือแนวคิดในการถ่ายภาพ

รูปแบบที่สำคัญของภาพโลโมที่พบในการศึกษาคั้งนี้ เป็นการผสมผสานลีลาที่ หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม ทั้งกระบวนการถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์ กล้องที่ใช้ในการ ถ่ายภาพ ภาพที่มีสีสันและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน ภาพที่มีความแปลก ประหลาด โดยมีความสำคัญอยู่ที่การถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์

4.1.4 มีรูปแบบที่สับสน ปนเป� มีการรวมสิ่งที่แตกต่างกันเอาไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่ดูแล้วไม่น่าจะเข้ากันได้ (eclectic)

ลักษณะความสับสนปนเป�ที่พบได้มาก และชัดเจนจากการศึกษาภาพโลโมในครั้งนี้ คือ การผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม ทั้งเรื่องของตัวกล้องและการใช้กล้อง กระบวนการถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์ กระบวนการเกี่ยวกับฟิล์ม เพื่อให้ได้ภาพที่แปลก แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป

จะเห็นความสับสนปนเป�ได้จากการนำของเก่าจากอดีต ไม่ว่าจะเป็นกล้องถ่ายภาพจากยุคเก่ากลับมาใช้ในการถ่ายภาพอีกครั้ง หรือการนำกล้องจากยุคเก่ามาผลิตออกจำหน่ายและใช้ถ่ายภาพใหม่ ทั้งๆ ที่เทคโนโลยีด้านการถ่ายภาพในปัจจุบันได้ก้าวหน้าไปมาก มีกล้องถ่ายภาพรุ่นใหม่ๆ ออกมาวางจำหน่ายอยู่มากมาย มีเทคโนโลยีการถ่ายภาพแบบใหม่ที่ไม่ต้องใช้ฟิล์ม แต่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังคงยึดติดกับการถ่ายภาพด้วยกล้องและเทคโนโลยีจากยุคเก่า เหล่านี้อยู่ แต่ทั้งนี้ ท้ายที่สุดแล้ว ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ก็ได้นำภาพที่มีที่มาจากสิ่งต่างๆ ในยุคเก่ามาเข้าสู่สิ่งที่เป็นเทคโนโลยีของยุคปัจจุบัน คือ การสแกนภาพแล้วนำมาโพสต์แสดงในเว็บบอร์ด ผ่านทางระบบการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์ (CMC) และยังคงมีความสับสนปนเป� ในด้านอื่นๆ อยู่อีก เช่น ความสับสนปนเป�ในองค์ประกอบภาพ คือ มีองค์ประกอบภาพเป็นสิ่งที่ต่างๆ ที่รวมกันอยู่อย่างไม่มีเอกภาพ สร้างความสับสนวุ่นวายให้กับภาพ

ภาพที่ 21 ภาพที่มีองค์ประกอบสับสนวุ่นวาย

(กระหู่ #16087, 17 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่ 21 เป็นภาพซ้อนที่มีองค์ประกอบดูสับสน ปนเป เมื่อชมภาพแล้วเกิดความสับสน วุ่นวาย เนื่องจากภาพนี้เป็นภาพซ้อนที่มีองค์ประกอบซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว และไม่มี ความหมาย จากภาพจะเห็นว่าเป็นภาพซ้อนที่ผู้ถ่ายภาพถ่ายภาพนี้ซ้อนกันมาโดยไม่ได้คำนึงถึง เนื้อหาที่จะสื่อออกมา ภาพที่ซ้อนกันอยู่ไม่ส่งเสริมเนื้อหาหรือความหมายซึ่งกันและกัน เมื่อนำมา ซ้อนกัน หรืออยู่รวมกันจึงเป็นองค์ประกอบที่ดูไม่เข้ากัน

ภาพที่มีความสับสน ปนประหว่างความเป็นตะวันออก-ตะวันตก เช่น ภาพที่ 22 เป็นภาพ อาคารทรงตะวันตกยุคเก่า แต่กลับมีธงไตรรงค์ของไทยปักอยู่ที่ยอด เป็นความสับสน ปนเปทาง วัฒนธรรม ดูแล้วไม่น่าจะเข้ากันได้ หากเป็นเรือนไทยแล้วปักธงไตรรงค์ของไทย หรืออาคารทรง ตะวันตกแล้วปักธงชาติของประเทศชาติตะวันตกน่าจะเข้ากันได้ดีกว่า

ภาพที่ 22 ภาพที่มีความสับสน ปนประหว่างความเป็นตะวันออก-ตะวันตก

(กระตุ้ #16087, 17 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่มีความสับสน ปนเปด้านยุคสมัย เช่นภาพที่ 23 เป็นภาพอาคารยุคเก่า แต่กลับมี การติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมแบบยุคใหม่ เป็นความขัดแย้งเรื่องเวลาที่สับสน ปนเป หาก เป็นอาคารสมัยใหม่แล้วติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมเช่นนี้น่าจะดูเข้ากันได้ดีกว่า

ภาพที่ 23 ภาพที่มีความสับสน ปนเปื้อนด้านยุคสมัย

(กระตุ้ #16087, 17 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์ภาพโลโมในการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีความสับสนปนเปื้อนอยู่มากมายหลายอย่าง ทั้งการผสมผสานลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลโม ความสับสนในเรื่องของการปนเปื้อนระหว่างยุคเก่ากับยุคใหม่ และความสับสนในเรื่องของตะวันออก-ตะวันตกดังที่กล่าวมาข้างต้น รวมไปถึงความสับสน ปนเปื้อนในองค์ประกอบและความหมายของภาพ ซึ่งพบได้มากและชัดเจนในภาพโลโมที่เป็นการถ่ายภาพซ้อนหรือการถ่ายเบิ้ล เนื่องจากภาพจากการถ่ายภาพซ้อนของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่พบ เป็นภาพที่มีตำแหน่งที่ซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว และไม่มีเอกภาพ เป็นการซ้อนกันของภาพอย่างไร้ความหมาย ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว

4.1.5 มีลักษณะเชิงละเล่น (playfulness) ล้อเลียนแบบไม่วิพากษ์ (blank parody)

โดยการนำรูปแบบทางศิลปะในอดีตมาผสมผสานกัน โดยไม่เน้นถึงความลึกซึ้งทางความคิด (pastiche) ภาพโลโมที่ศึกษามีทั้งภาพของสิ่งธรรมดาสามัญ หรือสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันทั่วไป ไม่ใช่สิ่งซับซ้อนหรือสูงส่ง และสิ่งที่มีความสวยงาม มีความลุ่มลึกทางความคิด แต่การถ่ายภาพโลโมเป็นการถ่ายภาพแบบที่ไม่มีการจัดองค์ประกอบตามหลักการถ่ายภาพ เป็นการบันทึกภาพสิ่งที่ผู้ถ่ายภาพพบเจอ และต้องการจะถ่ายเพื่อความสนุก ผู้ถ่ายภาพสนุกกับการใช้กล้องโลโมที่ตนมีถ่ายภาพสิ่งที่ตนพบเห็น สนุกกับเทคนิคการสร้างสรรคภาพ และการได้ภาพที่แปลก ประหลาด ดูแตกต่างจากภาพทั่วไปมากกว่าที่จะต้องการภาพถ่ายที่สวยงามตามหลักการถ่ายภาพ หรือการถ่ายทอดความหมายของภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาพโลโมมักจะ

จากการศึกษาพบว่า ภาพโลโมและการถ่ายภาพโลโมเต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น และการล้อเลียน โดยสังเกตได้จากภาพที่ถ่ายออกมา มักจะเป็นภาพของสิ่งใกล้ตัวผู้ถ่ายภาพ หรือเป็นสิ่งที่ผู้ถ่ายภาพไปพบเจอ แม้จะเป็นสิ่งที่ไม่มีความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพหรือหลักการทางความงามใดๆ เลย แต่ผู้ถ่ายภาพก็ถ่ายภาพสิ่งนั้นมา เช่น ภาพของสายไฟฟ้าที่พาดผ่านต้นไม้ อย่างระเกะระกะและดูที่บตัน ภาพไม้หนึบผ้าที่วางอยู่บนโต๊ะไม้ธรรมดาๆ หรือ ภาพรองเท้าแตะเป็นต้น โดยที่ภาพทั้งหมดไม่มีองค์ประกอบด้านความงามตามหลักการถ่ายภาพเลย เช่นภาพที่ 25

ภาพที่ 25 ภาพสิ่งที่ไม่มีความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ

(กระตุ้ #15832, 3 พฤศจิกายน 2551)

จากกฎ 10 ข้อของโลโม คือ 1.พกกล้องโลโมของคุณไปทุกที่ 2.ใช้มันตอนไหนก็ได้ - ทั้งกลางวันและกลางคืน 3.โลโมไม่ใช่สิ่งสอดแทรก แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณ 4.ถ่ายจากเอว 5.เข้าใกล้วัตถุที่คุณต้องการความโลโม ให้ใกล้ที่สุดเท่าที่จะทำได้ 6.ไม่ต้องคิด 7.ทำให้เร็ว 8.คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม 9.และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน 10.ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรอก จะเห็นว่าเป็นกฎที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น การไม่จริงจังในการถ่ายภาพ เป็นการถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุก ไม่ต้องการการรับรู้และการตีความ

องค์ประกอบที่สับสน ปนเป� รวมๆ กันอยู่อย่างไม่ลงตัว ไม่ต้องการความรู้ หรือความคิดที่ซับซ้อน ในการถ่ายทอดและชื่นชม

มีการปฏิเสธศิลปะ (non-art หรือ anti-art) การล้อเลียน (parody) โดยการนำสิ่งที่เป็นชั่ว ตรงข้ามกับศิลปะ ซึ่งก็คือการถ่ายภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่นที่ไม่มีความลุ่มลึกทาง ความคิดมาจัดเป็นศิลปะ เช่นภาพที่ 24

ภาพที่ 24 ภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น

(กระตุ้ #16214, 24 พฤศจิกายน 2551)

ภาพที่ 24 เมื่อวิเคราะห์จากภาพจะเห็นว่าเป็นภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น เนื่องจากภาพนี้ เป็นภาพซ้อนที่มีองค์ประกอบซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว ไม่มีการจัดองค์ประกอบ ตามหลักการถ่ายภาพ ภาพที่ซ้อนทับกันดูไร้ความหมาย แสดงให้เห็นว่าผู้ถ่ายภาพไม่มีความตั้งใจ ที่จะถ่ายทอดความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพและการสื่อความหมายของภาพ อีกทั้งท่าทาง ของตัวบุคคลในภาพที่แสดงให้เห็นถึงการละเล่นด้วย

เมื่อนำกฎของโลโม 10 ข้อมาวิเคราะห์หาการละเล่นที่แฝงอยู่จะพบว่า

กฎข้อที่ 1 พกกล้องโลโมของคุณไปทุกที่ คือ การนำกล้องโลโมติดตัวไว้เสมอ เมื่อพบเจออะไรที่ต้องการถ่ายภาพ ก็ถ่ายได้ทันที ไม่จำเป็นที่จะต้องมีความตั้งใจหรือการวางแผนในการถ่ายภาพ สิ่งธรรมดาสามัญ หรืออะไรก็เป็นวัตถุในการถ่ายภาพได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งสวยงามที่มีความลุ่มลึกทางความคิด แสดงให้เห็นถึงการถ่ายภาพที่เป็นเหมือนการละเล่น เป็นการถ่ายภาพตามอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าหลักการถ่ายภาพ

กฎข้อที่ 2 ใช้มันตอนไหนก็ได้ – ทั้งกลางวันและกลางคืน คือ ใช้กล้องโลโมถ่ายภาพได้ทุกเมื่อ ทุกเวลา ไม่ต้องห่วงหรือกังวลเรื่องแสง ไม่ว่าแสงในขณะนั้นจะเป็นอย่างไรก็ถ่ายภาพโลโมได้ ซึ่งตามหลักการถ่ายภาพแล้ว แสงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการถ่ายภาพ แต่เมื่อเป็นการถ่ายภาพโลโมแล้ว คุณไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เลย แสดงให้เห็นความไม่ประณีตในการถ่ายภาพ และการถ่ายภาพเป็นเพียงการละเล่นเพื่อความสนุกที่ได้จากการถ่ายภาพ แต่ไม่ต้องการถ่ายทอดความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพหรือการสื่อความหมาย

กฎข้อที่ 3 โลโมไม่ใช่สิ่งสุดเทรค แต่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณ คือ ทำให้การถ่ายภาพโลโมกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน การถ่ายภาพโลโมกลายเป็นเหมือนกิจวัตรที่ต้องทำทุกวัน เป็นการพังทลายเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน เมื่อการถ่ายภาพไม่ใช่ศิลปะที่สูงส่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันก็ไม่ต้องมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความลุ่มลึกทางความคิดในการถ่ายภาพ แสดงให้เห็นความพยายามที่จะลดความเป็นศิลปะที่สูงส่ง ให้ร่วงหล่นลงมาเป็นเพียงแค่อุปกรณ์ประจำวัน และกลายเป็นการถ่ายภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่นที่ไม่จริงจังในระดับความคิด

กฎข้อที่ 4 ถ่ายจากเอว คือ ถ่ายภาพโดยไม่ต้องใช้ตาเล็งภาพ เพียงแค่ออกกล้องไว้ที่ระดับเอวแล้วกดชัตเตอร์ถ่ายภาพมา เป็นการถ่ายภาพที่ทั้งไม่มีและไม่สนใจความประณีต ไม่สนใจผลลัพธ์ที่จะตามมา แสดงให้เห็นถึงการละเล่นอย่างเด่นชัด เป็นการถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุกอย่างแท้จริง ไม่คำนึงถึงภาพที่จะถ่ายออกมาว่าจะถ่ายได้อะไรมาบ้าง

กฎข้อที่ 5 เข้าใกล้วัตถุที่คุณต้องการความโลโม ให้ใกล้ที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือ การถ่ายภาพจากระยะใกล้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ถ่ายภาพกับสิ่งที่ถ่ายหรือโดยเฉพาะกับการถ่ายภาพคน

คนที่ถูกถ่ายภาพกับผู้ถ่ายภาพจะต้องเข้าใกล้กัน และเมื่อเข้าใกล้กันย่อมเป็นการง่ายที่จะเกิดปฏิสัมพันธ์กันมากกว่าการถ่ายภาพจากระยะไกล

กฎข้อที่ 6 ไม่ต้องคิด คือ การถ่ายภาพแบบไม่ต้องคิดหรือคำนึงถึงสิ่งใดๆ เลย ไม่ว่าจะ เป็นหลักการถ่ายภาพ การถ่ายทอดความหมายของเนื้อหาภาพ หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ แสดงให้เห็นถึง การถ่ายภาพที่เป็นการถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุกเท่านั้น ไม่ต้องคิดหรือคำนึงถึงสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น จึงถ่ายภาพเพียงเพราะอยากถ่าย

กฎข้อที่ 7 ทำให้เร็ว คือ ใช้ความเร็วในการถ่ายภาพ แสดงให้เห็นถึงความไม่ประณีตในการถ่ายภาพ และเป็นการถ่ายภาพที่ถ่ายเพียงเพื่อความสนุก เป็นการถ่ายภาพที่เป็นเพียงการเล่น

กฎข้อที่ 8 คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม คือ การถ่ายภาพแบบที่ไม่ต้องวางแผน ไม่ต้องคิดถึงภาพที่จะถ่ายใดๆ ทั้งสิ้น แสดงให้เห็นถึงความไม่จริงจังในการถ่ายภาพ เป็นการถ่ายภาพที่ต้องการเพียง "ได้ถ่ายภาพ" ต้องการเพียงความสนุกที่ได้จากการกดชัตเตอร์ถ่ายภาพเท่านั้น เป็นการละเล่นอย่างหนึ่ง

กฎข้อที่ 9 และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน คือ ไม่สนใจว่าภาพที่ถ่ายออกมา นั้นจะเป็นอย่างไร แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญที่ความสนุกที่ได้กดชัตเตอร์ถ่ายภาพ ไม่คำนึงถึงภาพที่จะถ่ายออกมาว่าจะมีความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพหรือไม่ หรือมีเนื้อหาที่มีความหมายหรือไม่ เป็นการถ่ายภาพเพื่อความสนุกเท่านั้น

กฎข้อที่ 10 ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรือกฎ เป็นการปฏิเสธกฎทุกข้อที่กล่าวมา คือ ไม่ต้องให้ความสนใจกับอะไรทั้งนั้น ให้ถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุก ไม่ต้องใส่ใจกับกฎเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น แสดงให้เห็นถึงการถ่ายภาพที่เป็นการละเล่นอย่างชัดเจน

จากกฎ 10 ข้อที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาขยายความได้ดังนี้

การถ่ายภาพโลไม่เป็นการถ่ายภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการเล่น ไม่มีการจัดองค์ประกอบตามหลักการถ่ายภาพ ผู้ถ่ายภาพอยากถ่ายภาพเช่นไร ก็ถ่ายมา โดยไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพใดๆ เลย ภาพโลไม่ส่วนมากจึงเป็นภาพที่มีองค์ประกอบดูสับสน วุ่นวาย ขาดเอกภาพ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในกรณีของการถ่ายภาพซ้อน หรือที่ผู้ถ่ายภาพโลโมเรียกว่าการถ่ายเบิ้ล ซึ่งพบว่าภาพโลโมที่เป็นภาพซ้อนส่วนมากจะมีตำแหน่งการซ้อนทับกันอย่างไม่ลงตัว และเป็นการซ้อนกันอย่างไร้ความหมาย ในการถ่ายภาพซ้อนตามหลักการถ่ายภาพ จะต้องมีการวางแผนหรือการคาดคะเนตำแหน่งของการซ้อนภาพไว้ล่วงหน้า ภาพซ้อนที่ถ่ายออกมาจึงจะมีตำแหน่งการซ้อนทับกันอย่างลงตัวและกลมกลืน เป็นการซ้อนทับกันอย่างสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ หรือเป็นการซ้อนทับกันอย่างมีความหมายของเนื้อหาภาพ แต่กรณีของภาพโลโมแล้ว เป็นการถ่ายภาพซ้อนที่ไร้กฎเกณฑ์

ไม่มีความประณีตในการถ่ายภาพ ผู้ถ่ายภาพจะถ่ายภาพทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพ แม้ปัจจัยที่สำคัญในการถ่ายภาพหลายอย่างจะไม่เอื้ออำนวย ไม่ว่าจะเป็นแสง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายภาพ เช่น ถ่ายภาพในที่ที่อับแสง ถ่ายภาพในวันที่ฟ้าปิด ส่งผลให้ได้ภาพที่มีมืดทึบ ขาดความคมชัด ถ่ายทอดสีสันทันและรายละเอียดได้ไม่ดี ไม่มีความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ หรือไม่เลือกเวลาในการถ่ายภาพ ซึ่งโดยปกติเวลาที่เหมาะแก่การถ่ายภาพคือ ช่วงเช้าและช่วงบ่ายแก่ๆ ซึ่งจะมีทิศทางและกำลังของแสงที่สวยงามและเหมาะกับการถ่ายภาพตามหลักการถ่ายภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการถ่ายภาพโลโมเช่นนี้ เป็นการถ่ายภาพที่ไม่มี ความตั้งใจในการถ่ายทอดความสวยงามของภาพถ่ายตามหลักการถ่ายภาพเลย เพราะหากมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความสวยงามของภาพถ่ายตามหลักการถ่ายภาพแล้ว ผู้ถ่ายภาพจะต้องมีการจัดองค์ประกอบภาพตามหลักการถ่ายภาพ และมีความประณีตในการถ่ายภาพ แต่จากลักษณะการถ่ายภาพของผู้ถ่ายภาพโลโมแล้ว พบว่า เป็นการถ่ายเพียงเพื่อความสนุก ผู้ถ่ายภาพสนุกกับการใช้กล้องโลโมที่ตนมีอยู่ ถ่ายภาพทุกสิ่งที่ตนพบ และถ่ายภาพทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพ ไม่ว่าจะปัจจัยในการถ่ายภาพตามหลักการถ่ายภาพจะเอื้ออำนวยหรือไม่ก็ตาม

จากการศึกษาพบว่า การเลือกใช้กล้องถ่ายภาพที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ใช้ในการถ่ายภูม่านั้นมีลักษณะที่คล้ายกันคือ ให้ภาพที่มีการถ่ายทอดสีสันทันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน แต่ความผิดเพี้ยนนี้ ไม่ได้ช่วยเสริมสร้างความหมายอะไรให้แก่ภาพถ่ายเลย รวมถึงการถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์ นอกจากจะไม่ช่วยเสริมสร้างความหมายให้แก่ภาพถ่ายแล้ว การถ่ายภาพอย่างไร้กฎเกณฑ์ยังทำให้ภาพที่ได้ออกมานั้นเป็นภาพที่ไร้ความหมายอีกด้วย เนื่องจากการถ่ายภาพที่ไม่ยึดถือหรือปฏิบัติตามหลักการใดๆ ภาพที่ถ่ายออกมาจึงไม่สามารถสื่อสารเนื้อหาของภาพให้คนทั่วไปเข้าใจได้

นอกจากนี้การใช้สีลาที่หลายหลายในการถ่ายภาพโลโม ไม่ว่าจะ เป็น ตัวกล้องและการใช้ กล้องโลโม การถ่ายภาพแบบไร้กฎเกณฑ์ กระบวนการถ่ายภาพแบบพิเศษต่างๆ และกระบวนการเกี่ยวกับฟิล์ม เพื่อให้ได้ภาพโลโมที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไปนั้น ไม่ได้ช่วยเสริมสร้างเนื้อหาหรือความหมายใดๆ แก่ภาพเลย และยังทำให้ภาพดูสับสน วุ่นวายกว่าเดิมอีกด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าการถ่ายภาพอย่างไร้กฎเกณฑ์ ภาพโลโมที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไปนี้ เป็นการถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุก และเป็นเพียงการละเล่นของผู้ถ่ายภาพโลโมเท่านั้น เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากภาพโลโมรวมทั้งแนวทางการในถ่ายภาพโลโม คือ กฎ 10 ข้อของโลโม โดยเฉพาะกฎข้อ 10 แล้ว พบว่า การถ่ายภาพโลโมนี้ เป็นการถ่ายภาพที่ผู้ถ่ายภาพต้องการเพียงได้ถ่ายภาพ ได้สนุกกับการกดชัตเตอร์ถ่ายภาพ แต่ไม่คำนึงถึงผลลัพธ์หรือภาพที่จะถ่ายออกมาเลย

4.1.6 ไม่เคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์ที่เคยปฏิบัติมา (violate the traditional rule)

ในการถ่ายภาพนั้น เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่ามีหลักปฏิบัติหรือกฎเกณฑ์ที่นักถ่ายภาพต่างยึดถือ และปฏิบัติตาม นั่นก็คือ หลักการถ่ายภาพ ซึ่งมีกฎเกณฑ์ต่างๆ มากมายให้นักถ่ายภาพปฏิบัติตาม และจะส่งผลให้ภาพถ่ายที่ปฏิบัติตามหลักการนั้นเป็นภาพถ่ายที่มีความสวยงามตามหลักสากลนิยม และสามารถสื่อสารความหมายให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากมีบรรทัดฐานหรือเกณฑ์เดียวกันในการตัดสินความงามและการตีความหมาย

ภาพโลโมและการถ่ายภาพโลโมเป็นภาพถ่ายและการถ่ายภาพที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพถ่ายและการถ่ายภาพทั่วไป คือ ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะ เป็นหลักการถ่ายภาพและการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นหลักสากลที่คนส่วนใหญ่ยึดถือและปฏิบัติตาม หรือแม้แต่กฎ 10 ข้อของโลโมเอง เนื่องจากในข้อสุดท้ายของกฎโลโมได้บอกไว้ว่า "ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรอก" ส่งผลให้ภาพโลโมและการถ่ายภาพโลโมไม่สามารถใช้หลักการหรือบรรทัดฐานใดๆ มาตัดสินคุณค่าหรือความงามของภาพโลโมได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากกฎ 10 ข้อของโลไม่จะพบว่าเป็นกฎที่สนับสนุนความไม่เคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์ที่เคยปฏิบัติมา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กฎข้อที่ 4 ถ่ายจากเฮว คือ การถือกล้องไว้ที่ระดับเฮว แล้วกดชัตเตอร์ถ่ายภาพโดยที่ไม่ต้องใช้ตาเล็งภาพ ขัดกับหลักการถ่ายภาพที่จะต้องเล็งภาพ และจัดองค์ประกอบภาพให้ดีก่อนถ่ายภาพทุกครั้ง

กฎข้อที่ 6 ไม่ต้องคิด คือ การถ่ายภาพแบบไม่ต้องคิด ขัดกับหลักการถ่ายภาพที่ก่อนถ่ายภาพทุกครั้งผู้ถ่ายภาพต้องคิด วางแผนการถ่ายภาพ จัดองค์ประกอบภาพให้ดี รวมทั้งคิดถึง การสื่อความหมายของภาพที่จะถ่ายออกมาก่อนจึงจะกดชัตเตอร์ถ่ายภาพทุกครั้ง

กฎข้อที่ 8 คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม คือ การถ่ายภาพแบบที่ไม่ต้องวางแผน ไม่ต้องคิดถึงภาพที่จะถ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ขัดกับหลักการถ่ายภาพที่ต้องคิด วางแผนการถ่ายภาพ จัดองค์ประกอบภาพ รวมทั้งคิดถึง การสื่อความหมายของภาพที่จะถ่ายออกมา ก่อนจึงจะกดชัตเตอร์ถ่ายภาพทุกครั้ง

กฎข้อที่ 9 และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน คือ ไม่สนใจว่าภาพที่ถ่ายออกมา นั้นจะเป็นอย่างไร ขัดกับหลักการถ่ายภาพที่ต้องตรวจสอบภาพที่ถ่ายออกมาว่าเป็นไปตามที่ผู้ถ่ายภาพต้องการหรือยัง องค์ประกอบภาพ การสื่อความหมายของภาพใช้ได้หรือไม่

กฎข้อที่ 10 ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรือก เป็นการย้อนกลับกฎทุกข้อที่กล่าวมา คือ ไม่ต้องให้ความสนใจกับอะไรทั้งนั้น ให้ถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุก ไม่ต้องใส่ใจกับกฎเกณฑ์ใดๆ ทั้งสิ้น ขัดกับหลักการถ่ายภาพ ที่จะต้องยึดถือหลักการถ่ายภาพตามแบบสากลนิยมเป็นแนวทางในการถ่ายภาพ เพื่อให้ได้ภาพที่มีความสวยงามตามหลักสากลนิยม และสามารถสื่อความหมายให้คนทั่วไปเข้าใจได้ง่ายเนื่องจากใช้หลักการหรือบรรทัดฐานเดียวกันนั่นเอง

จากหลักการของแนวคิดหลังสมัยใหม่คือ ปฏิเสธสิ่งที่เชื่อว่าเป็นความจริงแท้ โดยมีแนวคิดใหม่ที่ว่าไม่มีข้อเท็จจริงใดเป็นความจริงใช้ได้กับทุกเหตุการณ์ ทุกเวลา ทุกโอกาส ทั้งนี้ได้หมายความว่าไม่ยอมรับความเป็นเหตุ เป็นผล หรือความจริง แต่เชื่อว่าความจริงนั้นไม่ใช่ข้อสรุปเดียว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของผู้ถ่ายภาพโลไม่ คือ ไม่เชื่อว่าหลักการถ่ายภาพจะเป็นหลักการที่ใช้ได้กับการถ่ายภาพทุกประเภท โดยเฉพาะการถ่ายภาพโลไม่ การตัดสินใจคุณค่า และความ

สวยงามของภาพโลโมจึงไม่ยึดถือ หรือปฏิบัติตามหลักการถ่ายภาพแบบสากลนิยม แต่ผู้ถ่ายภาพโลโมไม่สามารถตั้งหลักแห่งคุณค่า และความงามของภาพถ่ายในแบบฉบับของตนได้ แต่ก็ไม่ได้ถือว่าความคิดตนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นหรือเป็นสิ่งที่ถูกต้องเด็ดขาดที่สุด และยอมรับในหลักการหรือบรรทัดฐานในการชมภาพโลโมของผู้อื่นเป็นคนๆ ไป

ดังจะเห็นได้จากการโพสต์ชมภาพโลโมของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ซึ่งมักจะกล่าวชมลอยๆ แต่ไม่ได้บอกว่าสวยอย่างไร หรือไม่ได้มีการยกหลักการใดๆ มาโพสต์ รวมทั้งไม่มีการวิจารณ์ภาพผู้อื่นด้วยความคิดเห็นส่วนตัว เนื่องจากยอมรับในบรรทัดฐานของแต่ละคนซึ่งย่อมแตกต่างกันไป ซึ่งเป็นผลพวงมาจากแนวคิดที่เชื่อว่าไม่มีหลักแห่งความงามใดเป็นข้อสรุปเดียวที่ใช้ได้กับภาพโลโมทุกภาพหรือผู้ถ่ายภาพโลโมทุกคน

การปฏิเสธแนวคิดแบบดั้งเดิมที่คนส่วนใหญ่ยึดถือหรือปฏิบัติที่พบมากในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การไม่ปฏิบัติตามหลักการถ่ายภาพ ทั้งเรื่องการถ่ายทอดความงามตามหลักการถ่ายภาพ และการสื่อความหมายของภาพ ดังจะเห็นได้ว่าภาพโลโมเป็นภาพถ่ายประเภทที่ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดองค์ประกอบภาพตามหลักการถ่ายภาพเลย ภาพโลโมจึงเป็นภาพที่มีองค์ประกอบไม่ลงตัวขาดเอกภาพมีความสับสน ปนเปื้อน ดูเป็นภาพที่ไร้ความหมาย

4.1.7 ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกในการสื่อสาร (emphasize on feeling and emotion)

ภาพโลโมและการถ่ายภาพโลโม เป็นภาพถ่ายและแนวทางการถ่ายภาพที่ให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากภาพโลโมและการถ่ายภาพโลโมที่เน้นการให้ความสำคัญที่รูปแบบมากกว่าเนื้อหา คือ เน้นที่การถ่ายภาพที่ไร้กฎเกณฑ์ การเลือกใช้กล้องในการถ่ายภาพ ภาพที่มีสีฉูดฉาดและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน ภาพที่มีความแปลกประหลาด แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไป และการถ่ายภาพโลโมที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่นดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว พบว่า ในการถ่ายภาพโลโมนั้น ผู้ถ่ายภาพจะถ่ายภาพทุกสิ่ง ในทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพ โดยไม่คำนึงถึงภาพถ่ายที่จะถ่ายออกมา

เมื่อนำภาพโลโมที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มาพิจารณารูปแบบ พบว่า ภาพโลโมเป็นภาพที่ไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพตามหลักการถ่ายภาพ ผู้ถ่ายภาพต้องการถ่ายภาพเช่นไรก็ถ่ายมาเช่นนั้น หรือบางครั้งยังเป็นการถ่ายภาพจากระดับเอว หรือการถ่ายภาพแบบไม่ใช่ตาเล็งอีกด้วย

แสดงให้เห็นว่าไม่มีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความสวยงามของภาพถ่ายตามหลักการถ่ายภาพ แต่เป็นการถ่ายภาพตามอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะนั้นๆ ที่อยากถ่ายภาพเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัวของตนเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของภาพโลไม่เพื่อหาความหมาย จะพบว่า เป็นภาพที่ไร้ความหมาย สืบเนื่องมาจากการถ่ายที่ไร้กฎเกณฑ์ และเมื่อไร้กฎเกณฑ์ที่จะเป็นกรอบหรือแนวทางในการถ่ายภาพและการสื่อความหมาย ทุกอย่างจึงเป็นไปตามอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวของผู้ถ่ายภาพ การตีความจึงเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น หรือหากจะมีการตีความก็เป็นไปตามอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวของผู้ชมภาพแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีบรรทัดฐานหรือเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่า ตีความแตกต่างกันไป

ภาพที่ 26 ภาพที่ไม่มีความตั้งใจในการถ่ายทอดความงามตามหลักการถ่ายภาพและการสื่อความหมาย

(กระตุ้ #16322, 1 ธันวาคม 2551)

ภาพที่ 26 เป็นภาพเส้นของแสงไฟที่ไม่มีการจัดองค์ประกอบภาพตามหลักการถ่ายภาพ และโดยปกติทั่วไปในการถ่ายภาพเส้นของแสงไฟเช่นนี้ ผู้ถ่ายภาพจะนิยมใช้ขาตั้งกล้องในการ

ถ่ายภาพ เพื่อให้ได้ภาพที่มีเส้นแสงไฟที่เป็นเส้นตรงสวยงาม ไม่หยิกงอเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ถ่ายภาพนี้ไม่ได้มีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความสวยงามของภาพนี้ตามหลักการถ่ายภาพเลย ผู้ถ่ายภาพถ่ายภาพนี้เมื่อเกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพ

เมื่อดูที่ความหมายของภาพพบว่า ผู้ถ่ายภาพไม่ต้องการการตีความความหมายของภาพนี้เลย เนื่องจากภาพนี้มีองค์ประกอบที่สับสน วุ่นวาย เมื่อชมภาพแล้วไม่สามารถเข้าใจได้ว่าผู้ถ่ายภาพต้องการสื่อสารอะไร เป็นการถ่ายภาพเพื่อตอบสนองอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพที่ต้องการเพียงจะถ่ายภาพ แต่ไม่ต้องการเหตุผล หลักการหรือการตีความใดๆ มารองรับ การสื่อสารของภาพนี้จึงเป็นไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพเป็นหลัก

เมื่อนำกฎ 10 ข้อของโลโมมาพิจารณา พบว่ามีการสนับสนุนการใช้อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวแฝงอยู่ด้วย ดังนี้

กฎข้อที่ 1 พกกล้องโลโมของคุณไปทุกที่ คือ พร้อมทั้งจะถ่ายภาพโลโมเสมอ เมื่อเกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพก็จงถ่ายภาพได้เลย ไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งใด

กฎข้อที่ 2 ใช้มันตอนไหนก็ได้ – ทั้งกลางวันและกลางคืน คือ ให้ถ่ายภาพโลโมทุกครั้งที่เกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพ ไม่ว่าจะตอนนั้นจะเป็นเวลาอะไร จะมีแสงหรือไม่ แสงจะเป็นอย่างไรก็ไม่ต้องใส่ใจ

กฎข้อที่ 4 ถ่ายจากเอว คือ ไม่ต้องเล็งภาพ ไม่ต้องสนใจว่าจะถ่ายได้อะไร ถ้าเกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพก็เพียงแค่อยกภาพมา ปลอ่ยให้อารมณ์ ความรู้สึกทำงานแทนสายตา

กฎข้อที่ 6 ไม่ต้องคิด คือ ไม่ต้องคำนึงว่าจะถ่ายภาพอะไร อย่างไร ถ้าเกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพก็เพียงแค่อกดชัตเตอร์ถ่ายภาพมา ปลอ่ยอารมณ์ ความรู้สึกให้ทำงานแทนสมองหรือหลักการและเหตุผล

กฎข้อที่ 8 คุณไม่จำเป็นต้องรู้ล่วงหน้าว่าคุณจะถ่ายได้อะไรในฟิล์ม คือ ถ่ายภาพทันทีที่เกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพ ไม่ต้องรู้ว่าถ่ายอะไร อย่างไร ไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะถ่าย ขอเพียงได้กดชัตเตอร์ถ่ายภาพมาเพื่อตอบสนองความต้องการก็เพียงพอแล้ว

กฎข้อที่ 9 และคุณก็ไม่จำเป็นต้องรู้หลังจากถ่ายเช่นกัน คือ ไม่ต้องสนใจว่าภาพที่ถ่ายมาคืออะไร หรือถ่ายได้อะไรมา เพราะเพียงแคได้กดชัตเตอร์ถ่ายภาพไปก็เป็นการตอบสนองความต้องการของอารมณ์ ความรู้สึกแล้ว

กฎข้อที่ 10 ไม่ต้องห่วงเรื่องกฎหรอก คือ ปฏิเสธกฎเกณฑ์ทุกอย่าง รวมทั้งกฎของโลไม่เอง ทุกข้อที่กล่าวมาข้างต้น ไม่ต้องสนใจอะไรทั้งสิ้น จงถ่ายภาพเพียงเพราะเกิดความรู้สึกว่าอยากถ่ายภาพ และจงถ่ายภาพทุกสิ่ง ในทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าอยากถ่าย การถ่ายภาพไม่ต้องการหลักการ หรือเหตุผลใดๆ มาสนับสนุนหรือรองรับ

จากการศึกษารูปแบบและเนื้อหาของภาพโลไม่ในครั้งนี่ยังพบอีกว่า การที่ภาพโลไม่มีความผิดเพี้ยน มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไป เช่น มีสีส้มและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน มีขอบภาพมืด มีลักษณะภาพที่แปลก ประหลาดนั้น เป็นความต้องการที่ผู้ถ่ายภาพต้องการใช้ลีลาที่หลากหลายของการถ่ายภาพโลไม่ เพียงเพื่อสร้างความแปลกแตกต่างให้กับภาพถ่ายของตนเท่านั้น เป็นการถ่ายภาพที่ให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวเป็นหลัก คือ พอใจที่จะได้ภาพที่มีความแปลก แตกต่างเท่านั้น แต่ไม่สนใจว่าจะถ่ายได้อะไรมา และไม่ได้คำนึงถึงความหมายของเนื้อหาของภาพที่จะสื่อออกมา

ทั้งหมดนี้เป็นผลจากการแตกแยกย่อยของอารมณ์ความรู้สึกของคนในสังคม และเครื่องบ่งชี้ทางศิลปะ ที่มีการล้มล้างหรือปฏิเสธรูปแบบดั้งเดิม แล้วตกแต่งใหม่ด้วยหลักใหญ่จากชีวิตส่วนบุคคลและสังคมที่ถือความพอใจเป็นที่ตั้ง ส่งผลให้เกิดการสื่อสารที่ใช้อารมณ์ความรู้สึกเป็นหลัก ไม่ต้องการหลักการหรือเหตุผลใดๆ มาสนับสนุนหรือรองรับ ความหมายของเนื้อหาของภาพและการตีความไม่ใช่สิ่งจำเป็น การตีความเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล ที่แตกต่างกันไป

ผู้ถ่ายภาพสนุกกับการถ่ายภาพทุกสิ่งที่ได้พบเจอ และถ่ายภาพทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพ มากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาหรือความหมายของภาพถ่าย การใช้ลีลาของการถ่ายภาพโลไม่ที่หลากหลายก็เป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการที่จะได้ภาพที่แปลก ประหลาด และดูแตกต่างจากภาพทั่วไปเท่านั้น ไม่ได้ต้องการความหมายจากภาพโลไม่หรือจากลีลาที่หลากหลายเหล่านี้ การถ่ายภาพและการสื่อสารของภาพโลไม่จึงเป็นไปตามอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ถ่ายภาพที่เป็นความพึงพอใจส่วนบุคคลเป็นหลัก

4.1.8 สรุป ลักษณะหลังสมัยของภาพโลโม

ลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏอยู่ในภาพโลโม คือ ความแปลก แหวกแนวของภาพโลโม ที่ทำให้ภาพโลโมแตกต่าง และโดดเด่นจากภาพถ่ายทั่วไป ซึ่งความแปลกนี้ เกิดขึ้นจากการใช้เทคนิคการถ่ายภาพ และกระบวนการพิเศษต่างๆ เกี่ยวกับฟิล์มถ่ายภาพอันเป็นการผลิตซ้ำ โดยการนำมาใหม่ของเทคนิคและกระบวนการถ่ายภาพด้วยฟิล์ม เช่น กระบวนการถ่ายภาพซ้อน หรือกระบวนการล้างฟิล์มแบบครอสโพรเซส ซึ่งสำหรับผู้ถ่ายภาพโลโม ถือว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความแปลกใหม่ และการนำใหม่ โดยการนำกล้องยุคเก่ามาใช้ในการถ่ายภาพโลโม เพื่อทำให้เกิดภาพที่มีความแปลก แหวกแนว อันเป็นผลมาจากคุณสมบัติของกล้องแต่ละชนิด ซึ่งมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากกล้องถ่ายภาพที่คนในยุคปัจจุบันนิยมใช้กัน และการใช้กล้องถ่ายภาพที่มาจากยุคเก่านี้ ยังช่วยสร้างภาพลักษณะของผู้ถ่ายภาพโลโมให้เกิดความแปลก และแตกต่างจากผู้ถ่ายภาพทั่วไปอีกด้วย ซึ่งเป็นการใช้กล้องถ่ายภาพในเชิงสัญลักษณ์ รวมทั้งการทำใหม่ โดยการนำรูปแบบกล้องจากยุคเก่ามาผลิตใหม่ และนำมาใช้ในการถ่ายภาพโลโมอีกครั้ง ซึ่งนอกจากจะเป็นความต้องการคุณสมบัติพิเศษของกล้องถ่ายภาพแล้ว ยังเป็นการใช้กล้องถ่ายภาพเพื่อช่วยสร้างภาพลักษณะของผู้ถ่ายภาพโลโมให้เกิดความแปลก และแตกต่างจากผู้ถ่ายภาพทั่วไปอีกเช่นกัน จนกลายมาเป็นรูปแบบหนึ่งของการถ่ายภาพโลโมที่ต้องใช้กล้องที่มีความแปลก และแตกต่างจากกล้องที่คนทั่วไปนิยมใช้ในการถ่ายภาพในปัจจุบัน

นอกจากนี้ จะพบเสมอว่า สิ่งที่ผู้ถ่ายภาพโลโมนำมาเป็นวัตถุในการถ่ายภาพ มักจะเป็นสิ่งที่คนทั่วไปมองข้าม เช่น สิ่งของในชีวิตประจำวัน หรือแม้แต่สิ่งที่คนทั่วไปมองว่าเป็นข้าวตรงข้ามกับศิลปะ เช่น สิ่งสกปรก หรือขยะ รวมทั้งการที่ผู้ถ่ายภาพโลโมถ่ายภาพทุกสิ่ง ในทุกเมื่อที่เกิดความรู้สึกว่าต้องการถ่ายภาพ แสดงให้เห็นถึงการทำให้ชีวิตประจำวันกลายมาเป็นศิลปะ

ในส่วนของเนื้อหาของภาพโลโม จะพบว่า ภาพโลโมเป็นภาพถ่ายประเภทที่ไม่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของภาพ โดยจะสังเกตได้ทั้งจากกฎของโลโมที่แสดงความไม่ใส่ใจกับสิ่งที่จะถ่ายภาพมาได้ และทั้งจากการวิเคราะห์ภาพโลโม ที่จะพบเสมอว่า ภาพโลโมเป็นภาพที่ไม่ต้องการการตีความ ไม่ต้องการการวิพากษ์ วิจัยด้วยหลักการใดๆ เนื้อหาของภาพโลโมจะปรากฏอยู่ในรูปแบบของภาพที่ไม่สามารถอธิบายด้วยหลักการถ่ายภาพ หรือหลักการใดๆ ได้ เป็นภาพถ่ายประเภทที่ไม่ต้องการถ่ายทอดความสวยงามตามหลักการถ่ายภาพ แต่เน้นที่ความเป็นอิสระของผู้ถ่ายภาพ และมักจะมีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกัน จนกลายมาเป็นรูปแบบหรือสิ่งที่แสดงความเป็นโลโม ที่ผู้ถ่ายภาพโลโมให้ความนิยมและประเพณี ปฏิบัติ คือ ภาพโลโมต้องเป็น

ภาพที่มีความแปลก แหวกแนว มีสีสันและการถ่ายทอดรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน มีขนาดภาพที่แปลกประหลาด เรื่องของความหมายภาพไม่ใช่สิ่งสำคัญ และต้องใช้กล้องถ่ายภาพที่มีความแตกต่างจากกล้องถ่ายภาพที่คนทั่วไปใช้ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญที่รูปแบบหรือสิ่งที่แสดงความเป็นโลไม่ดังกล่าวมาแล้ว มากกว่าเนื้อหาหรือความหมายของภาพ

จากรูปแบบของภาพโลไม่ ที่ไม่ต้องการถ่ายทอดความงามของภาพถ่ายตามหลักการถ่ายภาพ รวมทั้งการที่ภาพโลไม่ไม่ต้องการการสื่อความหมายหรือการตีความใดๆ แสดงให้เห็นว่าการถ่ายภาพโลไม่ เป็นการถ่ายภาพเพียงเพื่อความสนุกสนานที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น เป็นเพียงการกระทำไปตามอารมณ์ ความรู้สึก ของผู้ถ่ายภาพ โดยมีกระบวนการถ่ายภาพที่เน้นความเป็นอิสระแบบ "don't think just shoot" ซึ่งก็คือ การถ่ายภาพที่เน้นความเป็นอิสระ มีลักษณะของการละเล่น ความไม่จริงจัง การไม่ใส่ใจกับหลักการหรือหลักปฏิบัตินิยมของคนทั่วไปในสังคมเกี่ยวกับการถ่ายภาพ ความงาม ศิลปะ หรือการสื่อความหมายใดๆ และการให้ความสำคัญที่อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวของผู้ถ่ายภาพโลไม่เป็นหลักสำคัญ

จากการวิเคราะห์ภาพโลไม่ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้จำนวน 295 ภาพ ทำให้พบลักษณะร่วมของภาพโลไม่ และสามารถสรุปเป็นคุณลักษณะ (attribute) ของภาพโลไม่ได้ว่า ต้องเป็นภาพที่มีความแปลก แตกต่าง การถ่ายภาพโลไม่เป็นไปเพียงเพื่อความสนุกสนาน เป็นการทำตามความพึงพอใจ อันมีอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวของผู้ถ่ายภาพเป็นที่ตั้ง ซึ่งเป็นลักษณะของหลังสมัยใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ลักษณะหลังสมัยใหม่ในการถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com

4.2.1 ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน (boundary blur between art and daily life)

จากการวิเคราะห์การโพสต์ข้อความถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่ามีการกล่าวชื่นชมความสวยงามของภาพโลโมอยู่มากมาย แม้ว่าสิ่งที่คุณถ่ายภาพใช้เป็นวัตถุในการถ่ายภาพจะเป็นเพียงสิ่งของธรรมดาๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่สิ่งสูงส่ง หรือสิ่งสวยงามที่มีความลุ่มลึกทางความคิด หรือแม้แต่สิ่งที่เป็นชั่วคราวข้ามกับศิลปะ เช่น สิ่งสกปรก กองขยะ รองเท้าแตะ หรือขวดน้ำพลาสติก เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มองว่าทุกสิ่งสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นภาพถ่ายที่มีความสวยงามทางศิลปะได้ ไม่เว้นแม้แต่สิ่งที่คนทั่วไปมองข้าม และไม่คิดว่าจะสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะได้ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้จึงเท่ากับว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ได้ทำลายเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวันลง และมองว่าทุกสิ่งล้วนเป็นศิลปะ ดังนั้นเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวันจึงเลือนหายไป ดังที่กล่าวมาในการวิเคราะห์ภาพโลโมในหัวข้อ 4.1.2 ไปแล้ว

ภาพที่ 27 ภาพวัตถุที่เป็นสิ่งของในชีวิตประจำวัน

(กระตุ้ #16548, 15 ธันวาคม 2551)

ข้อความที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com รายอื่น ๆ เข้ามาโพสต์กล่าวชื่นชมความสวยงามของภาพโลโมในกระทู้ #16548

“สวยมากเลยครับ”

(bizard_p, 16 ธันวาคม 2551)

“งามเชียวดี”

(livertor, 16 ธันวาคม 2551)

“สวยหมดเลย ชอบ”

(bam_bam, 16 ธันวาคม 2551)

4.2.2 ไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยม

(boundary blur between high culture and popular culture)

จากการวิเคราะห์การโพสต์ข้อความถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ทำให้ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยมเลือนหายไป โดยการที่ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ให้ความสำคัญที่รูปแบบ ซึ่งในที่นี้คือ สิ่งที่แสดงความเป็นโลโม ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้กล้องถ่ายภาพ และลักษณะของภาพโลโมที่มีการถ่ายทอดสีสันและรายละเอียดที่ผิดเพี้ยน มากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาหรือความหมายของภาพที่จะถ่ายออกมา ดังจะเห็นได้จาก การโพสต์ถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com มักจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการเลือกซื้อกล้อง การใช้งานกล้อง และกระบวนการเกี่ยวกับฟิล์มรวมถึงสถานที่ล้าง-สแกนฟิล์ม แต่ไม่พบว่ามีกระทู้ถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาหรือแนวคิดในการถ่ายภาพ เช่น

คำถามกระทู้ #15830

“อยากถามถึง filter fisheye ของ holga120 หน่อยครับ

ใครมีตัวอย่างของภาพที่ถ่ายโดยใช้ holga120 ที่ใส่ filter fisheye ขอชมหน่อยครับพอดี

อยากจะทำแต่กลัวถ่ายมาแล้วมันไม่เหมือน fisheye ทั่วๆอะครับ”

(unyp, 3 พฤศจิกายน 2551)

คำตอบที่ผู้ใช้บริการรายอื่น ๆ โพสต์ตอบ

“ไม่เหมือนแน่ครับ

คือ มันไม่โค้งมากขนาดนั้น แต่ก็พอใช้ได้ ราคาถูกกว่าเยอะครับ

ชื่อ fisheye จะถูกกว่าปะครับ”

(s_wanasri, 3 พฤศจิกายน 2551)

“แต่ไม่หลากหลายเท่า holga120

ผมเข้าใจถูกปะ”

(bk_hiphop, 3 พฤศจิกายน 2551)

“เราก็ซื้อมาอ่า แต่ยังไม่ได้ลองถ่ายเลย

เพื่อนก็บอกเหมือนกัน ภาพจะไม่โค้งเท่า นู๋

พอดูไถ่ๆ”

(Mixzer, 3 พฤศจิกายน 2551)

คำถามกระทู้ #16539

“เซนลาดพร้าว ใครเป็นขาประจำแถวนั้นช่วยผมที
อยากรู้ว่า แถวนั้นล้างครอส+สแกน เท่าไหร่หรือครับ
ขอบคุณครับ”

(หมาไม้, 15 ธันวาคม 2551)

คำตอบที่ผู้ใช้บริการรายอื่น ๆ โพสต์ตอบ

“ฟิล์ม 135 ล้างและสแกน ม้วนละ 60 ค่ะ คัลเลอร์ อิมเมจ

ร้านนี้ชอบผิดเวลานิดหน่อย ล้างที่ที่ก็ก็ต้องรอเสมอ แต่ก็พอได้ เนื่องจากราคาไม่แพง
และก็สะดวกเวลาไปล้าง ส่งล้างไปเดินเล่น และก็กลับมาเอา เมื่อเร็ว ๆ นี้ต้องโทรไปก่อนไป
รับ แต่ถึงโทรไปก่อนก็รออยู่ดี รวมแล้วใช้เวลา 2 ชั่วโมงประมาณนั้นค่ะ”

(aero, 15 ธันวาคม 2551)

"ออยก็ไปคัลเลอร์อิมเมจคะ เพราะไม่รู้ร้านอื่น ยังไง
ล้างนี้ตั้งแต่ม้วนแรก ยันม้วนสาม
เอาไปล้าง สามทุม บอก หัวทุม
ล่อไป จะเที่ยงคืนอยู่ละ
เลทบอยแต่ตีมี เซ็นทรัลให้เดิน"

(pimtisa, 16 ธันวาคม 2551)

คำถามกระทู้ #16674

"พี่ๆ ๗๗ ผมจะเริ่มเล่น 4ตา จะควร ทำใ้ก่อนหลัง
ละขอป้ติบัญญัติ
เอา เป็นวิธีใ้การเก็บรักษา ใช้film ชนิดไหน??
ยังงี้คับ"

(บัว, 22 ธันวาคม 2551)

คำตอบที่ผู้ใ้บริการรายอื่น ๆ โฟสต์ตอบ

"มีกล้องแล้วรียัง ถ้ายังไม่มียกหาข้อมูลกล้องตัวนี้ก่อน
ถ้ามีแล้วก็เอาฟิล์มใส่แล้ว ออกไปถ่ายรูปซะ
เวลาไม่ใ้แฟลชก็ปิดซะ อย่าเปิดแช่ไว้
ถ่ายเสร็จก็จะเช็ดทำความสะอาด ก็ด้วยผ้าแห้ง
เก็บไว้ในที่ปลอดภัย
จะใ้ฟิล์มตัวไหน ก็ได้ที่เราชอบ
ไปตามคนขายได้ว่าตัวไหนใ้โทนสีอะไร"

(good day, 22 ธันวาคม 2551)

"ปกติที่ถ่ายกันก็ใ้ ฟิล์มปกติอะคับ iso เยอะๆไว้ก่อน
แล้วเวลาอัดก็ ตามร้านทั่วไปเลยคับ"

(เด็กหลง, 22 ธันวาคม 2551)

จากตัวอย่างกระทู้ที่ยกมา จะเห็นว่า ผู้ใ้บริการ www.lomothai.com ใ้ความสำคัญกับ
รูปแบบ หรือสิ่งที่แสดงความเป็นโลโม คือ มักมีผู้ใ้บริการโฟสต์ตั้งคำถาม-คำตอบเกี่ยวกับกล้องที่

ใช้ในการถ่ายภาพ กระบวนการเกี่ยวกับฟิล์มและสถานที่ล้าง-สแกนฟิล์ม แต่ไม่พบว่ามีการตั้งคำถาม-คำตอบเกี่ยวกับหลักการถ่ายภาพหรือการสื่อความหมายใดๆ เลย แสดงให้เห็นว่าไม่มีความใส่ใจในเนื้อหาของหรือความหมายของภาพที่จะถ่ายออกมา ผู้ให้บริการ www.lomothai.com ต้องการเพียงสิ่งที่จะแสดงถึงความเป็นโลโม่ดั่งที่กล่าวมาแล้วเท่านั้นเอง คุณค่าทางศิลปะ ความงามทางสุนทรียะจึงไม่ใช่สิ่งสำคัญ วัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยมจึงไม่มีความแตกต่างกันอีกต่อไป

4.2.3 มีลักษณะเชิงละเล่น (playfulness)

จากการวิเคราะห์การโพสต์ถาม-ตอบ และการโพสต์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกระดานข่าวของผู้ให้บริการ www.lomothai.com พบว่า มีลักษณะของการละเล่นอยู่มาก ทั้งในส่วนของ การโพสต์ชื่นชมความสวยงามของภาพโลโม่ เช่น

“ปาดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดดด

รูปผู้ชายเต็มเรยชอบๆๆๆ”

(pimento, 10 พฤศจิกายน 2551)

“โหนหนหนหนหน หูดยอดห้ามแล้ว”

(สกา, 17 พฤศจิกายน 2551)

“8 กับ 9 โดนใจที่สุด”

(surround32, 17 พฤศจิกายน 2551)

“ชอบเซทบางรัก กับสปิริทเซอร์อะ เบิ้ลมันมากส์”

(MB, 17 พฤศจิกายน 2551)

จากข้อความที่ยกมาเป็นตัวอย่าง จะเห็นว่าในการกล่าวชื่นชมความสวยงามของภาพโลโม่ของผู้ให้บริการ www.lomothai.com นี้ เป็นการกล่าวในลักษณะที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่นที่ไม่มีความจริงจัง ไม่มีการกล่าวอ้างอิงหลักการใดๆ ทั้งสิ้น

นอกจากการโพสต์ข้อความเพื่อกล่าวชื่นชมความสวยงามของภาพโลโก้ ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น ดังที่ยกตัวอย่างมาแล้ว ยังพบว่ามีกรโพสต์เพื่อแสดงความรู้จัก ความคุ้นเคยหรือการกล่าวหยอกล้อกันปรากฏอยู่ด้วย เช่น กระตุ้ #16087

“เยอะเกินนน ถ่ายมันสุดๆๆ
ทามไมเวลาไปถ่ายไม่มีสาวมาถามมั่ง ออิ
อย่าลืมนัดของเรานะตะเอง เพื่อสาวๆๆๆๆๆๆ”

(Darkcafe, 17 พฤศจิกายน 2551)

“เสียดายยยยยยยยยไม่ได้ไปด่วยยยยยยย
แล้วโงงไม่มีรูปที่หัวลำโพงเลยอ่าเต้
ว่าแต่..โบสถ์สวยอะ เสียดายไม่ได้เข้า วันหลังไปอีกปะๆ ออิ”

(MB, 17 พฤศจิกายน 2551)

“เห็นด้วยก่ากัฟน้ำทันพี...
55 ไม่เห็นกัตี
กร้ากกกกกกกกกกกกกกกกกก!!”

(pimento, 17 พฤศจิกายน 2551)

ทั้งนี้ยังพบอีกว่านอกจากการโพสต์หยอกล้อของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีความรู้จักกันเป็นการส่วนตัวดังตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นแล้ว ยังพบการหยอกล้อของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนปรากฏอยู่ด้วย เช่น การโพสต์ตอบระหว่างผู้ใช้บริการที่ใช้ชื่อว่า “มอแมว” กับ “giftarch06” ซึ่งมีข้อความดังนี้

“แมวเจ้ง ถาปิดที่ไหนนี้ มาช่วยตัดเซอรวาวววที่สิสน้อยยย เหมียว”

(Giftarch06, 23 ธันวาคม 2551)

“คุณ giftarch06 มอแมวยังเรียนปวช.อยู่เลยจ้า เรียนออกแบบอะคะ ให้ตัดเซอรวาวได้นะ
ที่เคยตัด แต่หนูคิดตั้ง555”

(มอแมว, 23 ธันวาคม 2551)

จากข้อความที่ยกมาเป็นตัวอย่าง จะเห็นว่าในการโพสต์ตอบกระทู้ (reply) นอกจากจะมีการกล่าวชื่นชมความสวยงามของภาพโลโมแล้ว ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังนิยมโพสต์ข้อความเพื่อแสดงความรู้จัก ความคุ้นเคย หรือหยอกล้อกันอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้แสดงถึงการละเล่นอีกอย่างหนึ่งที่ปรากฏบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com

จากตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมด จะเห็นว่าการละเล่นที่ปรากฏนอกจากจะอยู่ในรูปของการโพสต์ข้อความที่ไม่จริงจัง และการหยอกล้อแล้ว ภาษาที่ใช้ก็แสดงให้เห็นถึงการละเล่นอย่างหนึ่ง คือ การใช้ภาษาแบบไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หรือหลักการทางภาษา เป็นภาษาที่เขียนอย่างไม่ถูกต้อง โดยเน้นที่อารมณ์ของการสื่อสารเป็นหลัก เช่น “สุดยอดดดด”, “สวยมากกกกกกก”, “สวยได้อีกอะคะ” หรือ “สุดยออดไปเรื่อยยย” เป็นต้น

4.2.4 ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกในการสื่อสาร

การโพสต์ชมภาพโลโม โดยมากจะเป็นการกล่าวลอยๆ โดยอาศัยอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวของผู้โพสต์เป็นหลัก ไม่มีการกล่าวอ้างอิงหลักการถ่ายภาพหรือหลักความงามใดๆ เช่น “สวยยกเซ็ท”, “สวยมากครับ”, “เว็ดไปเรย ชอบทุกรูป แง่มๆ” เป็นต้น

ทั้งนี้จากการสนทนากลุ่มกับผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ทำให้ทราบว่า เนื่องจากผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีแนวคิดที่ว่าภาพโลโมเป็นภาพที่ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ตายตัวในการตัดสินคุณค่าหรือความงาม การตัดสินคุณค่า ความงามหรือการตีความของภาพเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่แต่ละคนย่อมมีมุมมองที่ต่างกันไป ดังนั้นจึงไม่สามารถหาหลักเกณฑ์หรือหลักการใดๆ มาใช้ในการวิจารณ์หรือกล่าวชมภาพโลโมได้ การกล่าวชมภาพโลโมหรือการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพโลโมจึงเป็นไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมภาพแต่ละคน และมักจะแสดงออกมาในรูปแบบของการโพสต์ข้อความสั้นๆ ลอยๆ ไม่มีการกล่าวอ้างอิงหลักการใดๆ

4.2.5 สรุป ลักษณะหลังสมัยใหม่ในการถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com

การถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บนกระดานข่าวที่พบมาก มักจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการซักถามข้อมูลเกี่ยวกับกล้องถ่ายภาพโลโมชนิดต่างๆ การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับฟิล์มถ่ายภาพ และสถานที่ในการล้างและสแกนฟิล์ม

ถ่ายภาพ รวมถึงการสอบถามเทคนิคและวิธีการถ่ายภาพให้ได้ภาพที่แปลก แตกต่างจากภาพทั่วไป แต่ไม่พบว่ามีการสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาหรือความหมายของภาพแต่อย่างใด แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญที่รูปแบบหรือสิ่งที่แสดงความเป็นโลโม คือ กล้องถ่ายภาพ เทคนิคการถ่ายภาพแบบแปลกๆ ฟิล์มและกระบวนการเกี่ยวกับฟิล์มเพื่อให้ได้ภาพที่มีความแปลก แตกต่างจากภาพทั่วไป ตามรูปแบบของภาพโลโมที่ผู้ถ่ายภาพโลโมนิยมประพุดติ ปฏิบัติคล้ายกัน มากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาหรือความหมายของภาพที่จะถ่ายออกมา

จากการวิเคราะห์ภาพโลโมในส่วนของวิเคราะห์ข้อมูลภาพโลโม ทำให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้ถ่ายภาพโลโมใช้เป็นวัตถุในการถ่ายภาพโลโมนั้น มักจะเป็นวัตถุ สิ่งของในชีวิตประจำวัน หรือแม้แต่สิ่งที่เป็นชั่วคราวข้ามกับศิลปะ แต่พบว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ก็ยังคงกล่าวชมความสวยงามของภาพและวัตถุนั้นๆ อยู่ แสดงให้เห็นถึงมุมมองต่อศิลปะที่กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมได้ทำให้ชีวิตประจำวันกลายเป็นศิลปะไปแล้ว และนำมาแสดงออกในการสื่อสาร สนทนาผ่านการโพสต์ข้อความบนกระดานข่าว ทั้งนี้ พบว่าการโพสต์ข้อความชมความสวยงามของภาพโลโมของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เป็นการโพสต์ข้อความกล่าวชมเชยอย่างลอยๆ ตามอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com แต่ละคน ไม่พบว่ามีการวิพากษ์ วิจาร์ณด้วยหลักการถ่ายภาพ หรือหลักการใดๆ และภาษาที่ใช้ในการสื่อสารผ่านการโพสต์ข้อความบนกระดานข่าวนั้น ก็เป็นภาษาที่แสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com แต่ละคน และยังเต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น ซึ่งมีทั้งการหยอกล้อ ทักทาย และสนทนาตอบโต้กันดังได้ยกตัวอย่างไปแล้วในส่วนของวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่า การโพสต์กล่าวชมความสวยงามของภาพโลโม ของผู้ให้บริการ www.lomothai.com รวมทั้งการสื่อสารโดยการโพสต์ข้อความบนกระดานข่าว เป็นการสื่อสารที่เป็นไปตามความพึงพอใจ อันมีอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ชมภาพแต่ละคนเป็นหลัก

4.3 ลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

การวิเคราะห์ส่วนนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีคิด และรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของภาพโลโม รวมทั้งข้อความที่ผู้ให้บริการ www.lomothai.com ได้โพสต์ถาม-ตอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com โดยข้อมูลส่วนนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ 30 คน และเว็บมาสเตอร์ 1 คน โดยจะใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจเจกชนและอัตลักษณ์แบบหลังสมัยใหม่

ในบทที่ 2 เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งมีแนวคำถามที่จะสามารถแสดงลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ ดังต่อไปนี้

- กิจกรรมที่ทำในวันหยุด
- สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
- การเปิดรับสื่อ และความสนใจต่อข่าวสาร
- การวางแผนอนาคต และทัศนคติต่ออาชีพอิสระ
- ทัศนคติ ความเชื่อ ความศรัทธาต่อศาสนา
- ทัศนคติต่อศิลปะ
- การหย่อนhaoอดีต

4.3.1 กิจกรรมที่ทำในวันหยุดสะท้อนความเป็นหลังสมัยใหม่ของปัจเจกที่ไร้แก่นแกน และเป็นพวกสุขนิยม

จากการวิเคราะห์หีบห่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ทำในวันหยุดหรือเวลาว่างมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เช่น ดูหนัง ฟังเพลง อ่านหนังสือ ถ่ายภาพ เดินช้อปปิ้ง (shopping) เป็นต้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“เที่ยวครับ ออกไปดูโน่นดูนี้ ชอบการไปในที่ๆ ผู้คนไปรวมตัวกัน เช่น music festival หรือ concert ครับ มันจะได้บรรยากาศที่น่าสนใจแตกต่างจากชีวิตทำงานกลางอาทิตย์ครับ ทุกๆ ครั้งก็จะติดกล้องไปด้วยหนึ่งเสมอฟิล์มหรือดิจิทัลแตกต่างกันออกไป ถ้าไม่ออกไปข้างนอก เช่น อากาศไม่ค่อยดีก็จะดูหนังอยู่บ้านครับ หรือไม่ก็ชวนเพื่อนมาสังสรรค์ครับ”

(webmaster, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 18 พฤศจิกายน 2551)

“เล่นอินเทอร์เน็ต ถ่ายรูป นวดตัว ตระเวนพักผ่อนต่างจังหวัด”

(Illim, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน)

“อ่านหนังสือ ฟังเพลง ท่องเที่ยว เล่นอินเทอร์เน็ต ก็ปกติเหมือนคนทั่วไปแหละค่ะ”

(nui@nce, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“ส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือ ทำของทำมือ ถ่ายรูปบ้างแล้วแต่โอกาสค่ะ แต่อ่านหนังสือค่อนข้างเยอะจำพวกเรื่องสั้น นิยายสารเกือบทุกหัว”

(sticker, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

จากตัวอย่างบทสัมภาษณ์ที่ยกมาจะพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ประพฤติ ปฏิบัตินั้น มีลักษณะของความไร้แก่นแกน หากความพึงพอใจให้กับตนเอง เป็นพวกสุขนิยม ถือความสุขเป็นความดีสูงสุด (hedonistic) ซึ่งแสดงลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ และขัดกับหลักปฏิบัตินิยมตามแบบดั้งเดิม ที่คนจะต้องทำงานหนัก และสนใจในสิ่งที่เป็นแก่นแกนของชีวิต เช่น การพัฒนาจิตใจ เป็นต้น

4.3.2 การใช้สินค้าในชีวิตประจำวันที่มีความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่

จากการจากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า สินค้าที่กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เลือกใช้และปัจจัยในการเลือกซื้อสินค้าในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com นั้น มีความหลากหลาย กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วนเลือกซื้อสินค้าที่รูปแบบหรือภาพลักษณ์ สอดคล้องกับวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่ ที่บริโภคสินค้าในเชิงสัญลักษณ์ และบางส่วนเลือกที่ประโยชน์ใช้สอย สอดคล้องกับวัฒนธรรมบริโภคในยุคสมัยใหม่ ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ให้ความสำคัญที่รูปลักษณ์ (cultural goods)

“ชอบใช้ของที่ดูแล้วไม่เบื่อง่าย ชอบของที่มีประวัติ มีความประณีตในการทำ พวก handmade ครีปประมาณนั้น วันหยุดบางวันก็ชอบไปเดินตลาดของเก่านะครับ ของไม่จำเป็นต้องมีเย็บห่อ แต่ขอให้มีความหมายหนึ่ง ผมเป็นคนชอบเก็บของ design สวยๆ ด้วย แต่ไม่ได้เป็น design ที่ทันสมัยและมีราคาแพงนะครับ ส่วนมากชอบของที่ classic และกำลังจะถูกสืบทอดไป ผมมีความคิดว่าอยากเก็บไว้ให้ลูกหลานดูว่ายุคเราสมัยตอนเป็นเด็กได้จับได้เล่นอะไรบ้าง รู้สึกเสียดายครับที่ตอนเด็กๆไม่ได้เก็บของบางอย่างไว้ ไม่งั้นตอนนี้จะมีค้ำหาศาลเลยครับ”

(webmaster, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 18 พฤศจิกายน 2551)

"ปัจจัยที่ใช้ในการเลือกซื้อสินค้า (ถ้าเป็นสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย: รองเท้า / กระเป๋า / เสื้อผ้า เป็นต้น) ตามลำดับคือ

- รูปแบบ ถ้าเป็นแบบ / สี / แมทที่เรียล ที่ชอบก็จะสนใจเป็นอันดับแรก ดูว่าสามารถเอาไปใช้มิกซ์กับของที่เรามีอยู่ได้หรือเปล่า

- คุณภาพ ดูว่าสินค้าสามารถใช้ไปได้อีกนานหรือไม่

- ราคา ดูว่าเหมาะสมกับรูปแบบ และคุณภาพหรือไม่

ใช้ทั้ง 3 อย่างในการตัดสินใจซื้อ

ปัจจัยที่ใช้ในการเลือกซื้อสินค้า (ถ้าเป็นสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค: ยาสีฟัน / สบู่ เป็นต้น)

- คุ้มหือ และฉลาด ว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ มี อย.หรือไม่

- ดูคุณสมบัติ หรือส่วนผสม ว่าตรงกับความต้องการหรือไม่

ราคาไม่ค่อยมีผลเท่าไรในสินค้าประเภทนี้ เพราะถ้าเป็นสินค้าที่มีกลุ่มลูกค้าเดียวกัน ราคาไม่ค่อยแตกต่างกันเท่าไร"

(la aomme, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

"สินค้าแบรนด์เนมก็ทนทานดี เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ใช้ง้างบางอย่าง ใช้กระเป๋า ส่วนใหญ่ชอบรูปแบบมากกว่า เผลอเผลอเป็นแบรนด์เนม แต่ซื้อมาก็ใช้แบบคุ้มสุดๆ"

(lomeez, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

จากตัวอย่างที่ยกมา จะพบว่า การเลือกหรือซื้อเลือกให้สินค้าของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com กลุ่มนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่ ซึ่งจะให้ความสำคัญที่รูปแบบหรือภาพลักษณ์ของสินค้ามากกว่า ประโยชน์ใช้สอย (use-value) ความสำคัญของสินค้าอยู่บนพื้นฐานของความเป็นสัญลักษณ์ การเป็นตัวแทนของความหมายบางอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แต่ทั้งนี้พบว่ายังมีกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่ให้ความสำคัญที่ประโยชน์ใช้สอย (use-value) ของสินค้าอยู่ ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมการบริโภคเช่นนี้ เป็นวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคสมัยใหม่ ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่

“ในปัจจุบันนี้คงดูที่ราคาเป็นหลักประกอบกับคุณภาพของสินค้า เรื่องแบรนด์เป็นเรื่องที่รองลงมา สินค้าแบรนด์เนมจัดได้ว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ยุคนี้อะไรที่ประหยัดได้ก็ต้องประหยัด”

(nan_198, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“เลือกที่ทนๆ ใช้นานๆ เอาให้คุ้มๆ ออกแนวลุยๆ ยี่ห้อไม่สนใจ ภาพลักษณ์ถ้าสอดคล้องกับความต้องการก็เอา เช่น รูปแบบการใช้งานการที่ใช้ได้หลายงานคุ้มทุน”

(teargas, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 23 พฤศจิกายน 2551)

“เลือกที่ราคาและความพอใจส่วนตัวเป็นหลักครับ ไม่สนใจพวกแบรนด์เนมเลย ถ้าของมันถูกกว่าแล้วใช้ได้เหมือนกันก็เลือกของถูก”

(chaweemek, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 26 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์ลักษณะการเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้าในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า มีทั้งผู้ใช้บริการที่มีลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่เกี่ยวกับวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่ และผู้ใช้บริการที่มีลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดสมัยใหม่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคสมัยใหม่ แสดงให้เห็นความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏอยู่ในวิถีคิดของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

4.3.3 การเปิดรับสื่อ และความสนใจต่อข่าวสารที่มีความปะปนของวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคสมัยใหม่และวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคหลังสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีความสนใจติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ และใช้สื่อหลากหลายประเภท และพบว่า สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ให้ความสนใจติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือได้รับผลกระทบกับเหตุการณ์ หรือต้องอาศัยข้อมูล ข่าวสารในการดำเนินชีวิต เช่น

การประกอบอาชีพ หรือข่าวสารที่ตรงกับเป็นความสนใจพิเศษ เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับโลโม่ ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง ข่าวสารเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน

“ด้วยงานทำให้ต้องคอยตามข่าว เพราะหากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในบ้านเมืองก็จะส่งผลกระทบต่อสินค้า (โลโม่) ด้วยเหมือนกันในเรื่องการขาย โลฟิสโตล์การใช้เงินของคนที่เป็นลูกค้าก็จะเปลี่ยนไป มีการปรับตัวตามสถานการณ์ ฉะนั้นเลยต้องคอยติดตามว่าตอนนี้บ้านเมืองเป็นอย่างไร แล้วต้องคอยปรับกลยุทธ์ (การขาย) ตามไปด้วย”

(Embassy, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

“เปิดรับโทรศัพท์มากที่สุด และสื่ออินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะเว็บโลโม่ไทยต้องเข้าทุกวันเพื่อความเคลื่อนไหวของกระชู้”

(kokakoo, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

“อยู่เมืองนอก ส่วนมากก็รับข่าวสารทาง internet และ TV ครับ ยอมรับว่าข่าวไม่ค่อยได้อ่านเท่าไร แต่จะคอยติดตามเรื่อง technology และก็สังคม trend fashion และสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนช่วยในการทำงานด้าน Design ของผมครับ ต้องตามให้ทัน ต้องพยายามหาจุด หา idea ใหม่ ๆ ตลอดเวลา ผมเปิดรับทุกข่าวสารครับ ยิ่งเพี้ยนๆ ยิ่งชอบ ได้เห็น ได้รู้ว่าคนคิดหรือ ทำอะไรบ้าง บอๆ บ้างมันทำให้เราอยากรู้ว่ามันคิดได้ยังไง แต่ก็เลือกรับที่จะรับนะครับ ถ้าเปิดรับแล้ว มันไร้สาระเกินก็จะไม่ให้ความสนใจมากครับ”

(webmaster, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 18 พฤศจิกายน 2551)

“ข่าว รายการ คอลัมน์ที่สนใจเป็นพิเศษ ข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่น่าสนใจทั่วโลก ข่าวดารารายการที่สนใจ เช่น รายการประเภทแนะนำที่เกี่ยวกับกินที่อร่อยหรือน่าสนใจ รายการที่พาไปเที่ยวตามต่างประเทศ รายการเกี่ยวกับหนังหรือเพลง เกมโชว์ คอลัมน์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระดับจิตใจ หรือเกี่ยวกับจิตวิทยา คอลัมน์แนะนำที่เกี่ยวกับกิน คอลัมน์ทำนายดวง คอลัมน์เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง คอลัมน์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่น่าสนใจในต่างประเทศ คอลัมน์วิจารณ์หนัง แนะนำหนังที่กำลังจะเข้า อัลบั้มเพลงที่น่าสนใจ หรือหนังสือที่ออกใหม่ คอลัมน์เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ”

(la aomme, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์การเปิดรับสื่อ และความสนใจต่อข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า เป็นทั้งการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการใช้วัตถุประสงค์ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเป็นการบริโภคข่าวสารในเชิงประโยชน์ใช้สอย สอดคล้องกับวัฒนธรรมการบริโภคในสังคมยุคสมัยใหม่ และเป็นทั้งการบริโภคข้อมูล ข่าวสาร เพื่อแสวงหาความพึงพอใจตามอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ ที่ปัจเจกจะแสวงหาความพึงพอใจให้กับตนเองตามแบบฉบับของพวกเขานิยม แสดงให้เห็นความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ที่ปรากฏอยู่ในวิถีคิดของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

4.3.4 การวางแผนอนาคต และทัศนคติต่ออาชีพอิสระที่มีความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนอนาคตนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีทั้งผู้ที่มีการวางแผนอนาคต และผู้ที่ไม่มีการวางแผนอนาคต

ผู้ที่มีการวางแผนอนาคต มักจะเป็นการวางแผนชีวิตที่มีแบบแผนสอดคล้องกับวิถีความเชื่อ ความคิดของสังคมไทยแบบดั้งเดิม คือ มักจะเป็นการวางแผนเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับอาชีพ หรือสถานะทางสังคมของตน

“มีการวางแผนอนาคตว่า เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทำงานเกี่ยวกับฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ตามที่ได้เรียนมา จากนั้นสัก 2-3 ปี จะเรียนต่อปริญญาโทเกี่ยวกับการบริหาร”

(ani, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“มีการวางแผนชีวิตในอนาคตทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว โดยแผนในระยะสั้นขณะนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการออมเงินเมื่อฉุกเฉิน เพื่อเตรียมรับมือกับวิกฤติเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น หากบริษัทมีเหตุที่จะต้องปิดตัวลง นอกจากนี้จำเป็นที่จะต้องหาช่องทางในการประกอบอาชีพเสริม ส่วนแผนระยะยาวนั้น มีการวางแผนไว้ว่าอาจจะไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เก็บเงินสร้างบ้าน และแบ่งไว้เป็นเงินค่ารักษาพยาบาลพ่อแม่และแม่และตัวเองในภายหลัง”

(nan_198, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“มีการวางแผน ทั้งระยะยาว และระยะสั้น โดยที่ระยะยาว อยากจะมีกิจการเล็กๆ เป็นของตัวเอง เช่น ร้านกาแฟ หรือ ร้านเสื้อผ้า ในระยะสั้น ก็วางแผนไว้คร่าวๆ คือ ตั้งแต่ช่วงปีหน้า จะเริ่มลงคอร์สเรียน เกี่ยวกับการออกแบบ ดีไซน์ และตัดเย็บ ตามลำดับ และในระยะที่เรียนอยู่ ก็ จะทำงานเก็บเงินไว้เพื่อลงทุนไปเรื่อยๆ”

(la aomme, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“มีแผนระยะไม่สั้นและไม่ยาวมาก คิดเรื่องเรียนจบ หางาน เก็บเงิน สร้างครอบครัว”

(Bar_Bla_Bl, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 23 พฤศจิกายน 2551)

มีตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com รายหนึ่ง มีการวางแผนชีวิตเป็นลำดับ ดังนี้

วางแผนไว้ 10 ชั้น

ชั้นที่ 1-จบปริญญาตรี

ชั้นที่ 2-จบเนติบัณฑิต

ชั้นที่ 3-รับราชการ 2 ปี

ชั้นที่ 4-สอบผู้ช่วยผู้พิพากษา

ชั้นที่ 5-ถ้าไม่เป็นไปตามชั้นที่ 3-4 ก็ขอทำอาชีพที่ตัวเองมีความสุข

ชั้นที่ 6-แต่งงาน

ชั้นที่ 7-มีลูก

ชั้นที่ 8-มีหลาน

ชั้นที่ 9-มีเหลน

ชั้นที่ 10-ถ้าไม่เป็นไปตามชั้นที่ 6-9 ขออยู่ทดแทนบุญคุณพ่อแม่และประเทศชาติไปตลอดชีวิต

ชีวิตก็คงมีเท่านั้นถ้าไม่ตายซะก่อนนะ

(toodtang, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

จากตัวอย่างบทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีการวางแผนอนาคต จะพบว่า เป็นวิถีคิดที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดสมัยใหม่ ที่เน้นการทำงานหนัก และการวางแผนอนาคตของชีวิต ที่เปรียบเสมือนการเล่าเรื่องเป็นเส้นตรงตามแบบแผนดั้งเดิมของสังคม

แต่ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่ไม่มีการวางแผนอนาคตนั้น มักจะมองว่าอนาคตยังอยู่อีกไกล หรือยังไม่ถึง ขอเพียงปัจจุบันมีความสุขก็พอแล้ว ซึ่งสอดคล้องแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์แบบหลังสมัยใหม่ ที่ปัจเจกจะอยู่กับปัจจุบัน ไม่วางแผนอนาคต สนใจแต่ชีวิตของตัวเอง หากความพอใจด้วยตัวเอง ไม่ยึดติดกับความผูกพันแบบเก่า ไม่ว่าจะ เป็นชีวิตสมรส ครอบครัว หรือชาติ เป็นพวกสุขนิยม

“ไม่มีการวางแผนอนาคต ชีวิตไม่จำเป็นต้องทำตามแบบแผน มีแค่แผนระยะสั้น งานที่ทำอยู่ก็มีลักษณะของอาชีพอิสระ ไม่ต้องเข้าที่ทำงานทุกวัน งานไม่ได้มีทุกวัน ซึ่งมันดีมาก มีความสุข เรื่องความมั่นคงไม่คิดถึงเลย แบบนี้มีความสุขแล้ว”

(kokakoo, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

“ในเรื่องการวางแผนอนาคต ไม่เคยวางแผน เพราะไม่ถึงขนาดนั้น แค่วางแผนระยะสั้น ในช่วง 5 ปีนี้ว่าจะทำอะไร น่าจะทำอะไรโดยวัดจากปีที่เรากำลังคิดอยู่ เพราะรู้สึกว่ามันสามารถจัดการได้ บางทีไม่รู้ว่าพรุ่งนี้อาจจะมีคนเสนองานใหม่ให้เรา แต่ตอนนี้งานที่ทำอยู่มันถูกใจทุกอย่าง ค่าแรกเตอร์ของสินค้ามันไม่นิ่งมีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา คอนเซ็ปของแบรนด์โลโก้เอง หรือทีมงานที่ทำด้วยเหมือนเป็นครอบครัวใหญ่ เหมือนทั้งโลกเป็นทีมเดียวกัน เป็นคนลักษณะเดียวกัน อยู่ด้วยกันแล้วมีความสุข อีก 5 ปีข้างหน้าก็คงจะยังอยู่กับงานนี้”

(Embassy, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

“เรื่องของการวางแผนอนาคตผมไม่ได้วางแผนเอาไว้ยาวมาก ตอนนี้ก็ยังเรียนอยู่แค่เรียนจบก็เพียงพอแล้ว”

(ccircus, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 22 พฤศจิกายน 2551)

“แต่ก่อนเคยวางแผนระยะยาวเอาไว้ แต่มันไม่เป็นไปตามแผนเลย ทุกอย่างพังหมด จึงคิดว่า ทำวันนี้ให้ดีที่สุดดีกว่า มีความสุขกับปัจจุบัน และวันนี้ให้มากที่สุด จึงคิดวางแผนระยะสั้นดีกว่า ในชีวิตนี้ขอให้ร่างกายไม่ป่วยไข้ พ่อแม่มีสุขภาพแข็งแรง มีงานมีการทำ มีเงินพอใช้ ไม่เป็นหนี้ ก็เพียงพอแล้ว”

(lomeez, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

นอกจากนี้ ยังพบลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของปัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่ ในบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวางแผนอนาคตของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่เป็นคนยึดหยุ่น ให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกภายในอีกด้วย

“มีแค่แผนระยะสั้น คิดว่า 3 ปีข้างหน้าอยากมีกิจการของตัวเอง แต่ถ้าถึงเวลานั้นแล้วไม่ เป็นไปตามนั้นก็ปรับเปลี่ยน ยึดหยุ่นได้ ตอนนี้งานเป็นช่างภาพประจำของนิตยสาร GM สำหรับความมั่นคงของอาชีพอิสระอยู่ที่ตัวของคนคนนั้น อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ดี แต่คนที่จะทำ อาชีพอิสระต้องมีระเบียบในตัวเอง”

(Tracetime, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2551)

และพบว่าผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีอัตลักษณ์สั้นไหล เปลี่ยนอยู่ ตลอดเวลาซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของอัตลักษณ์แบบหลังสมัยใหม่

“เป็นคน que คิดและมองเห็นสิ่งที่ตัวเองควรจะเป็นอยู่ในอนาคต แต่ไม่ค่อยมีการวางแผน ชีวิตในระยะยาว แม้แต่ระยะสั้นยังไม่ค่อยจะมีเลย เพราะอยู่กับการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก สักเกต่าง่ายๆ เช่น การเรียนที่เปลี่ยนสาขามา 3 รอบแล้ว เป็นคนกล้าที่จะเปลี่ยน แต่กลัวที่จะ เริ่มทำในสิ่งที่คิดไปเองว่าทำไม่ได้ จึงค่อนข้างมีปัญหาในการวางแผนชีวิต”

(pimento, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“ผมตอนเรียนแอบทำงาน ตอนทำงานแอบเรียน จะแต่งงานแต่ยังไม่เก็บเงิน”

(นัดซี, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 25 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์การวางแผนอนาคตของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า มีทั้งผู้ที่มีการวางแผนอนาคตเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่อาชีพ หรือสถานะทางสังคมของตน ซึ่งเป็นลักษณะของแนวคิดสมัยใหม่ และผู้ที่ไม่มีการวางแผนอนาคต ซึ่งมองว่าอนาคตยังอยู่อีกไกล อยู่กับปัจจุบัน เป็นพวกสุขนิยม ซึ่งเป็นลักษณะของแนวคิดหลังสมัยใหม่ แสดงให้เห็น ความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ที่ปรากฏอยู่ในวิถีคิดของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

ในส่วน of ทศนคติต่ออาชีพอิสระนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีทั้ง ผู้ที่มีความเห็นเชิงบวก และผู้ที่มีความเห็นเชิงลบ

กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเชิงบวกมองว่า การอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่มีความอิสระ ไม่จำเจ โดยให้ความสำคัญที่อากรมณ์ ความรู้สึกภายใน เช่น ความพอใจส่วนตัว มากกว่า ความสำคัญของปัจจัยหรือปัจจัยในการดำเนินชีวิต เช่น เรื่องความมั่นคงของอาชีพ

“ตอนนี้รู้สึกว่าได้ยินคนพูดถึงอาชีพอิสระมากขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ก่อนคนเราต้องมีอาชีพที่มีหลักฐานมั่นคงด้วยการเข้าบริษัท ตอนนี้รู้สึกว่าคนชอบงานแบบรับมา-ทำไป รู้สึกว่ามันอยู่ที่ความเปลี่ยนแปลงของสังคม คนเริ่มโดดเดี่ยวมากขึ้น ไม่อยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนเหมือนแต่ก่อน เช่น แต่ก่อนอยู่บ้านกันหลายๆ คน แต่ตอนนี้ออกไปอยู่คนเดียว งานก็เป็นลักษณะตามตัว แบบที่ไม่ต้องออกจากบ้านก็ทำงานได้ ทำงานที่บ้าน ก็จะมีเรื่องเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตที่มันรองรับไลฟ์สไตล์ที่เป็นเดี่ยวๆ ในเรื่องความมั่นคงก็ขึ้นอยู่กับคน ถ้าคนคนนั้นมีความสามารถ เหมือนเราซื้อของเพราะคนนี้ทำ เหมือนกับเขาเป็นศิลปิน ต้องคนนี้เท่านั้น ทั้งๆ ที่คนอื่นก็ทำแบบนี้ได้ ทำไมเราต้องจ้างคนนี้ สำหรับคนที่มีชื่อเสียง ลักษณะเหมือนกับเป็นลักษณะ ความสามารถพิเศษส่วนบุคคล พิเศษอะไรซักอย่างที่ทำให้ติดตลาดและอยู่ได้”

(Embassy, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

“ตอนนี้ยังไม่ได้ประกอบอาชีพค่ะ เรียนอยู่ ส่วนความคิดเห็นกับงานฟรีแลนซ์ ก็คือ คิดว่าเป็นงานที่มีความอิสระดี ได้ทำอะไรตามความต้องการของตัวเอง ถึงแม้ว่าจะไม่มั่นคงแต่ก็มีความสุขที่ได้ทำ”

(ani, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“อาชีพอิสระก็น่าจะเป็นอาชีพที่คนที่ออกไปทำ ได้ทำในสิ่งที่ตนเองชอบ น่าจะไ้งานที่ดีดีกว่าต้องจำใจทำงานที่ไม่ได้รัก มันคงหรือไม้อันนี้ต้องขึ้นกับว่าทำงานอะไร แล้วรายได้เฉลี่ยประมาณเท่าไร ถึงจะบอกได้ว่ามันคงรึเปล่า”

(nunim555, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“อาชีพอิสระก็ดีค่ะ มันคงหรือไม่มันขึ้นอยู่กับแต่ละคนมากกว่า ถ้าคุณเข้าใจว่างานและรายได้มันไม่แน่นอน รู้จักใช้ให้เป็น มันก็มันคงค่ะ ความมั่นคงในชีวิตขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิตของคุณเอง ไม่ใช่งานหรือจำนวนเงินเก็บค่ะ”

(mayv, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 23 พฤศจิกายน 2551)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเชิงลบจะมองว่า อาชีพประจำจะมีความมั่นคงมากกว่า เนื่องจากมีสวัสดิการ มีรายได้ที่แน่นอน ไม่มีความเสี่ยงเหมือนอาชีพอิสระ เป็นการให้ความสำคัญที่ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยในการดำเนินชีวิตมากกว่าอารมณ์ ความรู้สึกภายใน

“มีความคิดเห็นต่ออาชีพอิสระคือการทำงานอิสระนี่ก็เป็นตัวของตัวเองดี สามารถไปไหนมาไหนได้สะดวก แต่ก็ต้องเสี่ยงต่อการลงทุนเอง เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจตอนนี้นั่งงานก็มั่นคงดีค่ะ”
(aero, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 18 พฤศจิกายน 2551)

“อาชีพที่ทำอยู่ค่อนข้างมั่นคง อาชีพอิสระ เป็นงานไม่มั่นคงอยู่แล้ว ส่วนมากจะเป็นงานเสริม”
(Illim, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“ความเห็นต่ออาชีพฟรีแลนซ์นั้น เท่าที่รู้มาก็อิสระดี เหมาะกับคนปัจจุบันที่ดูจะเป็นปัจเจกกันมากขึ้น ไม่ค่อยอยากขึ้นกับใคร แต่ถามว่ามั่นคงไหม ก็คงตอบลำบาก คงต้องดูกันที่มีมือด้วย คิดว่าถ้าจะทำฟรีแลนซ์ควรมีงานประจำควบคู่ไปด้วยจะดีกว่า มั่นคงกว่า”
(stet4e, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“เรื่องนี้ผมคงให้แบบมั่นใจไม่ได้ เพราะผมยังเรียนอยู่ แต่ผมคิดว่าอาชีพอิสระอาจจะไม่มีความมั่นคง คงเพราะไม่มีงานที่ประจำแน่นอนปัญหาจะอยู่ในอนาคตนะผมว่าสำหรับหรับงานแบบนี้”
(ccircus, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 22 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com เกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพอิสระ พบว่า มีทั้งส่วนที่มองอาชีพอิสระในเชิงบวก โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com ที่มองอาชีพอิสระในเชิงบวกนี้ จะให้ความสำคัญที่อารมณ์ ความรู้สึกภายใน โดยให้ความสำคัญที่ความสุขที่ได้จากการทำงานที่รัก และความเป็นอิสระ มากกว่าปัจจัยในการดำเนินชีวิต คือ ความมั่นคง ซึ่งแสดงลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจเจกชนแบบหลังสมัยใหม่

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com ที่มองอาชีพอิสระในเชิงลบ จะให้ความสำคัญปัจจัยในการดำเนินชีวิต คือ ความมั่นคง มากกว่าอารมณ์ ความรู้สึกภายใน

ซึ่งเป็นลักษณะของวิธีคิดแบบแนวคิดสมัยใหม่ แสดงให้เห็นความปะปนของแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ที่ปรากฏอยู่ในวิธีคิดของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

4.3.5 ทักษะ ความเชื่อ ความศรัทธาต่อศาสนาที่มีความปะปนของแนวคิดก่อนสมัยใหม่ สมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์หีบห่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับทักษะ ความเชื่อ ความศรัทธาต่อศาสนา กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีความคิดเห็นที่แตกต่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ มีทั้งผู้ที่ยังเชื่อมั่น ยึดถือ และศรัทธาในศาสนา และผู้ที่ไม่เชื่อ ไม่ศรัทธาต่อศาสนา แต่ส่วนมากจะยังคงเชื่อและมีศรัทธาในศาสนาอยู่

กลุ่มตัวอย่างที่ยังเชื่อและศรัทธาในศาสนา

“นับถือศาสนาพุทธ เชื่อเรื่องบาปบุญ เชื่อเรื่องการทำดีได้ดี มีความเคารพในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แม่เมตดาเมื่อเจอสัตว์ได้รับบาดเจ็บ เข้าวัดตามโอกาสพิเศษ”

(Tracetime, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2551)

“เชื่อในศาสนาพุทธพอสมควรครับ ผมเป็นคนเชื่อเรื่องของกฎแห่งกรรมมากๆครับ เชื่อว่าคนเราถ้าทำดีต้องได้ดี ถ้าเราอยากให้คนรอบข้างปฏิบัติกับเราอย่างไร เราต้องรู้จักปฏิบัติกับเขาเหล่านั้นเช่นนั้นด้วยครับ ผมไม่ปักใจเชื่ออะไรง่ายๆ แต่ก็ไม่หลบหลู่ครับ ผมเชื่อว่าสิ่งลี้ลับมีจริง จิตหรือมิตินั้นเรามองไม่เห็นมีจริงๆ แต่เราไม่สามารถหรือไม่รู้วิธีเห็นแค่นั้นเองครับ”

(webmaster, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 18 พฤศจิกายน 2551)

“มีความเชื่อในศาสนาพุทธ ส่วนเรื่องความศรัทธานั้นศรัทธาในเรื่องคำสอน การปฏิบัติตามคำสอนนั้นทำให้ชีวิตประสบแต่ความสุข หรือหากมีความทุกข์ก็จะมีวิธีในการรับมือกับความทุกข์ได้อย่างมีสติ แต่เริ่มจะไม่ศรัทธาในตัวพระสงฆ์ที่อาศัยศาสนาในการประกอบกิจการอาทิผลิตเครื่องรางของขลัง ทำพิธีต่างๆ ซึ่งเป็นการมอมเมาประชาชน”

(nan_198, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“ผมนับถือสองศาสนาฮินดูและพุทธ ผมศรัทธาต่อองค์เทพทั้งหลายมาก แม้ม้องค์เทพหลายองค์ แต่ฮินดูก็สามารถรวมจิตเป็นหนึ่งเพื่อถึงพระเจ้าองค์เดียวกัน และพุทธสอนให้อยู่กับปัจจุบัน และจงปล่อยวางทุกอย่าง หลุดพ้นให้ได้เมื่อถึงจุดสุดท้ายของลมหายใจ”

(bsd22lomo, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 22 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com กลุ่มที่ยังเชื่อ และศรัทธาในศาสนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com กลุ่มนี้เชื่อ และศรัทธาศาสนาในฐานะเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และยังเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งเป็นลักษณะของแนวคิดก่อนสมัยใหม่ เรื่องอำนาจนิยม

และยังพบตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วนที่เชื่อและศรัทธาในศาสนา แต่เป็นความเชื่อในเชิงวิทยาศาสตร์ มีความเป็นเหตุ เป็นผล ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของแนวคิดสมัยใหม่

“นับถือศาสนาพุทธ ไม่ได้เคร่งมาก นียบข้อดี สิ่งที่ปฏิบัติแล้วเป็นผลดีกับเรา เช่น ทำสมาธิ สงบสติอารมณ์ สิ่งที่เป็นพื้นฐานที่ทำได้ ที่เหมาะกับเรา ไม่ถึงกับวิปัสสนา ทำสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากกว่า ค่อนข้างไปในทางวิทยาศาสตร์ ไม่เชื่อเรื่องโชคลาง ไม่เชื่อว่ากราบพระแล้วจะโชคดี ถ้าจะกราบพระก็เฉพาะพระที่เราเชื่อว่าปฏิบัติดี ถ้าเครียดกับงานก็จะนั่งสงบสติอารมณ์ แต่ไม่ถึงกับอ่านหนังสือธรรมะ”

(Embassy, สัมภาษณ์ 15 พฤศจิกายน 2551)

“เชื่อว่าศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทุกคนทำดี ซึ่งตรงนี้ทุกศาสนาสอนเหมือนกันหมด แต่ถามว่าเรื่องพิธีกรรมเชื่อไหม ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนนับถือศาสนานะ แต่ส่วนตัวคิดว่าอย่างเรื่องสวดมนต์ ก็เป็นกลวิธีให้จิตเราสงบมากกว่า เพราะอาจารย์เคยสอนว่า เวลาสวดมนต์ต้องคิดแต่เรื่องดีๆ อย่าฟุ้งซ่าน ให้เอาจิตไปจดกับตัวหนังสือ เพราะเวลาที่สมองคนเราต้องอ่านภาษาที่เราไม่เข้าใจ เราจะสามารถทำให้จิตนิ่ง ไม่คิดอะไรได้ ลองทำแล้วก็สบายใจ รู้สึกสงบขึ้นเยอะ ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ พิสูจน์ได้”

(stet4e, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เชื่อและไม่ศรัทธาในศาสนา

"นับถือศาสนาพุทธ แค่นับถือตามทะเบียนบ้าน ทุกอย่างอยู่ที่เรา เชื่อแค่เท่าที่เห็นได้ในชีวิตประจำวัน ไม่เชื่อในเรื่องทางจิต"

(kokakoo, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

"ไม่เชื่อศาสนา ศาสนาคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น"

(hexzawane, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 22 พฤศจิกายน 2551)

"ไม่ได้สนใจครับ"

(7samurai, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 23 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com กลุ่มที่ไม่เชื่อ และไม่ศรัทธาในศาสนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com กลุ่มนี้มองว่าศาสนาเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ไม่มีตัวตน หรือเป็นเพียงสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น จึงไม่เชื่อ และไม่ศรัทธา แสดงลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ เป็นปัจเจกชนที่ไม่ยึดติดกับความผูกพันแบบเก่า คือ ศาสนา มีการปฏิเสธสิ่งที่ถูกสังคมยึดเหนี่ยวมาไว้ เช่น การสั่งสอนของคนในสังคมไทย ที่มักจะสั่งสอนให้คนในสังคมเชื่อ และศรัทธาในศาสนา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตาม

จากตัวอย่างบทสัมภาษณ์ที่ยกมา แสดงให้เห็นถึงความปะปนของแนวคิดก่อนสมัยใหม่ สมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏอยู่ในวิถีคิดเกี่ยวกับความเชื่อ ความศรัทธา และทัศนคติต่อศาสนาของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

4.3.6 ทัศนคติศิลปะที่สะท้อนความเป็นหลังสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีมุมมองต่อศิลปะที่สอดคล้องกับแนวคิดศิลปะแบบหลังสมัยใหม่ โดยมีมุมมองไปในทางเดียวกันคือ มองว่าอะไรก็เป็นศิลปะได้ ทุกสิ่งคือศิลปะ แม้แต่สิ่งสามัญทั่วไปที่คนส่วนใหญ่มองข้าม หรือแม้แต่สิ่งสกปรก และเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละบุคคล และศิลปะไร้กฎเกณฑ์

“ศิลปะมีหลายอย่าง ตามที่คนเราจะจินตนาการได้ แค่มองโลกเป็นอิสระก็น่าจะเรียกว่าศิลปะ เพราะศิลปะมันมีรอบตัวเรา”

(pae5091, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“ผมไม่รู้ว่าคุณศิลปะคืออะไร แต่ในความคิด ทุกอย่างคือศิลปะหมด อย่างเช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ก็มีรูปแบบที่แตกต่างกัน นั่นก็คือศิลปะ”

(surround32, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“ศิลปะคือความงาม ซึ่งส่วนตัวแล้วจะไม่อิงถึงความงามที่ผู้อื่นตัดสินว่าเป็นความงามที่สมบูรณ์ แต่จะมองด้วยความรู้สึกส่วนตัวมากกว่า ความงามบางอย่างมีคุณค่าทางศิลปะในด้านการศึกษาประวัติศาสตร์ของโลก แต่มันก็ไม่ได้หมายความว่าทุกๆ คนจะรู้สึกร่วมกันได้ว่าสิ่งๆ นั้นคือความงาม คิดว่าศิลปะมันคือเรื่องราวที่เล่าถึงคนแต่ละชนชาติ และช่วงเวลาต่างๆ ได้นะคะ คิดว่าศิลปะมันเหมือนตัวบันทึกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างหนึ่งนะคะ ศิลปะไม่ว่ายุคไหน หรือแขนงไหน มันก็สามารถมองเป็นแรงบันดาลใจให้กับเราได้ ส่วนตัวเลยนะคะ ก่อนจะออกแบบอะไรซักอย่างก็ขอศึกษาที่มาที่ไปของประวัติศาสตร์ศิลป์ ก่อนทำงานนะคะ”

(pimento, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“ศิลปะ คือ ไม่ว่าจะเป็นภาพวาด สถาปัตยกรรม เพลง ผ้า ของใช้ในชีวิตประจำวัน และอื่นๆ สำหรับเราทุกอย่างคือศิลปะที่แฝงอยู่ทั้งนั้นคะ จะอยู่เป็นในรูปแบบของ commercial art หรือ fine art เราก็ถือว่่าคือศิลปะ และศิลปะบางอย่างอาจเกิดจากธรรมชาติก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมาจากคนหรือมนุษย์เสมอไป”

(nuis@nce, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“ผมมีความคิดง่ายๆ ศิลปะใช้วัดความเจริญของโลก อะไรคือศิลปะ ศิลปะก็คือทุกอย่างของโลก”

(LC ตกส้วม, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

“ศิลปะคือทุกอย่างคะ ทุกอย่างจริงๆ เคยมองพระอาทิตย์สวยไหม”

(sticker, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

"ศิลปะเธอ สิ่งที่เราเห็นแล้วมันสวยงาม มองแล้วมีความสุข ซึ่งศิลปะของแต่ละคน แตกต่างกันอยู่แล้ว คงแล้วแต่มุมมอง เช่น เรามองกองขยะตรงหน้าสวยงามเหลือเกิน คนผ่านไป มาคิดว่า ยี่ สกปรก แขนง่ารังเกียจยิ่งนัก เป็นต้น"

(lomez, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 24 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์ทัศนคติต่อศิลปะของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ข้างต้น นอกจากจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีทัศนคติต่อศิลปะที่ สอดคล้องกับแนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ เกี่ยวกับการมองว่าทุกสิ่งล้วนเป็นศิลปะ ศิลปะไม่ใช่เรื่อง สูงส่งอีกต่อไป และการให้ความสำคัญที่ความพึงพอใจ อันมีอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละ บุคคลเป็นหลักในการสร้างสรรค์และเสพผลงานศิลปะ

นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีแนวคิดที่สอดคล้อง กับแนวคิดหลังสมัยใหม่เกี่ยวกับการมองความจริง ที่ว่าไม่มีความจริงใด ที่จะเป็นความจริงแท้และ ใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ดังจะเห็นได้จากการที่กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com จะมี มุมมองด้านศิลปะ การประเมินค่าความสวยงามของศิลปะที่เป็นของตนเอง โดยไม่ยึดติดกับ หลักการทางความงาม หรือหลักการใดๆ แต่ทั้งนี้ก็ยังไม่ถือว่าความคิดหรือมุมมองของตนเป็น สัจจะหนึ่งเดียว และให้การยอมรับความคิด มุมมองด้านศิลปะของผู้อื่นด้วย

4.3.7 การโยนหาอดีตที่สะท้อนความเป็นหลังสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ส่วนมากมีการโยนหาอดีต ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของ แนวคิดหลังสมัยใหม่ ดังส่วนหนึ่งของความเห็นต่อไปนี้

"ชอบตอนที่เป็นเด็กประถม ชอบคิดถึงเวลาวิ่งเล่นที่โรงหนังสกาล่า สกาล่าเป็นความทรง จำที่ประทับใจตลอดเวลา ชอบของเก่าทุกอย่าง ของเก่าที่ไม่ใช่วัตถุโบราณแต่เป็นของเก่าจากยุค 50 60 เป็นของที่คนผลิตในยุคนั้นใช้ความคิดเยอะในกระบวนการผลิต มีเสน่ห์ มีความรู้สึกที่ของ ในปัจจุบันสู้ไม่ได้ ของในปัจจุบันบางอย่างมันดูจืดจางเกินไป เลยชอบของเก่า ชอบไปเดินตลาด น้็ดูของเก่าทั้งในไทยและต่างประเทศ"

(Embassy, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2551)

“โหยหาอดีตบ่อยมาก ถึงตั้ง *username* ว่า *Tracetime* (ร่องรอยแห่งกาลเวลา) เริ่มจากฟังเพลง เพลงมันทำให้เราย้อนอดีตไปถึงยุคก่อนๆ ได้ ได้อารมณ์อีกแบบหนึ่ง รู้สึกรุ่นๆ มีความสุข มีกล้อง หนังสือ ซีดี เก้าๆ สะสมไว้ เก็บของเก่าที่มีคุณค่าทางจิตใจ เช่น กล้องใส่ข้าวที่พ่อให้ไว้ตอนเด็ก ชอบไปเดินตลาดนัดที่มีของเก่าขาย ถ้าเจอของที่ถูกใจแล้วไม่เงินกำลังซื้อ ไม่ว่าจะถูกหรือแพงก็จะซื้อไว้โดยไม่คิดว่ามันถูกหรือแพง ชอบไปเดินดูของเก่า”

(Tracetime, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2551)

“นึกถึง หากวันไหนที่เหนื่อยๆ คิดถึงเพื่อน คิดถึงคนในครอบครัว ก็จะนึกถึงวันก่อนๆ สมัยที่เรายังเป็นเด็ก วิ่งเล่น เรียนหนังสือ กินเที่ยวกับเพื่อน อาจใช้เพื่อเป็นกำลังใจให้กับชีวิตในวันต่อไปค่ะ”

(la aomme, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 20 พฤศจิกายน 2551)

“เรื่องอดีตคือบทสนทนาหลักเลยเวลาที่ผมจับกลุ่มอยู่กับเพื่อนๆ บางครั้งมันอาจจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ดีก็ได้ แต่มันก็ทำให้คุณมีมากกว่าหนึ่งอารมณ์”

(Ok!_Go!, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“จะมีคิดถึงเพลงในยุค 90's บ้าง สมัยช่วง *alternative* ดังๆ พอดีช่วงนั้นกำลังวัยรุ่น”

(nuis@nce, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 21 พฤศจิกายน 2551)

“คิดถึงชีวิตสมัยหัวเกรียนอยู่บ่อยๆ อยากกลับไปสนุกเหมือนตอนนั้นอีก แต่ยอมรับความจริงว่าเราไม่สามารถกลับไปอยู่ ณ ช่วงเวลานั้นได้อีกแล้ว อดีต คือ ประสบการณ์ชีวิต เราจะนึกถึงมันแต่สิ่งดีๆ ปัจจุบัน คือ ความจริง ทำมันให้ดีที่สุดดีกว่า”

(Bar_Bla_BI, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์, 23 พฤศจิกายน 2551)

จากการวิเคราะห์หีบห่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า การโหยหาอดีตของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะ (attribute) ของผู้ถ่ายภาพโลโม ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้ถ่ายภาพโลโมยังนิยมถ่ายภาพด้วยกระบวนการเกี่ยวกับฟิล์ม และนิยมนำกล้องยุคเก่า หรือกล้องที่ผลิตเลียนแบบกล้องจากยุคเก่ามาใช้ในการถ่ายภาพโลโม ในยุคที่การถ่ายภาพด้วยกระบวนการเกี่ยวกับฟิล์มลดความนิยมลง และมีกล้องยุคใหม่ออกมามากมาย ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในเรื่องการทำซ้ำ แสดงให้เห็นลักษณะหนึ่งของการโหยหาอดีตของกลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโม ซึ่งแสดงลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่

4.3.8 สรุป ลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

กลุ่มผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com ที่พบมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ วัยรุ่นชนชั้นกลางที่อยู่ในเขตเมือง ซึ่งมีกำลังในการซื้อกล้องและฟิล์มถ่ายภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง กลุ่มผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com ที่พบรองลงมา คือ กลุ่มวัยทำงาน ซึ่งพบว่ามืออาชีพที่หลากหลาย แต่ที่พบมากที่สุด คือ ผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับศิลปะ โดยเฉพาะด้านการออกแบบ รวมทั้งกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระ และสิ่งที่กลุ่มคนเหล่านี้มีลักษณะร่วมกัน คือ เป็นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและมีการเปิดรับสื่ออย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ยังพบว่ามีการใช้บริการของ www.lomothai.com ที่เป็นคนกลุ่มอื่นๆ อยู่ด้วย แต่โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com ทุกกลุ่มเป็นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง และรักความอิสระ ไม่ชอบอยู่ในกฎเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของการถ่ายภาพโลโม

ลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่โดดเด่นและชัดเจน คือ เป็นปัจเจกที่เน้นความพึงพอใจ และให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองเป็นหลัก เน้นความเป็นอิสระจากหลักการหรือกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่างๆ ของสังคม ดังจะเห็นได้จากวิถีคิดในหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำในวันหยุด ซึ่งพบว่ากิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ทำนั้น เป็นกิจกรรมเพื่อแสวงหาความสุข และความพึงพอใจให้กับตนเองตามแบบฉบับของพวกสุขนิยม การโยยหาอดีตที่เป็นไปเพื่อสนองตอบอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อศิลปะ ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีทัศนคติไปในทางเดียวกันว่า อะไรก็เป็นศิลปะได้ ทุกอย่างล้วนเป็นศิลปะ และศิลปะเป็นเรื่องของความพึงพอใจส่วนบุคคล การสร้างสรรค์ การประเมินค่าและการตีความศิลปะเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกส่วนบุคคล ที่ย่อมมีความแตกต่างกันไป

ในส่วนของประเด็นอื่นๆ คือ ประเด็นเกี่ยวกับความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนา ประเด็นเกี่ยวกับการใช้สินค้า ประเด็นเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ ประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนอนาคตและทัศนคติต่ออาชีพอิสระ สามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังไม่มีความเป็นหลังสมัยใหม่ที่ชัดเจน คือ ยังมีลักษณะที่เป็นการผสม ปนประหว่างแนวคิดก่อนสมัยใหม่ สมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่อยู่

4.4 ลักษณะของกลุ่มและการรวมกลุ่ม (เครือข่าย) ของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทย ผ่าน www.lomothai.com

จากการจัดการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่เข้ามาทำการการติดต่อ สื่อสารผ่านกระดานข่าวของเว็บไซต์แห่งนี้ นอกจะทำ การติดต่อ สื่อสารกันในระบบอินเทอร์เน็ตแล้ว ยังมีการติดต่อ พบปะกันในโลกความเป็นจริง จนนำไปสู่การรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ อีกด้วย เช่น การพบปะสังสรรค์ พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการออกไปถ่ายภาพร่วมกัน เป็นต้น จนทำให้เกิดเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายของผู้ถ่ายภาพโลโมขึ้น โดยอาศัยการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือระบบการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated communication: CMC) เป็นสื่อกลางก่อน และพัฒนาไปสู่ การติดต่อ สื่อสารแบบเผชิญหน้า

ด้วยประโยชน์ของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีข้อจำกัดทั้งด้านพื้นที่ (space) และเวลา (time) ทำให้การติดต่อสื่อสารแบบนี้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่อยู่ต่างสถานที่กันก็สามารถทำการติดต่อ สื่อสารกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว และไม่จำเป็นต้องทำการสื่อสารในเวลาเดียวกัน เพราะเพียงแค่อัปโหลดข้อความ หรือกระทู้ไว้บนหน้ากระดานข่าว ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com รายอื่นๆ ก็สามารถเข้ามาอ่านข้อความหรือโพสต์ตอบกระทู้ได้ในเวลาต่อมา และผู้ให้บริการ www.lomothai.com ที่เป็นคนเริ่มการสนทนา หรือเป็นผู้เริ่มกระทู้เองก็สามารถอ่านข้อความ หรือการโพสต์ตอบของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com รายอื่นๆ ได้ในภายหลังเช่นกัน

จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การติดต่อ สื่อสารของกลุ่ม ตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com มักจะเริ่มจากระบบอินเทอร์เน็ตก่อน จึงพัฒนาไปสู่การพบปะ และทำการสื่อสารแบบเผชิญหน้า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com มักจะสืบค้นหาข้อมูล (search) จากอินเทอร์เน็ต เพราะว่าเรื่องเกี่ยวกับโลโมในประเทศไทยนั้นยังไม่มีแพร่หลาย ไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาเหมือนการถ่ายภาพตามหลักการถ่ายภาพ ไม่มีหนังสือ ตำราวิชาการเกี่ยวกับเรื่องนี้ การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโลโมจึงมักจะต้องอาศัยการสืบค้นจากระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งในอดีตมักจะมีเฉพาะเว็บไซต์ต่างประเทศ แต่เมื่อมี www.lomothai.com ที่เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโลโมที่เป็นภาษาไทยเกิดขึ้น เว็บไซต์แห่งนี้จึงเปรียบเสมือนจุดศูนย์รวมข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับโลโม ผู้ที่สนใจในเรื่องเกี่ยวกับโลโมที่ต้องการข้อมูลเป็นภาษาไทยจึงมักจะเข้ามาติดต่อ สื่อสารกันภายในเว็บไซต์แห่งนี้

และเมื่อติดต่อ สื่อสารกันไปซักระยะจนเกิดความคุ้นเคยกันขึ้น ก็มักจะนำไปสู่การนัดพบปะสังสรรค์แบบเผชิญหน้า หรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกไปถ่ายภาพร่วมกันต่อไป

แม้ว่าปฏิสัมพันธ์ในบริบทคอมพิวเตอร์กำลังเข้ามาแทนที่การสื่อสารดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ และมีความเป็นมนุษย์ คนจะใช้เวลาหมดไปกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งคอมพิวเตอร์จะลดทอนเวลาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตาของคนในสังคม แต่คนจำนวนมากก็ยังให้ความสำคัญต่อการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตา โดยที่เทคโนโลยีการสื่อสารไม่อาจจะแย่งความสำคัญของรูปแบบการสื่อสารแบบดั้งเดิมได้

“อย่างคนที่อยู่ต่างจังหวัด สนุกกันง่ายขึ้น ถ้าพูดไปในทิศทางเดียวกัน เออ คุณชอบเหมือนผมนี่ เขาอยู่ต่างจังหวัด คุณมากรุงเทพฯคุณมาหาผม ผมไปต่างจังหวัดผมไปเที่ยวบ้านคุณ”
(กลุ่ม We love snap, สนทนากลุ่ม, 26 พฤศจิกายน 2551)

“เจอกันในเน็ตชักพักแล้วก็มาจับกลุ่มกัน เม้าท์ๆ กัน ใครรู้จักใครก่อนก็เหมือนเป็นเพื่อนกัน มีมิตติ้งมั้ง มีออกไปถ่ายรูปอะไรมั้ง”
(กลุ่ม Analogue Memory, สนทนากลุ่ม, 3 ธันวาคม 2551)

กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมไม่ใช่อะไรกลุ่มที่มีการรวมตัวด้วยรสนิยม หรือทัศนคติด้านศิลปะที่คล้ายกัน การรวมกลุ่มจึงเป็นการตอบสนองความต้องการของคนที่มีความต้องการที่สอดคล้อง หรือไปในทิศทางเดียวกัน ในการรวมกลุ่มจะมีการสร้างบรรทัดฐานด้านศิลปะของตัวเอง ซึ่งมีความแตกต่างจากบรรทัดฐานของคนทั่วไปในสังคมค่อนข้างชัดเจน

เมื่อมีการรวมกลุ่มและสร้างบรรทัดฐานของกลุ่มขึ้น มีการยอมรับของคนในกลุ่ม และพัฒนาไปสู่การสร้างบรรทัดฐานด้านศิลปะที่มีความเฉพาะของกลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมเอง อันจะทำให้เกิดพลังในการต่อรองกับสังคมภายนอก เนื่องจากการถ่ายภาพโลโมในสังคมไทยนั้น แม้จะมีมานานหลายปีแล้ว แต่ถือว่ายังไม่แพร่หลาย และยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในสังคมวงกว้างนัก ผลงานภาพถ่ายโลโมจึงมักจะยังไม่ได้รับการยอมรับ หากใช้กฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานของคนทั่วไปในสังคมที่มักจะมองภาพถ่ายตามหลักสากลนิยม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการถ่ายภาพตามหลักการถ่ายภาพ การนำผลงานภาพถ่ายโลโมไปเผยแพร่ในสังคมวงกว้างจึงมักถูกตัดสินด้วยบรรทัดฐานของคนทั่วไปในสังคมที่แตกต่างจากบรรทัดฐานของโลโม ส่งผลให้เกิดการไม่ยอมรับภาพโลโมนั่นเอง

แต่หากกลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมมีการรวมกลุ่มกัน และสร้างพลังจนเกิดเป็นบรรทัดฐานใหม่ที่มีความเฉพาะของโลโมเองได้ จะทำให้เกิดเป็นอำนาจในการต่อรองให้สังคมยอมรับในบรรทัดฐานของโลโมในที่สุด จนเกิดเป็นการยอมรับของคนในสังคมวงกว้างต่อไป โดยวิเคราะห์จากบทสนทนาของกลุ่มในประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีต่อสังคมทั่วไป และความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของผู้ถ่ายภาพโลโมในฐานะกลุ่มย่อยของสังคม

“ผมว่ามันเปลี่ยนแปลงไปนะ ตอนแรกโลโมมันเข้ามาในคนที่ยังไม่รู้จักโลโม ก็จะมีมึงถ่ายอะไรเบลอๆ เอ๋ๆ ถ่ายอะไรแบบนี้เนี่ย ยังไม่มีคำนิยามว่าโลโมไง ให้อีเหนี่ยถ่ายอะไรก็ไม่รู้เรื่อง แต่เดี๋ยวนี้มันเปลี่ยนไปแล้ว พอเข้ารู้ว่า เอ้า ถ่ายโลโม สมมติว่าพวกที่เขามีก้องฟิล์มแจ่มๆ ถ่ายดีๆ กล้องดิจิตอลถ่ายสวยๆ ดีๆ เขาจะรู้แล้วว่าสไตลีนี่คือสไตลโลโมละ เขาก็จะรู้ละว่าโอเคเนี่ยก็กลุ่มหนึ่งของการถ่ายภาพละ จะไม่มีการที่แบบว่าเขามาพูดหรือว่าคอมเม้นท์อะไรมากมาย มันชัดเจนไปแล้วว่าไอ้เนี่ยคือโลโม แต่ว่าเมื่อก่อน ก่อนที่คำว่าโลโมมันจะจัดจ้านขนาดนี้เนี่ย มันก็ไม่เข้าใจว่าคุณทำอะไร ทำเปลืองฟิล์มเปล่าๆ ไหม อะไรยังงี้ คนละบรรทัดฐาน คนละไม้บรรทัดกัน”

(กลุ่ม We love snap, สนทนากลุ่ม, 26 พฤศจิกายน 2551)

“มันเหมือนยุคหนึ่งของรูปวาด ศิลปินที่เป็นพวก *impressionist* คุณจะถามมองว่าแปลกประหลาดอะไรยังงี้ ผมสะท้อนไปกับประวัติศาสตร์ ไม่เหมือนกับที่คนเขาทำกัน ถามว่าแปลกไหมก็ไม่รู้ว่าจะแปลก”

(กลุ่ม Analogue Memory, สนทนากลุ่ม, 3 ธันวาคม 2551)

จากการตั้งคำถามในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นวัฒนธรรมประชานิยม (Pop Culture) ของการถ่ายภาพโลโมนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com แสดงความคิดเห็นว่าการถ่ายภาพโลโมถือว่าเป็นวัฒนธรรมประชานิยมอย่างหนึ่ง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มมองว่าเป็นผลมาจากการทำงานของสื่อสารมวลชน และผลของการตลาดที่เราจะต้องพบในการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่เกี่ยวกับการที่ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างศิลปะกับชีวิตประจำวัน และไม่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมประชานิยมดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.1

“เป็นแพชั่น แนว อินเทรนด์ กระแส ตอนนี้อยู่อะไรก็ประกอโมโลโม โลโมมันคือป๊อปอาร์ท ใช้สีจัดๆ ก็ไปหากล้อง 4 ตา แอนตี้ วอร์ชอลซ์ชัดๆ เลย แล้วก็ได้ป๊อปอาร์ท พอเป็นป๊อปอาร์ทก็เป็นแอคชั่น พอได้แอคชั่นมาก็พยายามขยายฐานการตลาดเพิ่มเติมขึ้นมา จับกลุ่มที่เป็นแพชั่นดีไซน์

ก่อน เขากลุ่มที่รู้สึกทันสมัยแล้วทำตลาดกับตรงนั้น แล้วพอตรงนั้นมีคนเล่นปั๊บ ก็ขยายตลาดทำให้ตลาดนี้ดูทันสมัยขึ้น ไปที่กลุ่มเด็กแนวก่อน แล้วค่อยผลักดันให้เป็นตลาดมากขึ้น เกี่ยวกับ การตลาด”

(กลุ่ม We love snap, สนทนากลุ่ม, 26 พฤศจิกายน 2551)

“มันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันไปแล้ว”

(กลุ่ม Analogue Memory, สนทนากลุ่ม, 3 ธันวาคม 2551)

นอกจากนี้ ในการตั้งคำถามเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นของการให้ความสนใจในการถ่ายภาพโลโมของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com พบว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ส่วนมากมีความคิดเห็นว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการให้ความสนใจในการถ่ายภาพโลโมของคนส่วนมาก ทั้งในส่วนของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เอง และคนทั่วไป มักจะมาจากการที่ได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโลโมจากสื่อสารมวลชน ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูล ประวัติของโลโม การได้เห็นภาพโลโมหรือภาพของกล้องโลโม ที่มีความโดดเด่นด้านรูปแบบ จากสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ นิตยสาร หรือรายการโทรทัศน์ ซึ่งช่วยสร้างความสนใจให้กับผู้รับสารแต่ละคน และผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ก็อยู่ในฐานะผู้รับสารชนิดหนึ่งที่ได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโลโมซึ่งเป็นสินค้าเชิงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งจากสื่อสารมวลชน และนำไปสู่การบริโภคสินค้าในเชิงวัฒนธรรมนี้ และสื่อสารมวลชนยังเป็นผู้แพร่กระจายข้อมูล ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับโลโมให้ขยายวงกว้างออกไป จนเกิดเป็นกระแส หรือความนิยมในการถ่ายภาพโลโม ซึ่งเท่ากับว่า สื่อสารมวลชนได้ทำให้วัฒนธรรมย่อยของโลโมกลายเป็นวัฒนธรรมประชานิยมไปแล้วนั่นเอง

“สื่อมันกระจายไว พอเด็กเห็นปั๊บ คือเด็กบางคนนะ เกิดมาในยุคกล้องดิจิทัลเลย ไม่ได้เกิดในยุคของกล้องฟิล์ม พอมาเจอกล้องฟิล์ม เฮ้ย มันกลายเป็นของแปลกสำหรับเขา กล้องน่ารักดี กล้อง Fisheye กล้อง Holga ก็ซื้อมาเล่น ทั้งที่ยังไม่รู้ว่าตัวเองชอบถ่ายรูปปริเปลา”

(กลุ่ม We love snap, สนทนากลุ่ม, 26 พฤศจิกายน 2551)

“จริงๆ ก็ไปเจอแอ็ด (advertising) โลโม แอ็ดโลโมของกล้อง ขายกล้อง แนะนำเล็กๆ ว่ามีกล้องชื่อนี้ ในหนังสือ A Day ก็ได้เว็บมาแล้วก็ไปเสิร์ช (search) หา ก็ไล่ถาม แต่ก่อนเล่นบอร์ด A Day ก็ไล่ถามว่ากล้องโลโมมันคืออะไร ก็มีรูบ้าง ไม่รู้อ่าง ก็มีวู้ๆ กันมา แล้วก็ไปซื้อที่รูม แต่หลังจากที่ค้นในอินเทอร์เน็ตประมาณนึงนะครับ ก็เอา LC-A นี้แหละ”

(กลุ่ม Analogue Memory, สนทนากลุ่ม, 3 ธันวาคม 2551)

จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่ม ในประเด็นเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทยผ่าน www.lomothai.com พบว่า วัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com คือ นอกจากการรวมกลุ่มเพื่อติดต่อ สื่อสาร ข้อมูล หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่ต่างก็มีความสนใจร่วมกัน ซึ่งก็คือเรื่องเกี่ยวกับโลโมแล้ว การรวมกลุ่มนี้ ยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองของกลุ่มย่อยต่อคนกลุ่มใหญ่ในสังคมอีกด้วย เป็นการรวมตัวกันเพื่อสร้างพลังให้เกิดการยอมรับ โดยใช้บรรทัดฐานของกลุ่มย่อยในการตัดสินใจ ประเมินค่าหรือตีความวัฒนธรรมของกลุ่มย่อย แทนที่จะใช้เพียงบรรทัดฐานของกลุ่มใหญ่ในสังคมเพียงบรรทัดฐานเดียว ซึ่งย่อมมีความแตกต่างและนำไปสู่ความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน แต่หากมีการเปิดกว้าง ยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มย่อยที่มีความแตกต่าง หรือมีความเฉพาะ (unique) แล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดการยอมรับในความต่างต่างนั้นได้ต่อไปอีกด้วย

แต่ทั้งนี้ ในความแตกต่างที่มีความเฉพาะ (unique) ของกลุ่มย่อยนี้ ยังพบว่ามีความเป็นวัฒนธรรมประชานิยมแฝงอยู่ด้วย โดยเป็นผลของการทำงานของสื่อสารมวลชนและการตลาด ที่หยิบยกเอาประเด็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมกลุ่มย่อยขึ้นมาเพื่อสร้างกระแส และเป็นประโยชน์ต่อวัฒนธรรมการบริโภคแบบหลังสมัยใหม่ ที่เน้นการผลิตสินค้าก็เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าแบบมวลชนมาเป็นการผลิตที่แยกย่อยตามความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด ผู้ผลิตไม่เพียงผลิตสินค้าเพื่อให้เกิดการบริโภค แต่ยังต้องสร้างภาพหรือเอกลักษณ์ของสินค้าเพื่อให้ได้กลุ่มผู้บริโภคที่ชัดเจน ส่วนผู้บริโภคซึ่งมีจินตนาการ ความคิดฝัน และความต้องการยกระดับรสนิยม ก็มีหน้าที่เลือกภาพที่ดูดีสำหรับตนเอง การใช้สินค้าในวัฒนธรรมผู้บริโภคไม่ได้เป็นแค่การใช้สอยอย่างเดียว แต่มีบทบาทในการเป็นผู้สื่อสารถึงความหมายต่างๆ ด้วย

4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าภาพโลโม เป็นภาพถ่ายที่มีลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่ชัดเจน คือ เป็นศิลปะที่เน้นให้ความสำคัญกับอารมณ์ความรู้สึกภายในมากกว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมตั้งขึ้นมา เป็นภาพถ่ายประเภทที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบที่แสดงความเป็นโลโม ไม่ว่าจะป็นสีสัน ความมืดเพี้ยน ความแปลกประหลาดของภาพ รวมทั้งกล้องและกระบวนการที่ใช้ในการถ่ายภาพมากกว่าเนื้อหา หรือความหมายของภาพ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางการถ่ายภาพที่ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือค่านิยมต่างๆ ของคนทั่วไปในสังคม และยังทำลายล้างเส้นแบ่งเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมต่างๆ ที่สังคมได้ขีดขึ้นอีกด้วย อันเป็นผลมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการมองความจริงตามหลักของแนวคิดหลังสมัยใหม่ ที่ไม่เชื่อว่าจะมี

ความจริงได้ใช้ได้กับทุกสถานการณ์ แต่ก็ไม่ได้ถือความคิดตนเป็นสัจจะ ซึ่งก็คือ การที่กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมไม่เชื่อว่าจะมีกฎเกณฑ์ได้ใช้กับศิลปะทุกประเภท และพยายามสร้างบรรทัดฐานใหม่ของภาพโลโมขึ้นมาเองในตัวผู้ถ่ายภาพโลโมแต่ละคน

การสื่อสาร สนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการโพสต์ข้อความบนกระดานข่าวของผู้ให้บริการ www.lomothai.com เป็นการสื่อสารที่เน้นความพึงพอใจ อันมีอารมณ์ ความรู้สึกเป็นหลักสำคัญ ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น และยังเป็น การสื่อสารที่ได้ทำให้ชีวิตประจำวันกลายเป็นศิลปะไปแล้วอีกด้วย

ในส่วนของผู้ให้บริการ www.lomothai.com พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com มีความเป็นหลังสมัยใหม่เพียงบางประการ โดยลักษณะที่แสดงความเป็นหลังสมัยใหม่ของผู้ให้บริการ www.lomothai.com ที่โดดเด่น และชัดเจนที่สุดคือกิจกรรมที่ทำในวันหยุด การหย่อนอาตืด และทัศนคติต่อศิลปะ ที่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจภายในบุคคล อันมีอารมณ์ ความรู้สึกเป็นที่หลัก และเน้นความเป็นอิสระ เสรีจากกฎเกณฑ์ต่างๆ แต่ยังมีลักษณะของแนวคิดก่อนสมัยใหม่ และสมัยใหม่ปะปนอยู่หลายประการ เป็นปัจเจกชนที่มีการดำเนินชีวิตด้วยแนวคิดที่หลายรูปแบบผสมผสาน คละเคล้ากันอยู่

ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com ในการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่เพียงบางเรื่อง จึงอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้บริการ www.lomothai.com ยังไม่มีความเป็นหลังสมัยใหม่เต็มที่ หรือมีความเป็นหลังสมัยใหม่เพียงระดับผิวของแนวคิดหลังสมัยใหม่เท่านั้น

ในส่วนของเรื่องกลุ่มและการรวมกลุ่มของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทย ผ่าน www.lomothai.com นั้น เป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีความสนใจ มีทัศนคติและรสนิยมที่สอดคล้องไปในทางเดียวกัน เพื่อติดต่อสื่อสาร และทำกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองของคนกลุ่มย่อยในสังคมต่อคนกลุ่มหลักในสังคม เพื่อให้ได้รับการยอมรับในวงกว้างของสังคม และในการเกิดกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกันนี้ ก็เกิดจากการทำงานของระบบสื่อสารมวลชน ที่ขยายประเด็นความสนใจของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยให้แพร่หลาย จนกลายเป็นวัฒนธรรมประชานิยม เป็นสังคมแบบใหม่ที่เกิดจากผลของระบบการสื่อสารที่มีระบบการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ และการทำงานของระบบสื่อสารมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “สื่อหลังสมัยใหม่ของชุมชนโลโมกราฟี ใน www.lomothai.com” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com ซึ่งมีลักษณะเด่นหลายประการที่อิงไปกับกระแสหลังสมัยใหม่ และแนวคิดของผู้ให้บริการเว็บไซต์แห่งนี้ ซึ่งเป็นคนกลุ่มย่อยกลุ่มหนึ่งของสังคมไทยในปัจจุบัน ว่ามีลักษณะที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่อย่างไร เพื่อที่จะอธิบายได้ว่าสภาพสังคมในปัจจุบันที่แท้จริงแล้วเป็นอย่างไร โดยใช้กลุ่มสังคมย่อยที่มีความโดดเด่น เช่น กลุ่มผู้ให้บริการของ www.lomothai.com เป็นกลุ่มตัวอย่างในการอธิบายปรากฏการณ์นี้ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com การสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์และผู้ให้บริการ รวมทั้งการสนทนากลุ่มของผู้ให้บริการ www.lomothai.com

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะหลังสมัยใหม่ของรูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com

จากการวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของ www.lomothai.com พบว่า รูปแบบและเนื้อหาที่สำคัญ และแสดงถึงลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่โดดเด่น คือ รูปแบบของภาพโลโมที่ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากภาพถ่ายทั่วไปอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะป็นสีสันที่จุดขาด ผิดเพี้ยน ความแปลกประหลาดต่างๆ ของภาพ ซึ่งลักษณะที่โดดเด่นเหล่านี้ เป็นผลมาจากการที่กลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมไม่ยึดติดกับหลักการถ่ายภาพตามแบบสากลนิยม และพยายามสร้างบรรทัดฐานใหม่ในการถ่ายภาพตามแบบฉบับของตัวเอง ที่ให้ความสำคัญที่อารมณ์ ความรู้สึกภายในมากกว่าหลักการหรือกฎเกณฑ์ภายนอกที่สังคมตั้งขึ้น รวมทั้งเป็นความพยายามที่จะทำลายล้างเส้นแบ่งทางศิลปะและวัฒนธรรมที่สังคมขีดขึ้น ให้เลือนรางและหายไปในที่สุด

ดังนั้น จะพบว่า รูปแบบของภาพโลโมและวิถีคิดในการถ่ายภาพโลโม ได้สะท้อนให้เห็นสิ่งที่เป็นผลพวงมาจากแนวคิดตามหลักการของแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่ชัดเจน คือ เรื่องของการมองความจริง ที่แนวคิดหลังสมัยใหม่ปฏิเสธความเชื่อเกี่ยวกับความจริงที่เป็นความจริงแท้แน่นอนเพียงหนึ่งเดียว และมองว่าไม่มีความจริงใดเป็นความจริงแท้แน่นอน หรือเป็นความจริงที่สามารถ

ใช้ได้กับทุกสถานการณ์ และแสวงหาความจริงในรูปแบบของตนเอง แต่ไม่ถือว่าความจริงนั้นเป็นความจริงแท้แน่นอนหรือเป็นสัจจะ

รูปแบบที่แสดงความสอดคล้องกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ที่โดดเด่นอีกประการ ที่พบในเนื้อหาของ www.lomothai.com คือ ประเด็นการสนทนาบนกระดานข่าว ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยลักษณะของการละเล่น ความไม่จริงจัง และการให้ความสำคัญกับอารมณ์ ความรู้สึกเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากการโพสต์ข้อความต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีการหยอกล้อกันอยู่มาก มีการกล่าวชมเชยภาพโลโมอย่างลอยๆ ไร้การวิพากษ์ด้วยหลักการ อาศัยเพียงความรู้สึกส่วนตัวเป็นหลัก รวมทั้งประเด็นการสนทนาที่มีการให้ความสำคัญที่รูปแบบมากกว่าเนื้อหา ดังจะเห็นได้จากประเด็นการสนทนาที่พบได้มากและชัดเจนคือ ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบของกล้องและกระบวนการสร้างความแปลก ประหลาดของภาพ แต่ไม่พบว่ามีการพูดถึงเกี่ยวกับเนื้อหา หรือความหมายของภาพปรากฏอยู่เลย

นอกจากนี้ ยังพบว่า ในกลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมไม่นอกจากจะมีการปฏิเสธกฎเกณฑ์ ความเชื่อ ค่านิยมตามที่สังคมกำหนดขึ้นมาแล้ว ยังมีลักษณะของการต่อต้าน และเสียดสีแฝงอยู่ด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่ภาพโลโมไม่เป็ภาพที่เต็มเปี่ยมไปด้วยการละเล่น การไม่จริงจัง ไม่มีความลุ่มลึกทางความคิด และยังมีการนำสิ่งที่เป็ขั้วตรงข้ามกับศิลปะ หรือสิ่งที่ไม่น่าจะเป็ศิลปะมาสร้างสรรค์เป็งานศิลปะ และสร้างการยอมรับในกลุ่มผู้ถ่ายภาพโลโมเอง

5.1.2 ผู้ใช้บริการ และลักษณะหลังสมัยใหม่ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com คือ กลุ่มบุคคลที่มีทัศนคติและความสนใจร่วมกัน กล่าวคือ เป็กลุ่มบุคคลมีทัศนคติในการดำเนินชีวิตที่คล้ายกัน เป็กลุ่มบุคคลที่แสวงหาความสุขให้ตนเอง ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจ และอารมณ์ ความรู้สึกภายในเป็นหลัก รักความเป็นอิสระ ดังจะเห็นได้จากประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรม และแนวทางการดำเนินชีวิตที่เน้นการพักผ่อน การหาความสุข แต่ละเลยแก่นแกนของชีวิต และไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งเป็ลักษณะหนึ่งของหลังสมัยใหม่ ดังจะเห็นได้ชัดจากลักษณะของหลังสมัยใหม่ในเรื่องของปัจเจกชนแบบสุขนิยม

ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com มีทัศนคติและมุมมองในด้านศิลปะไปในทิศทางเดียวกัน คือ ทัศนคติที่มองว่าอะไรก็เป็ศิลปะได้ ศิลปะไม่ใช่เรื่องสูงส่ง แต่เป็เรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกภายใน ไร้กฎเกณฑ์ ซึ่งเป็ลักษณะของศิลปะแบบหลังสมัยใหม่

นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการของ www.lomothai.com ยังเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องการสร้างให้ตนเองมีความแตกต่างจากกลุ่มผู้ถ่ายภาพทั่วไป ผ่านทางกระบวนการถ่ายภาพที่เน้นความเป็นอิสระ ไร้กฎเกณฑ์ และการสร้างความแตกต่างทางด้านภาพลักษณ์ ด้วยการเลือกใช้กล้องถ่ายภาพที่มักจะมีคุณภาพแตกต่างจากกล้องทั่วไปที่คนในสังคมนิยมใช้ในการถ่ายภาพ รวมทั้งต้องการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความโดดเด่น แปลก แหวกแนว และสร้างบรรทัดฐานใหม่ในการถ่ายภาพ ซึ่งเป็นบรรทัดฐานที่มีความเฉพาะ (unique) แตกต่างจากการถ่ายภาพทั่วไป

เมื่อบุคคลที่มีทัศนคติ และความสนใจร่วมกันเหล่านี้เข้ามาทำการติดต่อ สื่อสารกันบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com ในระยะหนึ่งแล้ว จึงเกิดเป็นการรวมกลุ่มกันขึ้น ซึ่งการรวมกลุ่มนี้ เกิดขึ้นจากการสื่อสาร สนทนาบนกระดานข่าวของเว็บไซต์หรือโลกไซเบอร์ (cyber) ก่อน แล้วจึงพัฒนาไปสู่การพบปะ สังสรรค์ และทำกิจกรรมร่วมกันในโลกแห่งความเป็นจริง โดยมีระบบการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์เป็นตัวกลางที่สำคัญ

จากนั้น เมื่อบุคคลเหล่านี้สามารถรวมตัวกันได้จนเกิดเป็นกลุ่มย่อยในสังคม จึงนำไปสู่การสร้างอำนาจของคนกลุ่มย่อย ให้สามารถต่อรองกับคนกลุ่มใหญ่ในสังคม เพื่อสร้างพื้นที่สำหรับกลุ่มย่อยของตน หรือเพื่อให้เกิดการยอมรับของคนในสังคมวงกว้าง คือ การทำให้สังคมใหญ่ยอมรับ และมองสังคมกลุ่มย่อยด้วยบรรทัดฐานของกลุ่มย่อยเอง อันจะนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจที่ตรงกันต่อไป เนื่องจาก หากสังคมใหญ่ยังคงไม่ยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มย่อย และมองสังคมของคนกลุ่มย่อยด้วยบรรทัดฐานของคนกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มหลัก ซึ่งมีบรรทัดฐานที่ไม่ตรงกันแล้ว ย่อมจะทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือความเข้าใจที่ไม่ตรงกันได้

นอกจากนี้ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มย่อยต่างๆ ไปสู่สังคมวงกว้างในปัจจุบันนี้ เป็นผลจากการทำงานของระบบการสื่อสารที่ทันสมัย โดยมีสื่อสารมวลชนเป็นตัวการที่สำคัญในการเผยแพร่ หรือกระจายข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ของคนในกลุ่มย่อยไปสู่คนในสังคมวงกว้าง ในกรณีของการถ่ายภาพโลโมก็เช่นกัน กล่าวคือ เดิมทีการถ่ายภาพโลโมเป็นการถ่ายภาพที่มีคนในสังคมรู้จักหรือรับรู้้น้อยมาก แต่เมื่อสื่อสารมวลชนได้นำประเด็นเกี่ยวกับโลโมไปเผยแพร่ ทำให้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโลโมได้แพร่กระจายไปในวงกว้าง เกิดการรับรู้ได้มากขึ้น คนในสังคมหันมาให้ความสนใจโลโมมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการถ่ายภาพโลโมมากขึ้น จนกลายเป็นกระแสที่ได้รับความนิยม โดยเฉพาะจะเห็นได้อย่างชัดเจนในหมู่วัยรุ่น หรือ “เด็กแนว” ที่ให้ความสนใจหันมาถ่ายภาพโลโมมากขึ้น และจากบทสัมภาษณ์ของผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นในการให้ความสนใจในการถ่ายภาพโลโมจะพบว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com

ส่วนมากจะเริ่มสนใจการถ่ายภาพโลโมจากการที่ได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เห็นภาพโลโม หรือกล้องโลโม ผ่านทางสื่อสารมวลชนชนิดต่างๆ ก่อน และจากนั้นก็แสวงหาข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับโลโม ผ่านทางสื่อสารมวลชนเพิ่มเติมอีก ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า สื่อสารมวลชนได้ทำให้การถ่ายภาพโลโม กลายเป็นวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) ไปแล้วนั่นเอง ดังนั้น จึงนับได้ว่ากลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประชานิยม ซึ่งมีสื่อสารมวลชนสมัยใหม่เป็นปัจจัยสำคัญในการเกิดวัฒนธรรมนี้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ซึ่งเป็นกลุ่มสังคมย่อย กลุ่มหนึ่งในสังคมไทย ที่แม้จะมีความโดดเด่นจากคนส่วนใหญ่ในสังคม หรือคนกลุ่มย่อย กลุ่มอื่นๆ ในบางด้าน ซึ่งก็คือ ทักษะคิดต่อศิลปะ ที่กลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีลักษณะของหลังสมัยใหม่อย่างชัดเจน กล่าวคือ กลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com นี้ มีบรรทัดฐานด้านศิลปะที่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ในสังคม และเป็นแบบฉบับของตนเอง โดยแสดงความแตกต่าง และลักษณะของหลังสมัยใหม่ผ่านรูปแบบความมิดเพี้ยน และความแปลกของภาพโลโม รวมทั้งความเป็นอิสระ ไร้กฎเกณฑ์ และการให้ความสำคัญที่ความพึงพอใจของกระบวนการถ่ายภาพโลโมด้วย แต่วิถีคิด และทำที่ด้านอื่นๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังมีลักษณะที่ไม่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ในสังคมอย่างมีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า วิถีคิด และทำที่ในการดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ ของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ยังเกาะไปกับกระแสหลักของสังคมอยู่

วิถีคิดและทำที่ด้านอื่นๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เป็นวิถีคิดที่มีความปนเปื้อนของลักษณะสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่อยู่ ซึ่งแก่นแกนหลักๆ เป็นเรื่องของการให้ความสำคัญกับหลักเหตุผล โดยเฉพาะความจำเป็นในการดำเนินชีวิต อันเป็นลักษณะของสมัยใหม่ และการให้ความสำคัญกับปัจจัยภายใน โดยเฉพาะความพึงพอใจส่วนบุคคล อันเป็นลักษณะของหลังสมัยใหม่ ดังจะเห็นได้จาก ประเด็นเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าและข่าวสาร ซึ่งพบว่า มีกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วนที่บริโภคสินค้าและข่าวสาร โดยเน้นที่ประโยชน์ใช้สอยหรือความจำเป็นของชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะของสมัยใหม่ แต่ก็ยังมีกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com อีกบางส่วนที่มีการบริโภคสินค้าในเชิงสัญลักษณ์ หรือการใช้สินค้าทางวัฒนธรรม เน้นที่รูปลักษณ์ รูปแบบมากกว่าประโยชน์ใช้สอย และการบริโภคข่าวสารเพื่อตอบสนองความพึงพอใจส่วนบุคคลเป็นหลัก ซึ่งเป็นลักษณะของหลังสมัยใหม่ รวมทั้งประเด็น

เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอื่นๆ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนอนาคต และความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีทั้งส่วนที่ให้ความสำคัญกับความมั่นคงและความจำเป็นในการดำเนินชีวิตเป็นหลัก และกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วนที่ยังคงให้ความสำคัญกับความพึงพอใจเป็นหลัก

สอดคล้องกับที่ธีระ นุชเปี่ยม (2547) กล่าวว่า แนวโน้มทางความคิดร่วมสมัยของเราบางประการ ดูเหมือนจะเป็นการไม่ยึดถืออะไร นั่นคือการถือเอา "อะไรก็ได้" เป็นท่าทีต่อทั้งชีวิตและประเด็นทางความคิด หรือแม้กระทั่งประเด็นปัญหาทางจริยธรรม ต้นเค้าของท่าทีเช่นนี้คงไม่อาจระบุได้ว่ามาจากที่ไหน สิ่งที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เช่นการที่คนเราทุกวันนี้ โดยเฉพาะที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ยึดถือความพอใจมากกว่าความมั่นคงในชีวิตการทำงาน จนอาจเรียกได้ว่าความพอใจอย่างหนึ่งก็คือความพอใจจากการเปลี่ยนงานบ่อยๆ หรือการที่การรับรู้และขอบเขตของความรู้ลดหรือแคลง เป็นสัดส่วนผกผันกับปริมาณและการขยายของเครือข่ายข้อมูลข่าวสารของปัจจุบัน แนวโน้มต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นทั่วโลก ที่น่าติดตามให้ความสนใจก็คือ การแสดงออกในเชิงความคิดทางปรัชญา ศิลปะ และกิจกรรมสร้างสรรค์แขนงต่างๆ ที่อาจจะเป็นทั้งภาพสะท้อนและมีอิทธิพลต่อกระแสแห่งท่าทีที่เรียกว่าหลังสมัยใหม่นี้ แม้จะปรากฏอยู่ในสังคมตะวันตกมากกว่า แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะจำกัดอยู่ในสังคมเหล่านี้เท่านั้น

เมื่อนำรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ซึ่งก็คือกลุ่มย่อยมาพิจารณาร่วมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนทั่วไปในสังคม ซึ่งก็คือคนส่วนใหญ่ หรือคนกลุ่มหลัก จะพบว่า วิธีคิดและท่าทีในการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคมไทย เป็นวิธีคิดที่เต็มเปี่ยมไปด้วยลักษณะของการผสมผสานของแนวคิดจากหลายๆ รูปแบบ เช่นเดียวกับวิธีคิดของคนกลุ่มย่อย ซึ่งก็คือกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ไม่ว่าจะเป็นวิธีคิดที่มีพื้นฐานมาความเชื่อจากแนวคิดก่อนสมัยใหม่ ดังจะเห็นได้จากเรื่องของทรงเจ้า เข้าผี หรือความเชื่อในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่สามารถพบเห็นได้เกล็ดกลื่อน ในทุกระดับชนชั้นของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งในกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com เองก็มีแนวคิดเช่นนี้ ดังจะเห็นได้จากประเด็นเกี่ยวกับความเชื่อต่อศาสนาของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วน วิธีคิดที่มีพื้นฐานความเชื่อมาจากแนวคิดสมัยใหม่ ดังจะพบได้จากประเด็นเกี่ยวกับการทำงานหนักเพื่อความจำเป็นในการดำเนินชีวิต หลักเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับวิธีคิดในประเด็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วน รวมทั้งวิธีคิดที่มีพื้นฐานความเชื่อมาจากแนวคิดหลังสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สินค้าในเชิงสัญลักษณ์ หรือการแสวงหาความสุขให้ตนเองตามแบบฉบับ

ของพวกเขา ซึ่งกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ซึ่งเป็นกลุ่มสังคมย่อย และคนส่วนใหญ่ในสังคมซึ่งเป็นกลุ่มสังคมหลักมีวิธิตัด และทำที่ในการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน

หากมองในภาพรวม การก้าวสู่ความเป็นหลังสมัยใหม่ของคนไทยยุคปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ด้วยนั้น จะพบได้มากและชัดเจนในรูปแบบของความแปรปรวนในระบบการให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ ของคนในสังคม โดยความแปรปรวนที่เห็นภาพได้อย่างชัดเจนในสังคมไทยยุคปัจจุบัน คือ วัฒนธรรมการบริโภค โดยคุณค่าหรือรสนิยมจะถูกตัดสินจากราคาหรือมูลค่าของการซื้อสินค้าด้วยเงิน และลักษณะของการแสวงหาความสุขให้กับตนเอง ที่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของตนเป็นหลัก ซึ่งจะพบว่า วัฒนธรรมการบริโภคของคนในสังคมเปลี่ยนจากการบริโภคประโยชน์ใช้สอยมาเป็นบริโภคสินค้าเชิงสัญลักษณ์ เป็นการใช้สินค้าในฐานะตัวแทนของบางสิ่ง หรือการใช้สินค้าเพื่อบ่งบอกสถานะว่าตนเป็นใครในสังคม ดังจะเห็นตัวอย่างได้อย่างชัดเจนจากความนิยมในการใช้สินค้าแบรนด์เนมของคนในสังคม ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสังคมเมือง และจากวัฒนธรรมการบริโภคเชิงสัญลักษณ์ของคนในสังคมนี้ จะพบว่า เป็นวัฒนธรรมการบริโภคที่มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของตนเป็นหลัก เป็นการแสวงหาความสุขให้ตนเองมากกว่าที่จะคำนึงถึงหลักเหตุผล หรือความจำเป็นในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นการก้าวข้ามจากความเป็นสมัยใหม่เข้าสู่ความเป็นหลังสมัยใหม่อย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ วัฒนธรรมการบริโภคสินค้าเชิงสัญลักษณ์ ที่มุ่งเน้นตอบสนองความพึงพอใจ หรือความต้องการของตนเองยังส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของชาติอีกด้วย โดยจะเห็นได้จากการบริโภคสินค้าเชิงวัฒนธรรมโดยส่วนมากเป็นการบริโภคที่เกินความจำเป็น เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยหรือเป็นการบริโภคที่ไม่คำนึงถึงเหตุผล และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการบริโภคสินค้าแบรนด์เนม ซึ่งสินค้าแบรนด์เนมเกือบทั้งหมดเป็นสินค้าของต่างชาติ การใช้สินค้าเชิงสัญลักษณ์นี้จึงเป็นการนำเงินตราออกจากประเทศอีกทางหนึ่ง

ในกรณีของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ซึ่งเป็นกรณีศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การก้าวเข้าสู่ความเป็นหลังสมัยใหม่ของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มีความโดดเด่นและแตกต่างจากคนทั่วไปในสังคมอย่างชัดเจน ก็เป็นเรื่องของความแปรปรวนในระบบการให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ ของคนในสังคมเช่นกัน เพียงแต่เป็นสังคมย่อยที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากคนทั่วไปหรือคนส่วนใหญ่ในสังคม หรือสังคมย่อยอื่นๆ ซึ่งก็คือ ทัศนคติต่อศิลปะของกลุ่มผู้ใช้บริการ www.lomothai.com ที่มองว่าทุกสิ่งคือศิลปะ ศิลปะเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก ศิลปะไร้กฎเกณฑ์ และไม่ต้องการการตีความหรือการหาความหมาย ซึ่งเป็นความ

แปรปรวนที่มีต่อคุณค่าของศิลปะที่เคยเป็นสิ่งสูงส่ง มีความลุ่มลึกทางความคิด และต้องการการตีความหรือการหาความหมาย

ทั้งนี้ แม้นคนในสังคมไทยในปัจจุบันจะมีลักษณะบางประการที่ก้าวข้ามจากความเป็นสมัยใหม่เข้าสู่ความเป็นหลังสมัยใหม่แล้ว แต่สังคมไทยในปัจจุบันก็ยังไม่ถือว่าเป็นสังคมหลังสมัยใหม่โดยสมบูรณ์ เนื่องจากยังมีสภาพความปนเปื้อนของลักษณะก่อนสมัยใหม่ สมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ในแบบแผน หรือวิถีคิดของคนในสังคมอยู่ ดังได้กล่าวมาแล้ว

สอดคล้องกับที่ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช (อ้างถึงในกรณิก ยิ้มพัฒน, 2548) มองว่าสภาพสังคมไทยทุกวันนี้มีหลายสภาพที่มาซ้อนทับ โยงใยกัน ตัวฐานใหญ่คือสภาพก่อนสมัยใหม่ เห็นได้จากแนวคิดอำนาจนิยม หรือความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งพบได้ตั้งแต่ชาวบ้านจนถึงนักธุรกิจ พันล้าน สภาพสมัยใหม่ ที่พบมากในหมู่กระฎุมพีที่มีการศึกษา แสดงออกในความเชื่อเรื่องเสรีภาพ หลักการ สิทธิมนุษยชน ส่วนสภาพหลังสมัยใหม่ปรากฏให้เห็นบ้าง โดยเฉพาะปริมาณของการบริโภคสัญญาณ อินเทอร์เน็ต หรือในวงการศิลปะ ซึ่งอาจจะเจอสถาปัตยกรรมแบบหลังสมัยใหม่ ทั้งสามสภาพรวมกันอยู่แบบคละเคล้า ปะปนกันไปจนนิยามได้ยากว่าสังคมไทยขณะนี้ เป็นสังคมแบบใด

ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะให้คำนิยามกับสังคมไทยในปัจจุบัน แต่อาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการซ้อนทับ และการคละเคล้าของหลากหลายแนวคิด ส่งผลให้คนในสังคมมีท่าทีต่อเรื่องต่างๆ แยกย่อยแตกต่างกันออกไป ตามเรื่องนั้นๆ เป็นเรื่องๆ ไป ไม่มีท่าทีที่จะเป็นก่อนสมัยใหม่ สมัยใหม่ หรือหลังสมัยใหม่ที่ชัดเจน กล่าวคือ อาจมีท่าทีต่อเรื่องหนึ่งตามแบบฉบับของแนวคิดก่อนสมัยใหม่ แต่อาจมีท่าทีต่ออีกเรื่องหนึ่งตามแบบฉบับของแนวคิดสมัยใหม่หรือหลังสมัยใหม่ก็ได้ จนทำให้ไม่สามารถระบุอย่างชัดเจนได้ว่า สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมแบบใดกันแน่

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 การศึกษาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ เป็นประเด็นที่ครอบคลุมศาสตร์หลายแขนง จึงเป็นที่น่าสนใจหากจะมีการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดหลังสมัยใหม่ร่วมกันในหลายๆ ศาสตร์ในอนาคต

5.3.2 การศึกษาในครั้งนี้ เป็นเพียงการศึกษากลุ่มของผู้ถ่ายภาพโลโมในประเทศไทยผ่าน www.lomothai.com ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มหนึ่งของสังคม หากมีการนำผลของการศึกษาในครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ร่วมกับการศึกษากลุ่มย่อยอื่นๆ อาจจะทำให้สามารถอธิบายสภาพความเป็นไปของสังคมไทยในปัจจุบันได้กระจ่างขึ้น

5.4 ข้อจำกัด

5.4.1 ในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ และกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com มีข้อจำกัด คือ ปัจจุบันเว็บมาสเตอร์ของ www.lomothai.com อาศัยอยู่ในต่างประเทศ และกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการ www.lomothai.com บางส่วนไม่สะดวกที่จะให้สัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า จึงจำเป็นต้องใช้การสัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แทน

5.4.2 เนื่องจากการถ่ายภาพโลโมไม่มีหลักการอ้างอิงใดๆ ที่แน่ชัด การจะตัดสินว่าภาพใดเป็นภาพโลโมหรือไม่จึงไม่สามารถทำได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงถือว่าภาพทุกภาพที่ปรากฏอยู่บนกระดานข่าวของ www.lomothai.com เป็นภาพโลโม และใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การณิก ยิ้มพัฒนา. นิตยสาร A Day กับภาพสะท้อนของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยแบบโพสต์โมเดิร์น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548

จันทน์ เจริญศรี. โพสต์โมเดิร์นกับสังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา, 2544

ชลวรรณ วงษ์อินทร์. ชีวิตวัฒนธรรมของกลุ่มแฟนเพลงเฮฟวีเมทัลในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548

รัฐวุฒิ เสนาคำ. เหลียวหน้า แลหลัง วัฒนธรรมป๊อป. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยา
สิรินธร (องค์การมหาชน), 2549

ธีรยุทธ บุญมี. โลก Modern & post modern. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร, 2546

นิไลบล โควาทัทกะเทศ. วิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมตามทัศนคติของสุนทรียศาสตร์ยุคหลัง
สมัยใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535

บุญญาภรณ์ วณิชชาติ. บทบาทของเว็บไซต์อัญจารีตอทคอม ในการเป็นมณฑลสาธารณะของ
กลุ่มหญิงรักหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544

เพ็ญสิริ เศวตวิหारी. อิทธิพลของแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย ของผู้กำกับรุ่น
ใหม่ ระหว่างปี 2538-2540. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541

วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะหลังสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์, 2547

วรวรรณ เขาวนศิริกิจ. รหัสทางวัฒนธรรมในชุมชนอินเทอร์เน็ตเวิร์ลไวด์เว็บดอทพันทิปดอทคอม.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

Ziauddin Sardar และ Patrick Curry. สู่โลกหลังสมัยใหม่. แปลโดย วรนุช จรุงรัตนางค์. พิมพ์
 ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2548

ภาษาอังกฤษ

Angela McRobbie. Postmodernism and popular culture. Routledge, 1994

Dominic Strinati. An introduction to theories of popular culture. Routledge, 1995

Margot Lovejoy. Postmodern currents art and artist in the age of electronic media.
 Prentice hall, 1992

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า home page ของ www.lomothai.com

หน้า home page ของ lomothai.com

about
cameras
profile
event
webboard
forum

b. pick

Lomographic's article

ดูเพิ่มเติม ดูเพิ่มเติม ดูเพิ่มเติม ดูเพิ่มเติม ดูเพิ่มเติม ดูเพิ่มเติม

event LOMO

Lomo EX: Lomography Contest 2008 Bangkok 2008

forum

New blog

SAMPLE FORTRA

Tutorial

Hacktrick

LOMOGRAPHIC SOCIETY INTERNATIONAL

NEWSPICK.COM

about lomography
Lomography Society since 2006

home | cameras | lomoart | blog | contact | link

about

history

10 golden rules

The Summa of Lomography

นี่คือการค้นพบของ lomography เกิดขึ้นในวันที่ ๓ เดือน St. Petersburg ในปี 2525 (1982)

นี่คือสิ่งที่เราเรียกว่า ลอมอกราฟี (lomography) ซึ่งเป็นการถ่ายภาพโดยใช้เลนส์ที่มีคุณภาพต่ำๆ เช่น เลนส์ที่มีคุณภาพต่ำๆ หรือเลนส์ที่มีคุณภาพต่ำๆ... (text continues)

discovery

Discovery Of The Lomo LC-A

ปีแรกๆ ปี 1991

นี่คือการค้นพบของ Lomography ที่เกิดขึ้นในปีแรกๆ ปี 1991... (text continues)

meaning

LOMO ON

จุดกำเนิดของ Lomographic Society

นี่คือการค้นพบของ Lomographic Society ที่เกิดขึ้นในปีแรกๆ ปี 1991... (text continues)

influence

what happens next is quickly enough too!

ปี 1992 Lomographic Society (Lomographische Gesellschaft) ได้มีการค้นพบที่เมืองไลพ์ซิก ประเทศเยอรมนี... (text continues)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า webboard ของ www.lomothai.com

LOMOthai.com ไทยใหม่

Google

หัวข้อ	ผู้โพสต์	จำนวน
17130
17131
17132
17133
17134
17135
17136
17137
17138
17139
17140
17141
17142
17143
17144
17145
17146
17147
17148
17149
17150
17151
17152
17153
17154
17155
17156
17157
17158
17159
17160
17161
17162
17163
17164
17165
17166
17167
17168
17169
17170
17171
17172
17173
17174
17175
17176
17177
17178
17179
17180
17181
17182
17183
17184
17185
17186
17187
17188
17189
17190
17191
17192
17193
17194
17195
17196
17197
17198
17199
17200

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

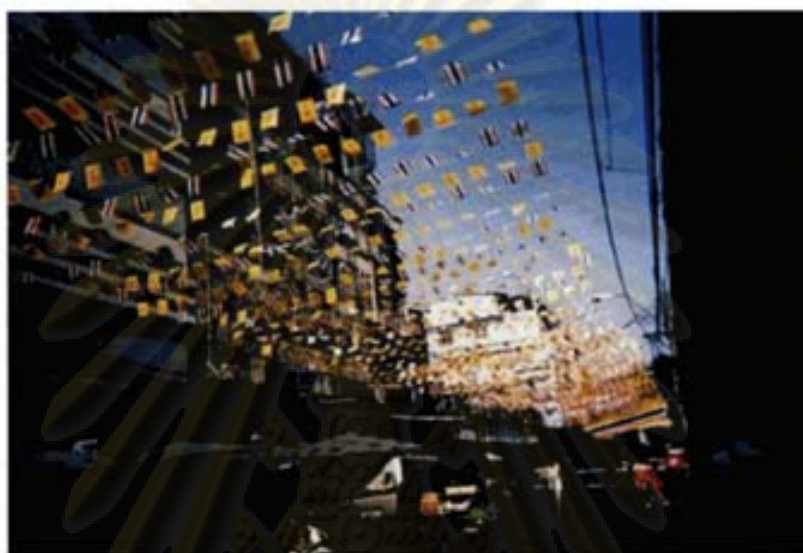
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า webboard ของ www.lomothai.com

ตัวอย่างกระทุ้งบนกระดานข่าวของ www.lomothai.com

" สิจิด จิด จิด --- "

มากันแบบจิดๆจ้า 😊

คอมเมนต์

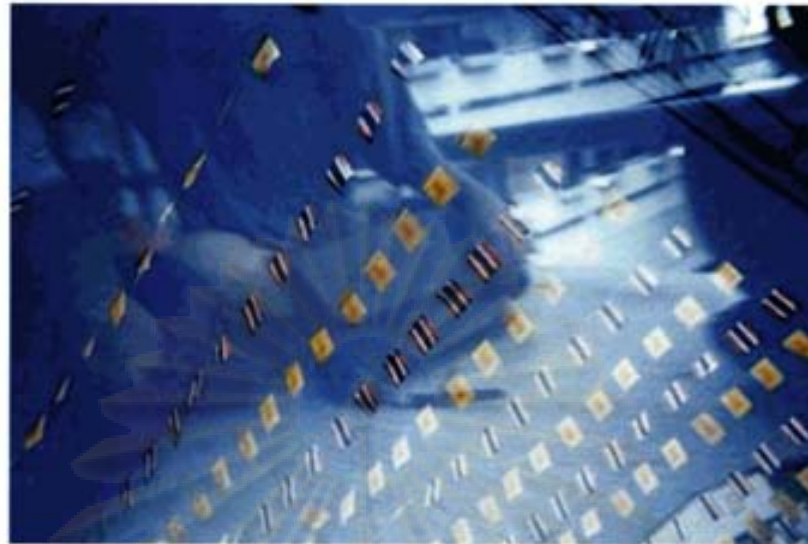
22 Dec 2008 00:22 - [ล็อกอิน]

คอมเมนต์ #10003

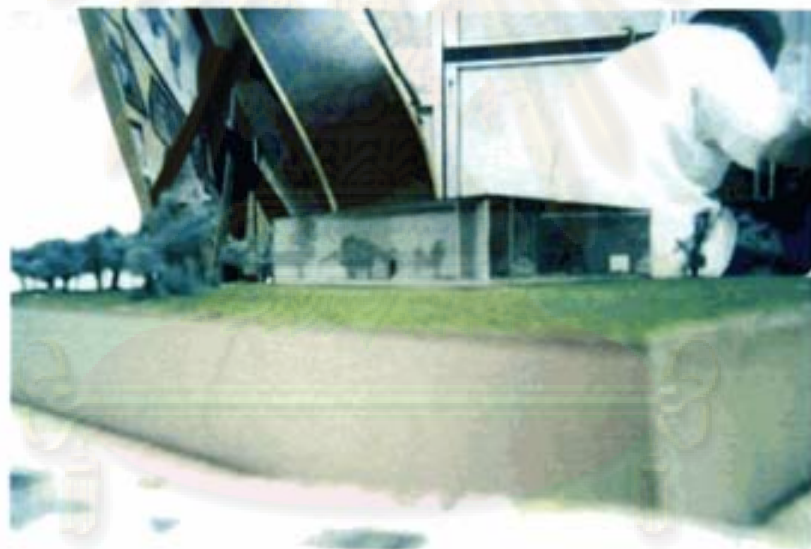
674 588 : 881 28

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

© 2013 KIRKLAND & OWENS LLP. ALL RIGHTS RESERVED.

www.kirkland.com

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

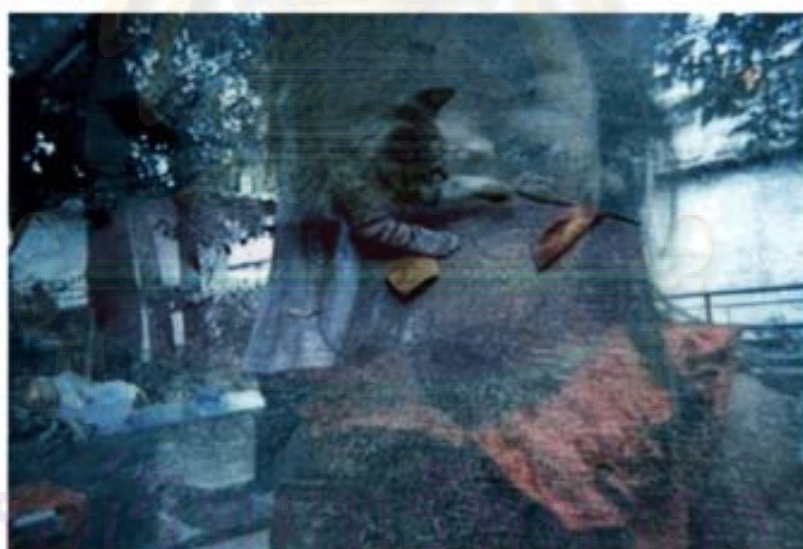
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11/11/20 00

(3) KIRKLAND Signature 100% Natural Chicken

11/11/20 00

มะเหมี่ยว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(4) KIRKLAND Signature 100% Natural Chicken

11/11/20 00

(7) [Korriant.com](#) | [www.korriant.com](#) | [www.korriant.com](#)

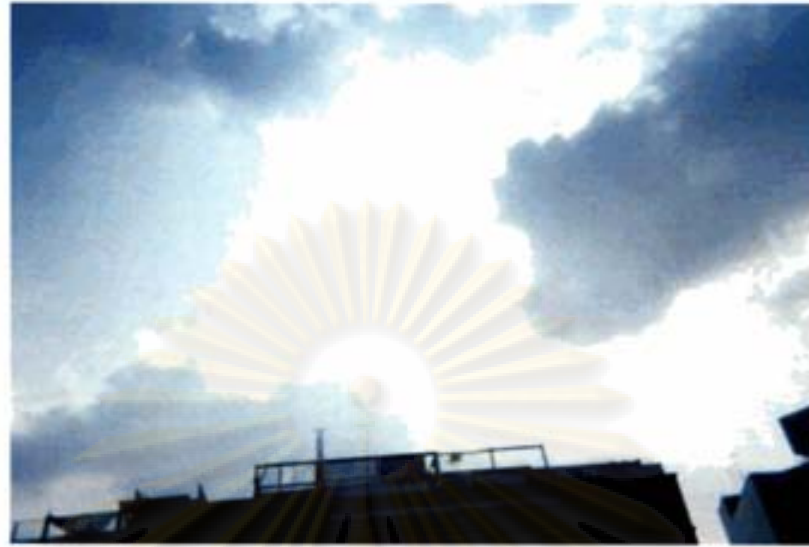
ดู | [ดูเพิ่มเติม](#)

เบตง

(8) [Korriant.com](#) | [www.korriant.com](#) | [www.korriant.com](#)

ดู | [ดูเพิ่มเติม](#)

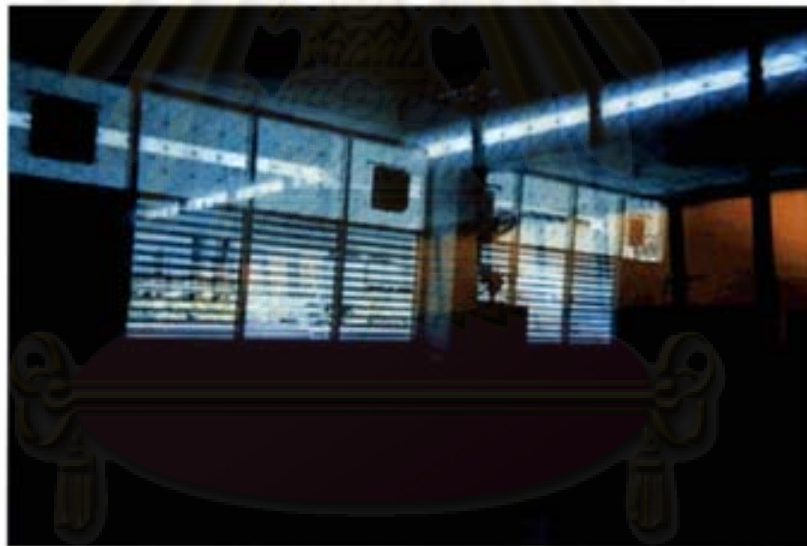

(9)

(11) วิทยาลัยการอาชีพสุพรรณบุรี

หน้า 1308 | 131

(12) วิทยาลัยการอาชีพสุพรรณบุรี

หน้า 1309 | 131

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมดแล้วค่ะ
ขอบคุณโลโก้ไทยนะคะ
ยังใจก็ฝากติชมกันด้วยจ้า ☺

(13) วิชาศิลปะ ๒๐๒๑ (๑) ๒๐๒๑ (๑) ๒๐๒๑ (๑) ๒๐๒๑

๒๐ / ๒๐๒๑

อีกรูปค่ะลืมๆ ☺

(14) วิชาศิลปะ ๒๐๒๑ (๑) ๒๐๒๑ (๑) ๒๐๒๑ (๑) ๒๐๒๑

๒๐ / ๒๐๒๑

แมว น่ารักมากกก

รูปสามช่าครับ

ทำไมให้มันโพสแบบนี้ล่ะ อะ

^^

(15) notkadee [ดูวิดีโอเกี่ยวกับ notkadee](#) 15

ดู | 100% | 1.2k

^^

รูปปิดหน้ากลัวได้อารามณ์ดีจัง

(16) gaza [ดูวิดีโอเกี่ยวกับ gaza](#) 16

ดู | 100% | 1.2k

แมวมันใส่ตะครุบโบไม้อยู่จ้า
ถ่ายมาเลยได้อย่างจัง 🤩

(17) notkadee [ดูวิดีโอเกี่ยวกับ notkadee](#) 17

ดู | 100% | 1.2k

8 หลอน

11 สวยแบบเบลอๆ

ปิด เหนงจ้ย

(18) notkadee [ดูวิดีโอเกี่ยวกับ notkadee](#) 18

ดู | 100% | 1.2k

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แมวน้อย สุกยอต

(19) : modern_art | 100% | 2019-04-10 11:49:30/800 | 6.51cm

ดู | 100% | 1.2k

ขอบคุณค่าที่เต้
ปอยถ่ายโฮลก้าวไปม้วนนิ่ง
ยังไม่ได้ล้างเลย
เตี้ยวรีบเอามาลงนะค่า 🙏

(20) : modern_art | 100% | 2019-04-10 11:49:30/800 | 6.51cm

ดู | 100% | 1.2k

ชอบแมวเหวอจ๊ะ

(21) : art | 100% | 2019-04-10 11:49:30/800 | 6.51cm

ดู | 100% | 1.2k

แมว

น่ารัก คี ครัว

55 🙏

(22) : art | 100% | 2019-04-10 11:49:30/800 | 6.51cm

ดู | 100% | 1.2k

แมวเจ๋ง

ถ้าปีคทีไหนนี้ มาช่วยตัดเซอรวาวววทีลิสหน่อยยย เหมือน

(23) : art | 100% | 2019-04-10 11:49:30/800 | 6.51cm

ดู | 100% | 1.2k

คู่มือวิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณ giftarch06
มอแมวยังเรียนปวช.อยู่เลยจ้า
เรียนออกแบบอะค่ะ
ให้ตัดเซอร์ราวดั้นะที่เคยกัด
แต่หนูคิดตั้ง555 🤔

(24) [sammak](#) [View Profile](#) [View Posts](#) [View Photos](#) [View Videos](#) [View Friends](#) [View Groups](#) [View Pages](#) [View More](#) [Report](#)

อ้าว กิฟ ทำงานไม่ทันเลยหาคนช่วยทำซะจ้
แต่ก็ช่วยได้นะ

ช่วยชวนไปเที่ยวล่าถนัดเลยยยย 555

..... 🤔

(25) [pacabun](#) [View Profile](#) [View Posts](#) [View Photos](#) [View Videos](#) [View Friends](#) [View Groups](#) [View Pages](#) [View More](#) [Report](#)

ชอบบ . 1 . 3 . 10 . ปีค . 🍷
ปล. รูป 3 นี้ .. แมวรีจิงใจ .. ???

(26) [omanda](#) [View Profile](#) [View Posts](#) [View Photos](#) [View Videos](#) [View Friends](#) [View Groups](#) [View Pages](#) [View More](#) [Report](#)

มันก็สวยไปอีกแบบนะคะ เราชอบ
รูปกะสวย *0*

(27) [doo](#) [View Profile](#) [View Posts](#) [View Photos](#) [View Videos](#) [View Friends](#) [View Groups](#) [View Pages](#) [View More](#) [Report](#)

thank ka 🍷
(28) [sammak](#) [View Profile](#) [View Posts](#) [View Photos](#) [View Videos](#) [View Friends](#) [View Groups](#) [View Pages](#) [View More](#) [Report](#)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายชาย วรรณศัพท์ เกิดวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2525 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2548 เข้าศึกษาต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550

คุณย์วิทย์ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย